

**BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ**

**UNIVERSITATEA
DE STAT
„ALECU RUSSO”
DIN BĂLTU**

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științele informării

CB

2 (56), 2019

Director: Elena HARCONIȚA

Colegiul de redacție:

Elena HARCONIȚA,

director

Lina MIHALUȚA,

director-adjunct

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați,

Membru de Onoare al Senatului USARB

Maria ȘLEAHIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat din Moldova

Nicolae ENCIU,

dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei

de Științe a Republicii Moldova

Mihaela STAVER,

bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate

Coperta / viziune grafică / machetare/ tehnoredactare:

Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38, mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: +373(231)52445; E-mail: libruniv@usarb.md; Web: <http://libruniv.usarb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

ISSN: 1857 - 0232

Sumar / Summary

CARTEA DE VIZITĂ / VISITING CARD

Elena HARCONIȚA
Lina MIHALUȚA
**Întrunirea profesională pentru
bibliotecarii din învățământul
preuniversitar din Nordul
Republicii Moldova / Professional
meeting for librarians from pre-
university education in the North of the
Republic of Moldova** 5-7

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

**Rubrică îngrijită
de Mihaela Staver /
Mihaela Staver's column** 8-16

PROCESE ȘI TEHNOLOGII BIBLIOTECARE / PROCESS AND LIBRARIAN TECHNOLOGIES

Lilia ABABIL
**Baza de date CEEOL - oportunitatea
creșterii vizibilității internaționale
a cercetătorilor USARB / Central and
East European Online Library (CEEOL)
database, the opportunity to increase
the international visibility of USARB
researchers** 17-20

Adella CUCU
**Activitatea Bibliotecii Științifice
USARB reflectată în paginile ziarului
bălțean „Pedagogul” (1970-1990)
/ The USARB Scientific Library activity
reflected in “Pedagogul” (1970-1990),
the institutional newspaper** 21-31

Tatiana POGREBNEAC

**Tradițional și online în activitatea
Oficiului de referințe al BȘ USARB /
Traditional and online
in the activity of the Reference
Office of SL USARB** 32-39

FORMARE PROFESIONALĂ / PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Mihaela STAVER
**Instruirea formală și non-formală
a bibliotecarului USARB /
Formal and non-formal training
of USARB librarians** 40-45

PAGINI DE ISTORIE / THE PAGES OF HISTORY

Vasile SECRIERU
**Scurt istoric al Buletinului Episcopiei
Cetății Albe-Ismail (1924-1940)
(1941-1944) / Brief history of the the
“Bulletin of the Alba Fortress-Ismail
Episcopate”(1924-1940)(1941-1944)** ... 46-50

Lilia ABABIL,
Elena HARCONIȚA
**Centrul de Informare al României în
Anul Centenarului Marii Uniri / The
Romanian Information Centre in the year
of the Great Union Centennial** 51-55

Sumar / Summary

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET / SPIRITUAL FETES

Angela HĂBĂȘESCU,
Natalia LUCHIANCIUC
**Olga Tokarczuk în istoria literaturii
poloneze / Olga Tokarczuk in the History
of Polish Literature** 56-58

Valentina VACARCIUC
**Glebus Sainciuc - o figură activă în
viața culturală a țării / Glebus Sainciuc -
an active figure in the cultural life of the
country** 59-64

Марина ШУЛЬМАН,
Снежана ЗАДАЙНОВА,
Елена ЦУРКАН,
Ольга ДАСКАЛ
**К 175-летию Н. А. Римского-
Корсакова: из фондов Научной
Библиотеки Бельцкого Университета
им. Алеку Руссо. Опера Н. А.
Римского-Корсакова «Сказание о
невидимом граде Китеже» (II) /
175 years since Nikolai Rimsky-Korsakov's
birth: documents from the USARB Scientific
Library collections. N. A. Rimsky-Korsakov's
opera "The Legend of the Invisible City of
Kitezh" (II)** 65-79

RAFTUL DE SUS / TOP SHELF

Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN
**Revista de pedagogie: studii și
cercetări / Journal of Pedagogy: studies
and researches** 80-83

Angela HĂBĂȘESCU
**Revista „Вопросы психологии” – 65
de ani de la apariție / The magazine
„Вопросы психологии” at the 65 years
since its appearance.** 84-87

Angela HĂBĂȘESCU,
Valentina VACARCIUC
**Revistele din domeniul psihologiei
în colecțiile Bibliotecii
Științifice USARB / Journals
in the field of psychology
in the collections of USARB
Scientific Library.** 88-92

Марина Шульман
**Журнал «Веси»: презентация изда-
ния / Веси (VESI) magazine:
presentation of the publication** 93-95

OMAGIERI / OMAGES

Anișoara NAGHERNEAC
**Vocație și devotament profesiei:
bibliograful Elena Scurtu 75 / The
bibliographer Elena Scurtu: vocational
devotion to profession** 96-97

AUTORII / AUTHORS 98-100

CZU 027.7(478)

ÎNTRUNIREA PROFESIONALĂ PENTRU BIBLIOTECARIII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRE-UNIVERSITAR DIN NORDUL REPUBLICII MOLDOVA

PROFESSIONAL MEETING FOR LIBRARIANS FROM PRE-UNIVERSITY EDUCATION
IN THE NORTH OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Elena HARCONIȚA, Lina MIHALUȚA

Abstract: *The article reports on the professional meeting for librarians in pre-university education in the North of the Republic of Moldova, organized by the USARB Scientific Library, Departmental Librarianship Center.*

Keywords: *USARB Scientific Library, modern services, research, training, awards*

La 12 decembrie 2019 a avut loc Întrunirea Profesională pentru bibliotecarii din învățământul preuniversitar din Nordul Republicii Moldova, organizată de Biblioteca Științifică USARB - Centru Biblioteconomic Departamental de comun acord cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Organele Locale de Specialitate în Domeniul Învățământului din raioanele de Nord: Briceni, Dondușeni, Drochia, Edi-neț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnîța, Râșcani, Rezina, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Telenеști, Ungheni și mun. Bălți.

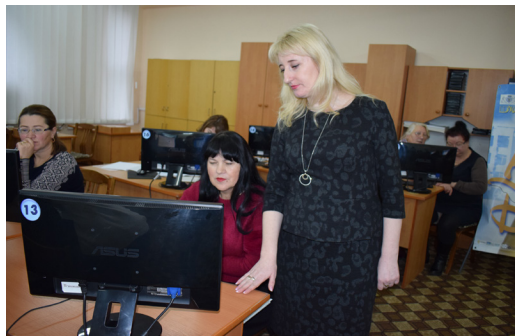
Au participat 24 de specialiști-responsabili de activitatea bibliotecilor școlare și din învățământul profesional tehnic din OLSDÎ, bibliotecari școlari, de colegiu și școli profesionale.

Moderator: Lina Mihaluta, director adjunct Biblioteca Științifică USARB.

Directorul adjunct al Bibliotecii Științifice USARB, Lina Mihaluta a salutat bibliotecarii, accentuând importanța acestor întruniri și a informat publicul despre Aplicarea cadrului de reglementare aprobat de MECC: Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice, Regulamentul cu privire la criteriile minime de selectare a personalului din biblioteci și modul de organizare și desfășurare a concursului de angajare a personalului din bibliotecile publice, precum și despre Actele normative aprobate în Consiliul Biblioteconomic Național: Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor, Regulamentul privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci (modificat). La fel, a relatat participanților despre Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci a Republicii Moldova, care a avut loc în data de 30 octombrie, 2019, prezentând Prioritățile naționale ale anului 2020, Memoriu, aprobat de către participanții FMSNB, în care sunt stipulate sugestii și propuneri, adresate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii

Moldova, în sprijinul soluționării problemelor prioritare pentru anul 2020.

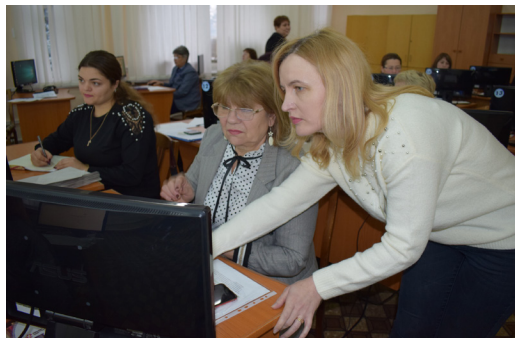
Mihaela Staver, Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate a prezentat trei documente care vor fi obligatorii pentru evaluarea bibliotecilor, explicând modalitatea de elaborare a acestora: Politici de cercetare în biblioteca publică; Politici de Formare Profesională Continuă a personalului de specialitate din biblioteca publică; Portofoliul serviciului. Participanților li s-au oferit mostre și recomandări, care vor servi ca sprijin la elaborarea documentelor necesare.

Elena Cociurca, specialist coordonator, Direcția Educație Soroca, a relatat despre Lunarul Bibliotecilor Școlare: experiențe locale, ajuns la cea dea VIII-a ediție. Prezentarea a cuprins cele mai relevante activități desfășurate în cadrul Lunarului din mai multe localități ale raionului Soroca. La sfârșitul prezentării Elena Cociurca a oferit din partea autoarei Olga Chergheliju-Salcuțan o donație de carte „Întreabă-te și tu sau Miracolul gândurilor”, și a adus mulțumiri întregii echipe de bibliotecari ai BȘ USARB, apreciind importanța evenimentului care s-a produs, menționând profesionalismul, disponibilitatea, grija pe care o au pentru a informa bibliotecarii școlari cu cele mai recente noutăți în domeniu, dezvoltarea abilităților de utilizare a instrumentelor moderne în activitatea de bibliotecă.

Tatiana Prian, bibliotecar principal, Centrul Informatizare și activități în rețea, a informat despre modificările ce au survenit în Cercetarea statistică anuală Formularul 6c, susținând o sesiune de întrebări și răspunsuri privind completarea electronică a Centralizatorului statistic pentru anul 2019 și Tabelul Raionului.

Gherda Palii, bibliotecar În cadrul prezentării *Utilizarea hashtagului în rețelele sociale*, a explicat ce este un hashtag, cum se creează și cum poate fi el utilizat în rețele sociale pentru a spori vizibilitatea postărilor și a crește numărul de urmăritori.

Valentina Topalo, bibliotecar principal a prezentat Calendarul datelor remarcabile 2020, menționând că anul 2020, este Anul Lecturii, Anul Internațio-

nal al sănătății plantelor, al Sunetului, ce este o inițiativă globală pentru a evidenția importanța sunetului în toate aspectele vieții de pe pământ, iar Capitala mondială a cărții 2020 este Kuala Lumpur Malaysia.

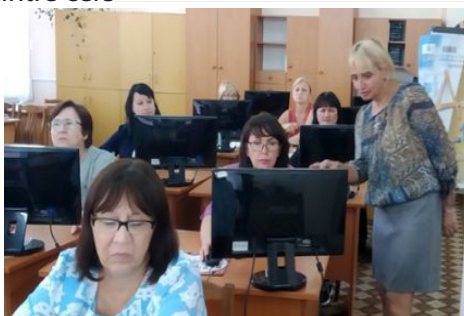
A urmat sesiunea de informare la care au fost prezentate informații utile pentru buna desfășurare a activității bibliotecilor precum: Lilia Ababii, bibliotecar, Bibliotecarii din învățământ, zona de Nord în presă și online: Bibliografie 2019. Noutăți ale Centrului de Informare al României; Olga Dascal, bibliotecar, Surse de informare electronice (linkuri utile, biblioteci virtuale, bloguri, e-books, resurse tematice) în sprijinul bibliotecarului din învățământ.

Bibliotecarii și responsabili de la OLDSÎ au primit Certificatele de participare, Formularul 6c „Cercetare statistică anuală. Activitatea bibliotecilor” 2019, format tipărit și materialele informative și didactice, urmând să le utilizeze în activitățile raionale și instituționale.

09-09-2019

Bibliotecarii universitari bălțeni au participat în data de 9 septembrie 2019 la instruirea privind modalitatea de accesare a platformei WILEY – una dintre cele mai mari biblioteci digitale a publicațiilor științifice cu capacități extinse de căutare a informației. Formabilii au avut posibilitatea de a se înregistra și beneficia de acces la peste 21 000 cărți și 1 500 de reviste științifice străine cu text integral din diverse domenii de studii. Moderator: Snejana Zadainova, bibliotecar, Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing.

12-09-2019

Elena Cristian, șef serviciu Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale, Biblioteca Științifică USARB, alături de reprezentanți ai bibliotecilor universitare și publice, în zilele de 24-25 iulie 2019, a participat la trainingul „Cum se implementează un serviciu nou de bibliotecă. Portofoliul serviciului”, desfășurat în Centrul de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldov. Agenda instruirii a fost consacrată inițierii și etapelor de proiectare a serviciului nou, gândirii operaționale și strategice a bibliotecarului, etapelor de implementare a serviciului nou, componentelor portofoliului serviciului, prezentării documentare a portofoliului ca document instituțional.

16-09-2019

Start Noul utilizator 2019. Felicitări studenților grupei FET11Z, Facultatea de Litere, care recent au intrat în posesia Permisului de Intrare, devenind primii utilizatori cu drepturi depline ai Bibliotecii Științifice USARB în anul de studii 2019-2020 și care sunt așteptați cu drag la Biblioteca universitară, unde pe parcursul anilor de studii puteți utiliza resursele informaționale, serviciile moderne și produsele bibliotecare.

27-09-2019

Mihaela Staver, absolventa Programului Open World 2018, a participat în data de 27 septembrie 2019, la recepția pentru absolvenții (Alumni) diverselor Programe finanțate de Ambasada SUA, organizată de către Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Dereck J. Hogan. Cel de-al nouălea Ambasador al SUA în Republica Moldova, a salutat invitații, subliniind importanța organizării acestui eveniment și menținerea în continuare a unor relații de colaborare între absolvenți.

La eveniment au participat profesori, elevi, politicieni, reprezentanți ai diverselor domenii de activitate. Recepția a fost un spațiu benefic de consolidare a comunității absolvenților prin schimbul de practici și experiențe pe care le-au avut în SUA.

7-10-2019

Valentina Topalo, bibliotecar principal, Biblioteca Științifică USARB a participat la Atelierul Regional de instruire pentru AGORA și Research4Life, desfășurat în zilele de 3 și 4 octombrie la Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova în parteneriat cu Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO).

Scopul atelierului a fost dezvoltarea capacităților și abilităților necesare pentru un acces eficient la programele AGORA și Research4Life, consolidarea utilizării programului AGORA în regiune și stabilirea priorităților pentru următorii doi ani. Programul AGORA a fost înființat de FAO împreună cu cei mai prestigioși editori de publicații științifice și oferă acces la o colecție digitală excepțională de publicații în domeniul alimentației, agriculturii, mediului și științelor sociale conexe. AGORA este una dintre cele cinci programe care formează Research4Life: AGORA, HINARI, OARE, ARDI și GOALI.

La Atelier au fost prezenți bibliotecari, documentaliști, specialiști în comunicare, specialiști IT, etc. din Armenia, Belarus, Georgia, Serbia, Macedonia, Republica Moldova și Ucraina în scopul schimbului de cunoștințe, vizibilității și accesului la științele agricole și conținutul cercetărilor agricole la nivel mondial. Atelierul a inserat prezentări, studii de caz, exerciții practice, discuții și lucrul în echipă.

07-12-10-2019

Zilele Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, 7-12 octombrie 2019.

10-10-2019

Biblioteca Științifică USARB a găzduit evenimentul Ziua Științei USARB, care s-a desfășurat în data de 8 octombrie, 2019. Evenimentul face parte din setul de activități dedicate Zilelor USARB și anticipează evenimentul național Ziua Științei 2019 (preconizat pentru data de 8 noiembrie), având misiunea de a promova activitatea științifică pe înțelesul tuturor și a satisface interesul crescând al populației de toate vârstele față de cercetările și descoperirile științifice. În cadrul Zilei Științei USARB, au fost prezentate expoziții tematice: Contribuții științifice ale profesorilor și bibliotecarilor USARB, Perseverență și spirit investigator: cărțile profesorilor USARB”; spoturile: Vizibilitatea internațională USARB în baze de date și platforme deschise, Vocea utilizatorului Bibliotecii universitare din Bălți, Baze de date internaționale pentru instruire și cercetare, Oferta educațională în mediul virtual.

11-10-2019

COLLOQUIA PROFESSORUM, ediția a IX-a, cu genericul Tradiție și inovare în cercetarea științifică, dedicată celor 74 de ani a fondării Universității și a Bibliotecii Științifice USARB a avut loc în data de 11 octombrie 2019. Biblioteca Științifică și-a ținut lucrările cu 15 subiecte în domeniu, participanți 37 de bibliotecari.

După participarea în ședința plenară din Sala Polivalentă a USARB, bibliotecarii au

evenit în spațiile Bibliotecii, Centrul de Informare al României, unde în deschiderea Secțiunii, moderatoarea Elena Harconița, director, a adresat un mesaj de felicitare colegilor cu Ziua Universității și a Bibliotecii. A prezentat programul secțiunii care a inclus subiecte relevante privind consolidarea și dezvoltarea Bibliotecii. Dna director a relatat despre cele mai importante tendințe mondiale la care se aliniază și Biblioteca uiverstară bălțeană cu o multitudine de provocări și oportunități în contextul tendințelor de top versus Strategia Bibliotecii Științifice USARB.

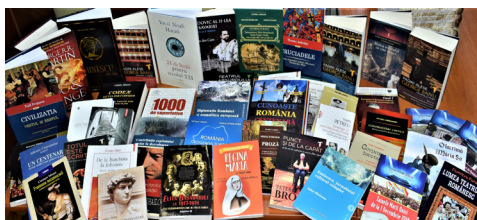
17-09-2019

În data de 17 octombrie la Biblioteca Științifică USARB a avut loc masa rotundă cu genericul: VISARION PUIU: MEMORIE ȘI ISTORIE. Evenimentul a fost organizat cu prilejul împlinirii a 140 de ani de la nașterea a Mitropolitului Visarion Puiu și 55 ani de trecerea în neființă. Activitatea a fost moderată de Lidia Pădureac dr., conf. univ., prim-prorector pentru activitatea didactică. Mesaje de salut au rostit Petrișor Dumitrescu, Consulul general al României la Bălți, PS Antonie, Episcop de Bălți, Mitropolia Basarabiei; Valeriu Capcelea, dr. habilitat, președintele Filialei Academiei de Științe din Moldova, Elena Harconița, Directorul Bibliotecii Științifice USARB, care a insistat asupra atitudinii istoricilor și scriitorilor din acele timpuri față de personalitatea și faptele Mitropolitului Visarion Puiu.

17-10-2019

La început de octombrie Centrul de Informare al României din cadrul Bibliotecii Științifice USARB s-a îmbogățit cu o valoroasă colecție de carte românească în total 295 titluri în valoare de 68 347 lei. Acoperind o gamă vastă de domenii: istorie și științe politice, jurnalism, cultură, limba română, literatura română, artă, turism, ecologie și geografie. În special remarcăm colecția de cărți istorice consacrată Marii Uniri, intitulată „România: Marea Unire 1918-2018. 100 de cărți”, tipărită de Editura Tipo Moldova (Iași) în coordonarea prof. univ., dr. Ioan SCURTU.

Acest lucru a fost posibil grație proiectului câștigat de BȘ USARB pentru Dotare cu resurse informaționale al Centrul de Informare al României, susținut financiar de Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, București, România.

18-10-2019

Mihaela Staver, bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate, Biblioteca Științifică USARB a participat cu comunicarea eMarketing bibliotecar în USARB la Conferința Științifică: Symposia Investigatio Bibliotheca, ediția a 11-a, ce s-a desfășurat pe 17 octombrie în cadrul Departamentului Informațional Biblioteconomic ULIM.

21-10-2019

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis 2019 (Open Access Week) este un eveniment global, care a ajuns în acest an la a douăsprezecea ediție. Astăzi, 21 octombrie 2019 a avut loc inaugurarea Săptămânii Internaționale a Accesului Deschis la Informație în Biblioteca Științifică USARB cu genericul „Accesul Deschis pentru cine? Echitate în Cunoștințe Deschise”.

23-10-2019

În Săptămâna Internațională a Accesului Deschis bibliotecarii universitari bălțeni au promovat cu mai mare insistență bazele de date științifice pentru profesori, cercetători, studenți de la ciclul întâi de studii, masteranzi și doctoranzi.

Comunitatea academică a fost informată despre cele peste 100 baze de date la care au acces gratuit (USARB achitând doar o parte din ele), volumul de 80 000 e-reviste și cca 2 mln. de e-cărți la care au acces, beneficiile și oportunitățile de a cunoaște și a se conecta la realizările actuale ale științei mondiale.

28-10-2019

Lilia Ababii, bibliotecar, Biblioteca Științifică USARB a participat la Masa rotundă „Accesul Deschis – un mediu de cercetare echitabil”, care a avut loc în data de 25 octombrie 2019, la Biblioteca Științifică ASEM.

Evenimentul a fost organizat de Consorțiul REM în colaborare cu Departamentul Comunicare și Teoria Informării al Facultății Jurnalism și Științe ale Comunicării USM și Biblioteca Științifică a ASEM. Programul mesei rotunde a cuprins subiecte ce țin de acțiuni concrete de promovare a Accesului Deschis în organizațiile din sfera științei din Republica Moldova.

Discuțiile în jurul “mesei rotunde” au evidențiat beneficiile accesului deschis pentru furnizorii și consumatorii Științei Deschise..

28-10-2019

De Ziua Națiunilor Unite studenții anului întâi de studiu cu frecvență redusă au fost informați despre crearea Organizației Națiunilor Unite, structură importantă menită să asigure pacea mondială, respectarea drepturilor omului, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

Pentru studenți, cadre didactice, bibliotecari, în Centrul de Documentare a ONU NORD a fost organizată expoziția „Pace, Progres Social și Economic” dedicată Zilei ONU.

04-11-2019

Valentina Topalo, coordonatorul Centrului de Informare a Uniunii Europene din cadrul Bibliotecii Științifice USARB, a participat (31 octombrie - 1 noiembrie 2019, Vadul lui Vodă) la atelierul Campania națională de comunicare „UE-Moldova: Împreună mai puternici. Creăm noi oportunități pentru tineri!”, organizat de Delegația Uniunii Europene în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a Republicii Moldova.

Agenda atelierului a cuprins subiecte privind rezultatele studiului de evaluare a Centrelor de Informare a UE și a Eurocluburilor din Republica Moldova, urmat de prezentarea Centrelor și Eurocluburilor, schimb de experiențe, practici pozitive cât și planificarea activităților pentru anii 2019-2020.

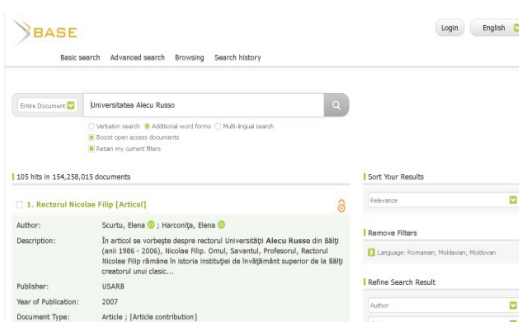
Conform agendei Valentina Topalo a prezentat comunicarea Centrul de Informare al Uniunii Europene al Bibliotecii Științifice USARB în 2019.

12-11-2019

Repozitoriul Instituțional OPEN RESEARCH ARCHIVE (ORA) USARB a fost înregistrat cu succes în BASE, unul dintre cele mai voluminoase motoare de căutare din lume, în special pentru resursele web academice. BASE este operat de Biblioteca Universității Bielefeld, Germania și furnizează peste 150 de milioane de documente din peste 7 000 de surse cu textele complete, aproximativ 60% din documentele indexate gratuit (Acces deschis).

Publicarea în Acces deschis îmbunătățește diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB-ului. Faptul că Repoziitoriul ORA USARB a fost înregistrat în BASE, oferă o mai mare vizibilitate produsului științific și sporește ratingul universității în clasamentul celor mai bune instituții de învățământ superior din lume..

13-11-2019

În Centrul de Informare al României, în cadrul Orei de Informare pentru bibliotecari, membrii grupului de profil Promotorii resurselor info-documentare, coordonator Ala Lîsîi, au prezentat cele mai valoroase achiziții recente în colecția BȘ USARB.

29-11-2019

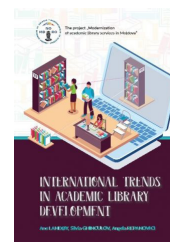
Bibliotecarele Angela Hăbășescu și Valentina Vacarciuc, Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, au participat cu expoziția „Dimensiuni metodice în predarea educației fizice” la Seminarul municipal metodic-practic pentru profesorii școlari de Educație fizică cu genericul „Dezvoltarea calităților motrice la elevi prin intermediul antrenamentului prin circuit”. Activitatea a fost organizată de

Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din Bălți în data de 28 noiembrie.

02-12-2019

Bibliotecarii universitari bălțeni: Elena Harconița, Aculina Mihaluța, Valentina Topalo, Mihaela Staver cu o nouă lucrare Innovative services offered by librarians for Bălți academics, publicată în volumul „International trends in academic library development” / editors: Ane Landøy, Silvia Ghinculov, Angela Repanovici; ed. board: Natalia Cheradi [et al.]; Min. of Education, Culture and Research, The project

Modernization of Academic Library Services in Moldova». – Chișinău: Cartdidact, 2019. – 180 p.

3-12-2019

Mihaela Staver, bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistență de specialitate, Biblioteca Științifică USARB a participat în data de 3 decembrie 2019, în calitate de formator la Atelierul profesional: DOI – identificator de obiecte digitale, desfășurat la Centrul de Formare Continuă, BNRM. În cadrul atelierului au fost discutate subiectele: Repozitoriul European ZENODO, depozit de date de cercetare ce generează automat un identificator DOI și ID-ul ORCID, grație căruia fiecare cercetător beneficiază de o creștere a vizibilității cercetării, deoarece publicațiile sunt toate adunate sub ID-ul ORCID.

4-12-2019

Elena Țurcan, bibliotecar în Serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing, a participat cu expoziția „Profesionalism. Creativitate. Originalitate”, la Spectacolul aniversării a 20-a a Filarmonicii pentru Copii: Călătorie în lumea muzicii clasice. Activitatea a fost organizată de Catedra de Arte și Educație artistică, în data de 4 decembrie 2019.

13-12-2019

La 12 decembrie 2019 a avut loc Întrunirea Profesională pentru bibliotecarii din învățământul pre-universitar din Nordul Republicii Moldova, organizată de Biblioteca Științifică USARB - Centru Biblioteconomic Departamental de comun acord cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Organele Locale de Specialitate în Domeniul Învățământului din raioanele de Nord: Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Râșcani, Rezina, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Telenești, Ungheni și mun. Bălți. Au participat 24 de specialiști-responsabili de activitatea bibliotecilor școlare și din învățământul profesional tehnic din OLSDÎ, bibliotecari școlari, de colegiu și școli profesionale. Moderator: Lina Mihaluța, director adjunct Biblioteca Științifică USARB.

23-12-2019

În cadrul REVELIONULUI 2020, USARB, Doamna Valentina PRIȚCAN, conf. univ., dr., prorector pentru activitatea științifică și relații internaționale a felicitat minunatul colectivul USARB și a dat citire mai multor ordine cu privire la acordarea premiilor privind lucrările științifice și științifico-metodice, Premiile Senatului 2019:

Lucrarea anului la categoria Lucrări științifice cu caracter informativ: Premiul I și Diploma de gradul I doamnelor Anna NAGHERNEAC și Taisia ACULOVA, alcătuitoare, pentru lucrarea în două volume Contribuții Științifice ale profesorilor și colaboratorilor USARB, Bibliographia Universitas, Bălți, 445 pag. vol. I și 184 pag. vol. II;

Premiul II și Diploma de gradul II doamnelor Tatiana POGREBNEAC, Elena SCURTU, alcătuitoare, pentru lucrarea Carte rară în limba engleză, Biblioteca Științifică, Bălți, 117 pag.;

Premiul III și Diploma de gradul III doamnelor Elena SCURTU, Anna NAGHERNEAC, Taisia ACULOVA, alcătuitoare, pentru lucrarea Învățământul juridic bălțean la 20 de ani, Bibliographia Universitas, Bălți, 200 pag.

Premiul pentru realizări suplimentare în anul 2019 a fost acordat Silviei CIOBANU, șef Centrul Marketing. Activități editoriale, pentru design-ul materialelor manifestărilor științifice și al diplomelor pentru premianții Concursului lucrărilor științifice și științifico-metodice, organizate de Secția Știință, pentru designul materialelor promoționale USARB., etc.

CZU [027.7(478):004.652]

BAZA DE DATE CEEOL - OPORTUNITATEA CREȘTERII VIZIBILITĂȚII INTERNAȚIONALE A CERCETĂTORILOR USARB

CENTRAL AND EAST EUROPEAN ONLINE LIBRARY (CEEOL) DATABASE - THE OPPORTUNITY
TO INCREASE THE INTERNATIONAL VISIBILITY OF USARB RESEARCHERS

Lilia ABABII

Abstract: *The changes taking place in the world of information require libraries to expand their activities to take on new roles aimed at supporting the research area. In order to increase the quality, impact and international visibility, the USARB Scientific Library is looking for new ways and tools to promote the research results of Bălți university professors.*

Keywords: *periodicals, Central and East European Online Library (CEEOL), research*

Cerințele noi impuse de schimbările care au loc în lumea informației, impun noi concepte, care au drept țintă o tot mai complexă integrare a bibliotecilor în viața comunității pe care o slujesc și pentru care au fost create. Bibliotecile își extind activitățile, ele își asumă noi roluri orientate îndeosebi spre susținerea zonelor de cercetare. Într-o eră devenită din ce în ce mai mult a dezinformării, existența unor surse credibile de informații a devenit mai necesară ca niciodată. În lume există o competiție acerbă pentru cercetare, tot mai multă lume vorbește astăzi despre așa-numita știință participativă. În scopul creșterii calității, a impactului și a vizibilității internaționale, Biblioteca Științifică USARB este în continuă căutare de noi modalități și instrumente de promovare a rezultatelor cercetărilor universitarilor bălțeni.

Central and Eastern European Online Library

Central and Eastern European Online Library (CEEOL) este o baza de date internațională care oferă acces la publicații academice și culturale din domeniu socio-umanist din țările Europei Centrale și de Est. Scopul acesteia este de a sprijini editurile culturale și academice și de a pune la dispoziția analiștilor, studenților, profesorilor din întreaga lume materiale valoroase academice și culturale

care se concentrează pe temele politice, sociale, istorice, culturale ale Europei Centrale și de Est. Peste 1 030 de editori au încredințat CEEOL reviste și cărți electronice de calitate în format full text PDF. Actualizată zilnic, CEEOL crește cu aproximativ 4 000 de articole de reviste noi în fiecare lună. Este important de subliniat faptul că CEEOL oferă conținut științific și în limba română.

A fost înființată această bază de date în anul 2000 la Frankfurt am Main, Germania, cu intenția de a sprijini editurile culturale și academice din Europa Centrală și de Est. CEEOL oferă utilizatorilor:

- Conținut specializat - acces la articole full text în format PDF, oferite de cele mai importante edituri academice și culturale din Europa Centrală și de Est;
- Conținut indexat - articolele sunt însoțite de informație bibliografică: titlu, autor, editura, anul de ediție, abstract, cuvinte cheie și sumar. Articolele conțin toate tabelele, pozele, graficele din varianta printată;
- Conținut științific și în limba română - peste 320 titluri de reviste din România și Republica Moldova.

Este o bază de date cu caracteristici speciale, singura în lume care pledează și pune la dispoziție conținut, în limbile native din Centrul și Sud-Estul european - limbi denumite uneori „minore”. Pe această platformă, cititorul accesează articole sau publicații în limbile în care au fost publicate, în română, lituaniană, ungară, croată. Este unica în pledoaria sa împotriva curentului care susține că ești „cineva” doar dacă publici în limba engleză.

CEEOL lucrează în parteneriat cu Clarivate Analytics, companie americană independentă înființată în 2016 care gestionează baze de date și sisteme informaționale cum ar fi: Web of Science, Cortellis, Derwent Innovation, Derwent World Patents Index, CompuMark, MarkMonitor, Techstreet, Publons, EndNote. Editorii Web of Science au

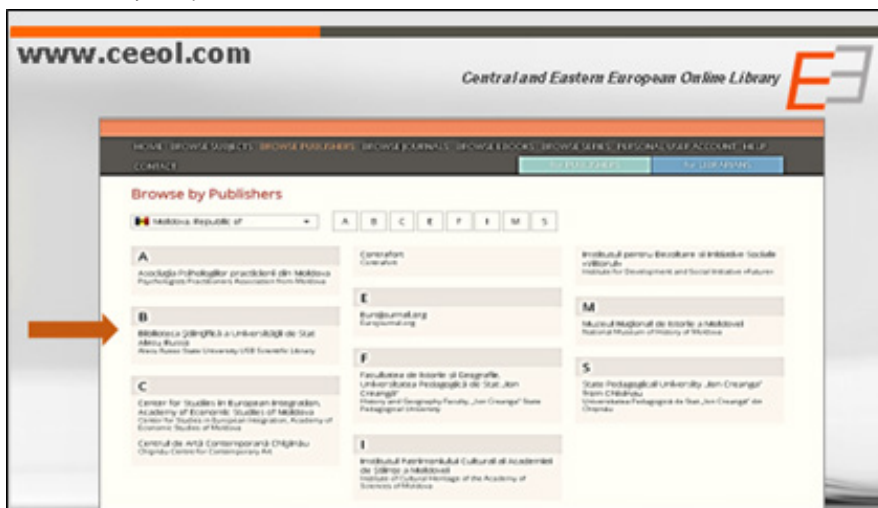

acces la platforma CEEOL, permițând o mai ușoară analiză, selecție și indexare în CEEOL a revistelor care trezesc interes comunității Web of Science. Clarivate Analytics este lider mondial în analizele și statisticile de încredere care accelerează ritmul inovării.

Important este faptul că CEEOL este recomandă editurilor academice ca partener și platformă de bază în domeniul științelor umaniste și sociale de către ministerele relevante din Polonia, România, Lituania și Bulgaria. Parteneriatul editorial cu CEEOL este gratuit. Articolele pot fi plasate în baza de date CEEOL în acces liber sau în calitate de conținut plătit, aceasta este decizia editorului.

În anul 2017 Biblioteca Științifică USARB a fost înregistrată în baza de date CEEOL www.ceeol.com cu statut de editor fapt ce-i permite să indexeze în această bază reviste științifice, monografii, materiale ale conferințelor publicate de USARB.

CEEOL are o rețea de coordonatori pentru aproape toate țările, iar rolul lor este, pe de-o parte să evalueze noile înregistrări online propuse de editor, iar pe de altă parte să țină contactul zilnic cu ei, să-i sprijine dacă întâmpină probleme cu indexarea. Coordonator de țară și reprezentant al Central and Eastern European Online Library

pentru Republica Moldova și România este Iulian Țanea, trainer din România. În aprilie 2017 un grup de bibliotecari USARB, au participat la trainingul CEEOL: cercetare și modalități de indexare în cadrul căruia Iulian Țanea a prezentat conținutul bazei

de date, modalități de accesare, criteriile de căutare, regăsire, filtrarea informației, personalizare și analiza rezultatelor, precum și modalitățile de indexare a publicațiilor.

Publicarea electronică a lucrărilor științifice contribuie la sporea audienței globale a activităților de cercetare și, de asemenea, la sporirea productivității academice. În ultimii ani, revistele electronice (e-reviste) sunt considerate un mijloc

important de menținere a comunicării științifice între cercetători. Biblioteca Științifică USARB a indexat în CEEOL două titluri de reviste Artă și Educație Artistică și Confluente Bibliologice. Arhiva de reviste cuprinde perioada de publicare 2013-2017, în total 28 numere ce cuprind 283 articole.

Titluri de carte

1. Bălți important centru urban din nordul Moldovei (2016)
2. Colloquia Bibliothecariorum „Faina Tlehuci” (2016)
3. Conferința internațională „MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate” (2018)
4. Manuscrise de Dimitrie Balica comisul (2012)
5. Rolul agriculturii în acordarea serviciilor ecosistemice și sociale (2014)
6. Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Vol. 1 (2016)
7. Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Vol. 2 (2016)

În anul 2018 au fost indexate 7 titluri de carte.

În urma indexării lucrărilor publicate de USARB în baza de date CEEOL, în jur de 75 cercetători bălțeni se regăsesc cu lucrări în această bază. Pentru fiecare autor înregistrat în CEEOL baza automat adună în contul acestuia toate lucrările indexate în bază de toți editorii.

Baza de date CEEOL oferă editorilor rapoarte statistice conform contului din care putem afla numărul de descărcări pe o anumită perioadă de timp. Rezultatele sunt împărțite în două grupe, în funcție de tipul de utilizator - Instituții și Utilizatori privați. Astfel în perioada 01.09.2017-31.05.2018 revista Confluente Bibliologice a înregistrat 194 descărcări (instituții - 8; utilizator privat - 186), Artă și Educație Artistică – 100 descărcări (instituții - 3; utilizator privat - 97).

Pentru Instituții, Biblioteci și comunități științifice CEEOL mai oferă:

- Acces prin autentificare IP;
- Conținut fără restricții DRM;

Confluente Bibliologice		
Issue	Article Title	Downloads
Customer type: Institutions		
1-20014	„PROLOGI ÎNTRU PRO ET CONTRA” e digitalizatissimo	1
1-20016	Parteneriat educațional Copii – Familie – Școală – Societate	1
1-20016	Comunicarea în bibliotecă	1
3-4/2014	Cercetarea științifică - oglindă a managementului de calitate	1
3-4/2015	Biblioteca „Ovidius” prin comunicarea multiculturală spre	1
3-4/2016	O călătorie de succes prin România	2
	Scenariu Derivărilor colecțiilor. Catalogare. Indexare.	1
Customer type: Private Users		
1-20013	Activitatea științifică a bibliotecarilor - parte integrată a științei	1
	Bibliotecari școlari din raionul Sionca în Masa-Media	1
	Cronica Basarabiei 1918-1944. O carte de istorie nouă	1
	Conștientizarea publică a tinerii și transmitere din tată în fiu	1
	Depozit Legal Universitară – fond intangibil al patrimoniului	1
	Educația incluzivă – o șansă egală pentru toți	2

Artă și Educație Artistică		
Issue	Article Title	Downloads
Customer type: Institutions		
2/2014	Abandonul școlar ca strategie de evitare a izolației sociale	1
2/2015	Proiectarea și validarea unui instrument de evaluare a motivației	1
	Reglare estetică în evoluția filmului - portret	1
Customer type: Private Users		
1/2014	Actul artistic: delimitări terminologice și conceptuale cu	2
	Conceptul și practica predării cunoștințelor muzicale în baza	1
	Credința populară – surse și imagologii unei comunități (studiu)	1
	Formarea culturii profesionale a învățătorului	1
	Influența paradigmelor în dramaturgia italiană în a doua	1
	Interpretarea operelor lirice în contextul educației literare	1
	Organizarea eficientă a bugetului de timp – succesul reușitei	1

-
- Nici o limitare de acces;
- Nici o limitare a descărcărilor;
- Modele flexibile de acces la colecții tematice;
- Conținutul full-text al articolelor din reviste și cărților electronice;
- Conținuturile CEEOL sunt indexate de către Google Scholar®, Primo®, Summon®, (ProQuest)

În comunitatea oamenilor de știință, fiecare este, pe rând, creator și consumator de informație. Această comunitate își pune singură probleme, cele mai multe țin de calitatea și fiabilitatea descoperirilor științifice. La acest capitol se poate constata o constantă ezitare a indivizilor care alcătuiesc această comunitate, care balansează continuu între poziția de autor și cea de receptor de informație. De aceea, rolul editorilor este nebănuț de mare, iar interfața dintre cele două categorii trebuie menținută suplă și mobilă. Pentru aceasta, informația și cunoașterea trebuie consolidate cu un terțiu inclus, înțelegciunea.

Referințe bibliografice:

1. Tratat de biblioteconomie. Coord., pref. M. REGNEALĂ. București : Ed. ABR, 2017, Vol.III : Direcții moderne în biblioteconomia contemporană. 582 p. ISBN 978-606-93535-4-7.
2. Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.) [online]. Disponibil: <https://www.connections.clio-online.net/project/id/fp-888>. [Accesat 10.10.2019].

CZU [027.7(478):050]

**ACTIVITATEA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB REFLECTATĂ ÎN PAGINILE
ZIARULUI BĂLȚEAN „PEDAGOGUL” (1970-1990)**

THE USARB SCIENTIFIC LIBRARY ACTIVITY REFLECTED IN „PEDAGOGUL” (1970-1990),
THE INSTITUTIONAL NEWSPAPER

Adella CUCU

Abstract: This article deals with a short review of the selected articles from „Pedagogul”, the institutional newspaper, which reflects the Scientific Library history and activity of the State Pedagogical Institute from Bălți.

Keywords: library, newspaper, press, book, collection, exhibitions, readers, contribution, promotion, events

Biblioteca Științifică USARB întotdeauna s-a preocupat de imaginea instituțională și a demonstrat că este indispensabilă, are tot potențialul pentru a oferi servicii de informare și documentare sub diverse forme și în contexte diferite membrilor comunității pe care o deservește.

O modalitate sigură de menținere a imaginii bibliotecii este *informarea, convingerea, reamintirea* utilizatorilor actuali și potențiali despre bibliotecă și serviciile oferite. Orice eveniment (*cultural, istoric, politic*) important pentru societate sau comunitate a fost și este, pentru bibliotecarii bălțeni, un prilej de a pune în valoare biblioteca și a stimula interesul pentru resursele pe care le deține. În același timp, acțiunile întreprinse de bibliotecă, nu pot avea efectul prevăzut atâta timp, cât nu sunt difuzate, nu sunt făcute publice, nu sunt cunoscute comunității în care activează.

Un rol decisiv în promovarea continuă și eficientă a bibliotecii au fost și sunt purtătorii de informație, atât *tradiționali*, cât și *digitali*.

La etapa actuală, pe lângă formele și metodele tradiționale de răspândire a resurselor informaționale și a serviciilor oferite, dezvoltate și perfecționate în continuare, este foarte binevenită utilizarea mediilor electronice. În acest context, instrumentul principal este *sit-ul bibliotecii*.

În anii `70-`90 ai secolului trecut, într-un timp în care se citeau foarte mult ziarele și revistele, bibliotecarii bălțeni au făcut ca vizibilitatea publică a bibliotecii științifice a institutului să fie prezentă cât mai mult în *presa scrisă*, convinși fiind că această formă de diseminare, va contribui

pozitiv la sporirea imaginii bibliotecii. Acest proces s-a simțit foarte mult odată cu apariția în aprilie 1968 a ziarului instituțional *Pedagogul* (organul Biroului de Partid, Rec-toratului, comitetelor comsomoliste și sindicale ale Institutului Pedagogic din Bălți).

Scurt istoric. Ziarul se edita la tipografia din Bălți într-un tiraj de 1000 de exemplare până în 1990, și apărea săptămânal, în fiecare miercuri, până în 1985, inclusiv, și

vineri în anii următori, pe două pagini, la prețul de o copeică. Ziarul era unul alb-negru, cu excepția edițiilor dedicate unor sărbători, sau unor aniversări importante în URSS și Moldova. Pe parcursul existenței sale, *Pedagogul* a avut trei redactori șefi. Pentru scurt timp redactor-șef a fost Eliza Botezatu (1968), succedată în anul apariției de Valentin Jitaru, în 1975 redactor-șef devine Ludmila Uleașeva. Ziarul era adresat profesorilor, bibliotecarilor și studenților institutului. Textele se publicau în limba română și rusă. Biblioteca Științifică USARB deține colecția aproape completă a acestui ziar din anul 1969 până în 1989.

O mare parte din articolele publicate au fost scrise de Faina Tlehuci, directoarea bibliotecii (1962-2001).

Temele / subiectele abordate în paginile *Pedagogului* de către bibliotecarii sunt diverse.

În primul rând, ne atrag atenția textele ce țin de cele mai bune rezultate obținute de bibliotecă (*bilanțuri și rapoarte*) publicate în rubrica „*Bilanțul anului: întrecerea socialistă*”:

„Rezultatele bucură, planurile obligă” este articolul Fainei Tlehuci, în care ne comunică despre îndeplinirea planului bibliotecii științifice a institutului. „(...) Anul 1979 a fost pentru colectivul bibliotecii un an de mare răspundere, pentru că lucrul nostru a fost supus unui control multilateral din partea Comisiei științifico-metodice Centrale de pe lângă Ministerul Învățământului Superior și Mediu de specialitate a URSS. În fruntea comisiei s-a aflat directorul bibliotecii științifice de la universitatea de Stat din Moscova N. S. Abalova.” În continuare, autoarea afirmă, că rezultatele controlului sunt pozitive, iar eforturile colectivului, îndreptate la perfecționarea formelor și metodelor lucrului bibliografic și informativ, au fost înalt apreciate. (...) Aportul bibliotecii noastre este menționat și în revista „*Bibliotecar*” nr. 9, 1979”. Autoarea menționează că planul bibliotecii din anul 1979 a fost supraîmplinit și demonstrează pe bază de statistici (...) „*Biblioteca a deservit 10 793 de cititori (107,3%) dintre care 2 795 învățători și educatori din oraș și raioanele republicii (...), organizate 214 expoziții la care au fost vernisate 22 424 de ediții. Au fost eliberate cititorilor 1 174 274 de ediții (104,63%) ale planului anual etc.*” (nr. 5 din 31 ian., 1980).

„(...) A trecut încă un an din istoria bibliotecii (...) cum a fost (...) un an de importanță majoră (...) cu totaluri frumoase în toate direcțiile”, confirmă Faina Tlehuci în articolul intitulat „*Vom realiza cele programate*” în care înșiră rezultatele cele mai importante ale bibliotecii din anul 1980 (...) au fost deserviți peste 10 mii de cititori, sau realizat 25 de cataloage tematice etc. (nr. 14 din 25 dec. 1980).

„Pentru biblioteca științifică a institutului anul 1984 a fost un an de intensă traducere în viață a hotărârilor Congresului al XXVI al PC URSS, Congresului XV al Partidului Comunist al Moldovei (...), anul participării la trecerea în revistă a bibliotecilor instituțiilor superioare de învățământ organizate în cinstea jubileului de 60 de ani al RSSM și a PC al Moldovei. Principala condiție a trecerii în revistă a fost îndeplinirea și depășirea planului”, relatează Elena Harconița în articolul „*Să nu ne oprim la cele obținute*”, actualmente director BȘ USARB. Autoarea afirmă că rapoartele au fost prezentate la Bălți, Chișinău

și la Moscova. „(...) *Experiența de lucru a bibliotecii noastre trezește un viu interes la colaboratorii bibliotecilor instituțiilor superioare de învățământ din țară. La noi și-au făcut stagiunea colegii din universitățile din Kemerovo și Kazahstan, institutul pedagogic din Ivano-Francovsk*”. În continuare, autoarea raportează despre depășirea indicilor de bază la toate capitolele și citează o lungă listă de nume a celor care s-au evidențiat în întrecerea socialistă. Se încheie articolul cu o notă critică „*Necâtând la succesele obținute noi mai avem și neajunsuri. Trebuie să găsim noi rezerve în scopul ameliorării calității servirii biblioteco-bibliografic*” (nr. 4 din 30 ian. 1985).

În articolul „*Anul cărții își continuă calea*”, Faina Tlehuci menționează că „(...) *sarcinile principale ale anului 1972, an devenit la recomandarea UNESCO, Anul Internațional al Cărții sunt: stimularea lecturii, a edițiilor, propagarea cărților și a dragostei față de lectură, creșterea serviciului bibliotecar, consolidarea schimbului internațional de cărți, atragerea atenției societății față de rolul cărții în lumea contemporană*”. Autoarea prezintă câteva date statistice „(...) *100 de exemplare cărți în anul 1945, 677 000 cărți în 1972; 611 cititori în 1948, 11 622 cititori în anul 1972; 10 164 cărți distribuite în 1948, 935 326 în 1972. (...) Anul internațional al cărții constituie o trecere în revistă a realizărilor bibliotecilor, o revistă a instituției, măiestriei și, totodată, un nou start*” (nr. 19 din 13 oct. 1972).

Articolul „*Îndeplinim angajamentele*”, semnat de Emilia Țurcan ne relatează: „(...) *participând la întrecerea socialistă, colectivul bibliotecii științifice a institutului luptă pentru atitudinea comunistă față de muncă, se străuie, să educe fiecărui membru al colectivului atitudine conștiincioasă față de muncă, să însușească cultura servirii cititorilor. Toate acestea au loc sub deviza - Institutului-Bibliotecă exemplară. În această direcție în bibliotecă sunt organizate următoarele activități: dispute - Profesia mea - învățătorul, reviste bibliografice, realizate expoziții de cărți, întocmite liste cu literatură în ajutorul practicii social-politice a studentului*”. (nr. 15 din 20 apr. 1979).

Răsfoind paginile ziarului, depistăm articole scrise sub formă de dări de seamă și diseminări ale manifestărilor, întrunirilor profesionale (*seminare / conferințe / congrese*) organizate de biblioteca științifică a institutului sau de alte biblioteci la care au participat și bibliotecarii bălțeni.

Faina Tlehuci în articolul „*Biblioteca ieri, astăzi, mâine*” ne relatează despre Conferința cititorilor de dare de seamă : *Biblioteca-Cititorul*. Acest eveniment a coincis cu aniversarea a 40 de ani de la fondarea institutului și a bibliotecii. „(...) *Vorbind despre ziua de azi să aruncăm o privire în trecut, septembrie 1945 (...) Au trecut 40 de ani, biblioteca institutului a devenit de necunoscut. Fondurile ei numără 1 milion 148 000 de cărți, fiind completată cu literatură științifică, manuale. La bibliotecă lucrează 59 de bibliotecari, 49 sunt cu studii superioare, 8 cu studii medii de specialitate. (...) Fie ca conferința de dare de seamă a cititorilor să devină a cea convorbire cointeresată, care ne va ajuta în lucrul nostru*” (nr. 11 din 13 mar. 1985).

În articolul „*Să contribuim activ la restructurare*” Faina Tlehuci ne comunică despre ședința Prezidiului Comisiei Centrale Științifico-Metodice Bibliotecare din Învățământul Public, care a avut loc în biblioteca științifică a institutului, în luna mai. „(...) *Prezidiul e veriga de conducere a CCȘMB, care înfăptuiește dirijarea științifico-metodică a tuturor bibliotecilor instituțiilor de învățământ mediu de specialitate. În componența Prezidiului intră reprezentanți ai celor mai mari biblioteci ale instituțiilor superioare din republică (USM, USL), precum și reprezentanți ai celor mai mari biblioteci ale instituțiilor superioare din Siberia, Răsăritul Depărtat, și toți directorii bibliotecilor universitare din re-*

publicile unionale. Tema principală a fost: „Problemele actuale ale restructurării deservirii bibliotecar-informative”. Autoarea își împărtășește impresiile despre activitatea Prezidiului „ (...) informații scurte, dar pline de conținut, schimbul de opinii la fiecare întrebare. (...) concluziile oaspeților sunt următoarele: colectivul bibliotecii a înfruntat cu cinste încercările. (...) oaspeții au luat cunoștință cu programul cursului Bazele informației biblioteconomie, bibliografie care se predă datorită docentului Valeriu Cabac”, au făcut cunoștință cu orașul nostru, au vazut spectacolul Păsările tinereții noastre de Ion Druță, au fost la o întâlnire cu Mihai Volontir” (nr. 22 din 10 mai 1988).

Despre seminarul „Dirijarea lecturii elevilor din învățământul profesional” care a avut loc în luna mai 1982, cu participarea directorilor adjuncți din bibliotecile din învățământul special, ne relatează Elena Harconița. În articol autoarea accentuează că una din direcțiile bibliotecii științifice a institutului – este lucrul metodic cu bibliotecile din învățământul special. „(...) în cadrul seminarului au fost ascultate un șir de comunicări pe tematica dată, cei prezenți au făcut cunoștință cu experiența bibliotecii noastre în această direcție, au primit metodici elaborate pentru organizarea activităților în instituția în care activează. În cadrul seminarului a fost organizată o expoziție cu materiale în ajutorul dirijării lecturii. (...) La acest seminar au participat bibliotecari de la biblioteca Institutului Politehnic din Lvov”. (nr. 24 din 15 iulie 1983).

Faina Tlehuci autoarea articolului „Concurs” ne informează despre „(...) conferința republicană a cititorilor consacrată Fondării URSS intitulată: „Uniunea Republicilor de nezdrunciat”, care are loc din mai 1971 până în ianuarie 1973 din inițiativa comitetului comsomolist (...) în această perioadă biblioteca institutului a proiectat dispute, conferințe ale cititorilor, expoziții de cărți, reviste bibliografice, victorine, care vor contribui la educarea patriotică și internațională a studentului nostru. (...) Pentru participare activă la această acțiune s-au instituit următoarele premii: Pentru locul I – 2 foi turistice în țările socialiste, pentru locul II – o foaie turistică într-o țară socialistă, pentru locul III - o foaie turistică prin orașele Uniunii Sovietice. (...) pentru bibliotecile instituțiilor de învățământ superior și mediu de specialitate Ministerul Învățământului Public al RSSM a instituit 3 premii”. (nr. 17 din 1 sept. 1971).

„(...) la conferința cititorilor intitulată „În familia poparelor frățești - înflorește Moldova mea, consacrată aniversării a 40-a a eliberării orașului Bălți biblioteca a organizat expoziția de carte Orașul Bălți ieri și azi alcătuită din 3 părți: Istoria orașului, Bălți - oraș industrial, Știința, cultura, învățământul public”. Acest eveniment a fost descris de Raisa Pavlova (nr. 12 din mar. 1984).

Un șir de articole sunt axate preponderent pe discutarea unor subiecte ce țin de activitatea bibliotecii (calitatea serviciilor, interesele informaționale ale utilizatorilor, activități și programe de promovare a lecturii etc. Aceaste subiecte au fost abordate în articole publicate în rubricile „Biblioteca – Cititorul”, „Prietenul tău biblioteca”.

Autoarea articolului „Времеа – богацство: читатель – б-ка” Maria Donighevici menționează că „O metodă de economisire a timpului la studenți este metoda - împrumutului comun a literaturii didactice la începutul și la finele anului de studiu, cu care sau obișnuit studenții – o procedură deosebit de importantă care durează până la 30 minute pentru toată grupa. (...) Este utilă această metodă pentru că se reduce numărul de restanțieri (...)”. (nr. 21 din 25 mai 1983).

În articolul „Cum vizitați abonamentul” autoarea Maria Donighevici ne prezintă rezultatele unui chestionar la care au participat studenții institutului cu privire la

servirea lor în biblioteca științifică „ (...) La această întrebare a bibliotecii mulți cititori răspund că nu au timp să stea în rând. Autoarea susține următoarele: (...) s-a examinat (...) cât timp pierde un student pentru a primi literatura necesară atât la împrumut cât și în sala de lectură. (...) Pe parcursul a patru zile s-a controlat timpul a 92 de cititori la abonamentul nr. 1 pentru deservirea completă: lucrul cu cataloagele, verificarea după catalogul general, alegerea literaturii după temă ș.a. (...) 75 de cititori sau ceea ce constituie 78% , au avut nevoie de 30 de minute (...) înșă unii cititori au fost deserviți în 5,10,18 minute. Mai mult de 40 de minute au perdit 8 cititori, sau ceea ce constituie 8,8%, care au ales literatura după cataloage”. În încheiere, autoarea remarcă că „bibliotecarii sunt pentru faptul ca studentul să fie servit operativ...” (nr. 13 din 28 mar. 1984).

Faina Tlehuci în articolul „Cititorul ne preocupă” informează studenții și profesorii institutului că „(...) a fost deschis abonamentul Literaturii științifice și artistice”.(nr. 29 din 23 sept. 1977). Cât de mult ne preocupă cititorii ne relatează și Maria Doneghevici în articolul „Profesia obligă” (13 noiem. 1987). Faina Tlehuci este și autoarea următorului articolul „Biblioteca și studentul de la fără frecvență” în care menționează faptul că pentru studenții care își fac

studiile cu frecvență redusă în timpul sesiunii funcționează nu numai sălile de lectură, dar și abonamentul, orele de funcționare se stabilesc ținând cont de orarul lecțiilor (nr. 24 din 21 iunie 1974). Despre serviciile oferite studenților de la secția fără frecvență aflăm din articolul „Serviciile bibliotecii”, semnat de Maria Doneghevici (23 martie 1979), iar în articolul „Biblioteca-studentul-absolventul” autoarea Faina Tlehuci ne relatează despre „conducerea procesului de lectură a studenților, lucru care a fost înalt prețuit la sfatul institutului. (...) Permanent căutăm rezerve pentru îmbunătățirea deservirii cititorilor. Rupem tradiția (...) din acest an permitem absolvenților să se folosească de sălile de lectură”. Din text se poate constata că absolvenții Institutului vor avea și, în continuare, posibilitatea de a beneficia de serviciile bibliotecii. (nr. 10 din 11 mar. 1977). Articolul „Se consacră jubileul!” ne comunică despre o serată tematică, care a fost organizată în sală de festivități a institutului dedicată celei de a 50-a aniversare de la fondarea URSS „De ce iubim Partia” la care au participat bibliotecarii, profesorii și studenții de la facultatea de filologie. (12 din 22 apr.1972).

Marina Oleinic, Maria Eremeeva în articolul „Datoria învățătorului e de a avea un vast orizont” ne relatează despre „(...) sistemul de lucru, care se numește: lucrul cu dirijarea lecturii studenților, pe care biblioteca îl începe cu studierea intereselor cititorilor. Stu-

denților din anul I biblioteca le propune să îndeplinească diferite chestionare. (...) Studierea chestionarelor ne permit să stabilim interesele cititorilor și ne ajută să ne orientăm la dirijarea individuală și în grup a lecturii” (nr. 21 din 20 oct.1971).

Subiectul tratat de Maria Donegheviți în articolul „Iarși despre ... datornici” este actual și astăzi. „(...) o problemă care ne afectează pe toți - datornicii. O carte pierdută este pierdută pentru toți”. Autoarea aduce statistici concrete, și nominalizează studenții restanțieri (numele prenumele, facultatea, numărul grupei). Ea se arată indignată de faptul „(...) că nici nenumăratele discuții cu studenții datornici cu bibliotecarul de grup nu-i pot convinge, că cititorul are nu numai drepturi, dar și obligații, însă din păcate legile nu sunt pentru unii” (nr. 23 din 8 iunie 1983). Despre păstrarea și integritatea fondului de cărți ne relatează Maria Donegheviți în articolul „A dispărut o carte de la bibliotecă” (19 mar. 1986).

Despre bibliotecă și munca independentă a studentului ne relatează următoarele articole: Larisa Preadco în articolul „Lucrul de sine stătător” ne comunică: „ (...) în perioada sesiunii în sălile de lectură sunt create toate condițiile pentru lucrul individual al studentului. Studenții sunt ajutați la alegerea literaturii necesare, cărțile care nu sunt în sălile de lectură sunt transmise pentru consultare din fondul de bază al bibliotecii etc.”(nr. 40 din 9 dec. 1982), Maria Donigheviți în articolul „Probleme multe, soluția e una - să lucrăm” menționează: „(...) Munca de sine stătătoare a studentului este o problemă acută și importantă în pregătirea specialiștilor de o înaltă calificare. (...) Biblioteca științifică a institutului câțiva ani la rând desfășoară cercetări cu privire la frecventarea sălii de lectură de către studenți”. În articol autoarea prezintă statistici concrete pe facultăți (nr. 10 din 13 mar. 1985), „Învață să înveți”, semnat de Chilea Soroțcaia (nr 5 din 5 noiemb. 1975).

Faina Tcaci în articolul „Pentru voi, lectori” ne comunică despre Zilele informației organizate în biblioteca științifică a institutului: „Biblioteca informează lectorii atât individual, cât și în grup despre literatura primită (...) informarea în grup este organizată în Zilele informației, care au loc de pe data 25 până la 30 a fiecărei luni în sala de lectură a lectorilor. Către aceste zile se întocmesc liste cu literatura primită și se organizează expoziții de carte. (...). Numai în anul 1970 au fost expuse 6810 cărți, organizate 425 de reviste, circa 800 de fișe tipărite la autoreferatele disertațiilor (...). Acest lucru este destul de responsabil, cere sistematizare și o anumită știință de a selecta cărți și a le recomanda pe cele mai de preț în activitatea științifică și de lucru (...)”(nr. 10 din 15 apr. 1971). Despre efectele Zilelor informație ne relatează și autoarea Faina Tlehuci „(...) În anul 1975 la cele 11 zile de informație au fost expuse 7 712 cărți, 335 publicații periodice, 37 autoreferate, 850 de ediții informative. Zilele informație au fost vizitate de 751 cititori...” (nr. 16 din 23 apr.1976). În această rubrică găsim și un articol semnat de Marina Eremeeva intitulat „Să colaborăm în comun” în care autoarea ne comunică despre efectele adunărilor comune ale diriginților și bibliotecarilor „(...) Sarcina noastră comună – educarea la studenți a interesului permanent față de lectură”. (nr. 24 din 10 iun. 1980).

Următoarele articole au fost selectate din rubrica Luna de propagare a cunoștințelor bibliografice. Ella Pogrebinskaia în articolul „Învață să citești” menționează: „(...) În lunile de propagare a cunoștințelor bibliografice în bibliotecă s-au pregătit un șir de activități pentru cititori. Un ciclu de expoziții care să cultive cititorilor noștri priceperi și deprinderi de lucru cu cartea”(nr. 39 din 11 dec. 1986).

Maria Bragari în articolul „Studenților-cunostințe-bibliografice” ne comunică că studenții din anul întâi sunt familiarizați cu structura bibliotecii, cu aparatul bibliografic informativ, li se promovează Cursul de bibliografie. După audierea Cursului de bi-

bliografie studenții susțin un colocviu. În articol autoarea ne prezintă și câteva păreri despre Cursul de bibliografie selectate din anchetele difuzate studenților: „(...) lecțiile Cursului de bibliografie, sunt absolut necesare, le dau largi posibilități studenților pentru a folosi arsenalul bogat al bibliotecii, îi ajută la întocmirea bibliografiei în lucrările de diplomă etc.” (nr. 12 din 30 mar. 1979).

Activitatea de promovare a colecției bibliotecii este una prioritară. Pentru a evidenția bogăția colecțiilor atât în trecut, cât și în prezent bibliotecarii au apelat și apelează la expoziții pentru a atrage atenția cititorilor. În acest context, în paginile *Pedagogului* cel mai des se publicau articole care prezentau expozițiile de carte organizate cu ocazia unor aniversări sau evenimente culturale, istorice, politice, expoziții consacrate unor personalități notorii sau, pur și simplu, pentru a oferi suport informațional.

Aceste articole le găsim publicate în diferite rubrici: *În ajutorul ateistului*, *Educația comunistă etc.* Elena Talanova, autoarea articolul „Poet contemporan” ne comunică despre serata închinată lui Andrei Lupan la 70 de ani „(...) în legătură cu jubileul poetului lucrătorii bibliotecii împreună cu lectorii și studenții de la facultatea de filologie pregătesc serata literară „Andrei Lupan - 70 de ani”, care va avea loc pe data de 18 februarie în sala de lectură nr. 1. (...) în sala de lectură centrală este montată expoziția de carte „Poet al contemporanității”. (...) expoziția a primit deja vizitatorii: studenții din grupele 204 și 305 de la filologie”. (nr. 7 din 18 febr. 1982). În articolul „Mai presus decât timpul-omul”, Tatiana Pșenicnaia invită cititorii să ia act de expoziția de carte organizată cu ocazia aniversării a 60 de ani de la nașterea unuia dintre cei mai proeminenți scriitori kârgâzi Cinghiz Aitmatov. „(...) La expoziția jubiliară: „Mai presus decât timpul-omul” sunt expuse operele scriitorului, cărți în limba rusă și moldovenească care oferă informații despre viața și activitatea scriitorului” (nr. 39 din 23 dec. 1988). Faina Tlehuți în articolul „Biblioteca lingviștilor” ne vorbește despre contribuția bibliotecii la conferința unională științifică „(...) biblioteca și-a adus obolul său, organizând o expoziție desfășurată de cărți, care s-a bucurat de un mare succes. La expoziție au fost prezente 128 de cărți, reviste și anale științifice”. (nr. 21 din 28 mai 1976).

Nina Colenda în articolul „Книжная выставка” promovează expozițiile de carte: *Победа разума, По нуму прогреса* „(...) de la care studenții pot lua cunoștință cu literatura despre realizările oamenilor de știință” (nr. 30 din oct. 1975). Faina Tcaci în articolul „Demască anticomunismul” invită studenții să viziteze expoziția de carte „Anticomunismul - principală armă politico-ideologică a imperialismului din zilele noastre”, organizată la abonamentul de literatură artistică. (nr. 6 din 11 febr. 1982).

Ala Gunko în articolul „Biblioteca – Studentul” face o trecere în revistă a cărților prezentate la expoziția de carte intitulată „Societatea socialistă dezvoltă esența și problemele”, organizată la abonamentul de literatură științifică și artistică (nr. 22, 1979), Raisa Pavlova ne prezintă expoziția de carte „Cunoștințele despre ateism” (nr. 20 din 18 mai 1983), Ana Scutnițchi în articolul „Cu cursul leninism” ne prezintă expoziția de carte care a fost inaugurată în muzeul B. Glavan în bl. 2 (nr. 7 din 19 febr. 1986), în articolul „Expoziție de cărți”, semnat de Ana Scutnițchi este prezentată expoziția de carte „Edu-

cația comunistă” (nr. 10 din 6 martie 1980). Lidia Matchovschi cu expoziția de carte „Șantierul tinereții – BAM” (nr. 24 din 17 iunie 1977), Ludmila Mura în articolul „Pe locurile leniniste” ne vorbește despre revista orală pregătită și promovată în căminul studențesc *Integral* intitulată „Sunt în Rusia așa locuri”. (nr. 20 din 22 mai 1980). Ana Scutnițchi în articolul „Biblioteca despre comsomol” ne relatează următoarele: „Biblioteca științifică a institutului promovează o intensă activitate educativă a studenților prin organizarea revistelor bibliografice și a expozițiilor de carte despre faptele glorioase ale comsomolului” (nr. 34 din 15 noiembrie 1979).

Pregătirea practică a viitoarelor cadre didactice se realizează prin intermediul *practicii pedagogice*, latură esențială în formarea studenților. Prin intermediul practicii pedagogice viitorul cadru didactic își valorifică și își dezvoltă competențele. În rubrica: **Viitorului învățător** depistăm un șir de articole în care bibliotecarii promovează expozițiile de cărți, organizate pentru studenții institutului în ajutorul *organizării și desfășurării* practicii pedagogice: „În ajutorul practicantului”, semnat de Inessa Mekler (nr. 19 din 28 sept. 1971); „Cheamă vara pionerească”, semnat de Angela Chirunda (nr. 22 din 1 iunie 1983); „Pentru vara pionerească”, semnat de Ludmila Mura (nr. 22 din 5 iunie 1980).

Cu ocazia Zilei Victoriei, considerată una din cele mai importante sărbători în perioada sovietică, anual, *biblioteca* desfășura un ciclu de *activități pentru cititori*: conferințe, serate pe tematică militară, expoziții de carte, reviste bibliografice etc. Despre activitățile consacrate Marelui Război Pentru Apărarea Patriei întâlnim o serie de articole publicate în rubrica „*Великий подвиг*”. Cu ocazia a celei de-a 30-a aniversări de la Marea Victorie sunt publicate articole: „*Si soarta celor care au luptat*”, semnat de Chilea Soroțcaia (nr. 13 din 4 apr. 1975), „*Despre victorie și eroism*”, semnat de Lidia Marcova. Semnatarii acestor articole fac o trecere în revistă a cărților selectate din colecția bibliotecii pe tematica respectivă. Faina Tlehuci în articol „*Бессмертный подвиг*” ne vorbește despre expoziția de carte care a fost inaugurată în incinta Institutului (la expoziție au fost prezentate peste 1000 de cărți) (nr. 19 din 16 mai 1975). Autoarea articolului „*Учителя войны*” Ecaterina Russu face o prezentare a cărții *Учителя – герои Великой Отечественной войны*, publicată la Moscova la editura Pedagogică, 1974 (nr. 14 din 11 apr. 1979). În articolul „*Tinerețe în flăcări*” publicat, cu ocazia celei de a 40-a aniversări a MRPAP citim memoriile doamnei Larisa Preadco (nr. 22 din 5 mai 1985). În articolul „*Exemple de bărbăție și devotament*” Raisa Pavlova ne prezintă 2 expoziții organizate în biblioteca științifică a institutului, către cea de-a 40-a aniversare de la eliberarea Leningradului „*Biruința legendară a Leningradului*”, „*Scut de nădejde a Patriei*” (nr. 20 din 16 mai, 1984). Larisa Preadco în articolul „*Pentru un viitor fără război*” ne relatează despre lucrările *forumului internațional* „*Pentru o lume denuclearizată, pentru supraviețuirea omenirii*” (nr. 7 din 2 mar. 1987).

O serie de articole au fost scrise în timpul desfășurării sau în ajunul Congreselor PC URSS. Evident, că întreg materialul era unul propagandistic, în care autorii raportează despre manifestările organizate în bibliotecă, sau se angajează să depună toate eforturile pentru a realiza planurile trasate de partid. Marina Eremeeva publică două articole pe această temă „*În preajma Congresului*” în care ne comunică: „*În preajma celui de X-lea cincinal biblioteca organizează o serie de expoziții de cărți, vor fi organizate reviste bibliografice consacrate congresului al XXV-lea al PC URSS, se vor organiza 3 serate*” (nr. 2 din 16 ian. 1976), „*Biblioteca – despre Congresul al XXV-lea al PC URSS*”, din care reiese că una din sarcinile bibliotecii este „*propagarea materialelor congresului*”

prin expoziții de carte organizate în sălile de lectură” (nr. 13 din 2 apr. 1976). Articolul „În preajma Congresului”, semnat de Faina Tlehuci aduce la cunoștința cititorilor că „(...) în catalogul bibliotecii, bibliotecarii au format o rubrică – Congresul al XXV-lea în care sunt intercalate articole selectate din ziare și reviste pe această tematică”. Autoarea menționează că biblioteca activează sub deviza „Numai servirea calitativă a cititorilor” (nr. 33 din 24 oct. 1976). „(...) Zilele literaturii sovietice în Moldova au o mare însemnătate pentru că au loc în anul desfășurării Congresului al XXV-lea al PC URSS. (...) Către aceste zile sunt oformate expozițiile de carte: Constelația inimelor, Literatura popoarelor frățești, Prietenia popoarelor, prietenia literaturii”, menționează Faina Tlehuci în articolul „Noi întâlniri cu literatura sovietică” (nr. 27 din 17 sept. 1976). Prin comunicatul intitulat „În întâmpina-rea evenimentului important” publicat în nr. 22 din 10 iunie 1988, cititorii ziarului sunt informați, că „În preajma Congresului al XIX-lea unional de partid - Eveniment important în viața țării (...) în sălile de lectură sunt organizate expozițiile de carte: Noi - partidul inovator, Direcțiile principale ale democratizării societății, Religia, ateismul și contemporaneitatea”.

În 1977 a fost adoptată o nouă constituție care prevedea explicit caracterul unitar al URSS. Acest eveniment a fost discutat mult în presa scrisă. Semnatarii următoarelor articole ne comunică că pentru cititorii, care doresc să fie la curent cu discutarea proiectului Constituției URSS în biblioteca științifică a institutului sunt organizate expoziții de cărți și reviste: „Discutare atotnorodnică”, semnat de Ț. Pingevo (nr. 24 din 17 ian. 1977); „In centrul atenției - Noua Constituție”, semnat de Emilia Țurcan (nr. 33 din 21 oct. 1977); Larisa Preadco în articolul „Triumful democrației sovietice”, prezintă expoziția *Legea Fundamentală a vieții noastre*, organizată în sala de lectură (nr. 32 din 14 octombrie 1977); „În preajma jubileului”, semnat de Galina Nichitina (nr. 34 din 28 oct. 1977).

Bibliotecarul este cel care dă viață cărților – le face cunoscut conținutul cititorilor, le oferă spre lectură în bibliotecă sau le împrumută acasă, cu răbdare și pricepere, știu să selecteze din imensitatea cărților sosite în bibliotecă pe cele cu informația cea mai utilă pentru utilizator, în așa fel, economisindu-le timpul

În rubricile *Pe polița de carte*, *Cărți noi*, *Revista informativă a articolelor* sunt publicate articole care oferă succinte prezentări de cărți, sau articole selectate din revistele abonate de bibliotecă care abordau diferite subiecte. Articolele care conțin noutăți editoriale sunt publicate în rubrica *Noutăți*.

Elena Scurtu în articolul „Prietenul și educatorul tineretului” descrie un studiu despre tineret. (nr. 31 din 10 oct. 1975), „Marxism - Leninismul despre religie”, semnat de Lidia Smirnova (nr. 19 din 23 mai 1975), „Cărți noi despre marxism-leninism și filosofie”, semnat de Elena Scurtu (nr. 29 din 26 sept. 1975), „Cărți noi despre Moldova”, semnat de Rodica Mațcan (nr. 37 din 21 noiem. 1984), Gabriela Gorodnaia în articolul „Continuitate” prezintă 4 cărți din colecția bibliotecii cu tematica *întrecerea socialistă* (nr. 17 din 29 apr. 1980), Elena Scurtu recomandă 4 manuale din achizițiile recente studenților de la Facultatea de Pedagogie și Psihologie preșcolară (nr. 19 din 4 mai 1986), „Noi vom construi societatea comunistă”, semnat de Elena Scurtu (nr. 7 din 11 martie 1970), în nr. 40 din 18 dec. 1987 Maria Fotescu ne prezintă 4 cărți cu tematica *educația tinerei generații*, Maria Bragari în articolul „Învățătorul și timpul” aduce la cunoștința studenților și cadrelor didactice că biblioteca a achiziționat un set de cărți ce tratează pe larg (...) *problemele educației și instruirii generației în creștere* (nr. 26 din 14 sept. 1979), A. Roizman face o trecere în revistă a cărților achiziționate,

utile pentru studentul filolog (nr. 28 din 19 sept. 1975), Ana Scutnițchi, autoarea articolului „Narcomania-un rău social” propune cititorilor să lectureze un șir de articole „(...) despre una dintre cele mai acute probleme ale omenirii - problema narcomaniei (...) selectate din revistele pe care le abonează biblioteca”. Autoarea menționează că articole pot fi folosite de studenți în *activitățile practicii pedagogice în școală* (nr. 10 din 27 mar. 1987). Gabriela Gorodnaia publică câteva articole în care ne prezintă cărți din colecția bibliotecii cu tematică diversă: „Vitrailu editorial al cărților cu tematica social-politică” (nr. 5 din 4 febr. 1982), cărți despre Karl Marks (nr. 20 din 18 mai 1983), „În ajutorul educației morale” (nr. 34 din 28 oct. 1973), „Cărți noi la pedagogie”, semnat de C. Soroțcaia (nr. 38 din 25 noiem. 1982). În nr. 22 din 6 iunie 1975 Faina Tlehuci publică un articol în care ne vorbește despre rolul bibliotecii în educarea studenților.

În rubrica *Pedagogului 175 ani de la alipirea Basarabiei la Rusia* întâlnim articolul „Pe veci împreună”, semnat de Rodica Mațcan. Autoarea ne prezintă 5 cărți care descriu evenimentele care s-au produs la 1812 (nr. 12 din 10 apr. 1987).

„(...) Posedăm noi oare acele caracteristici, care îi sunt necesare unui conducător sau organizator?” așa se începe articolul „Învățăm a conduce”, semnat de Natalia Nau-mova și Elena Harconița care ne vorbesc despre experiența de lucru în biblioteca științifică a institutului (nr. 21 din 27 mai 1982).

Din articolul „Succese, magazin norodnic”, semnat Faina Tlehuci aflăm că pentru iubitorii de carte a fost deschis magazinul de cărți „Prometeu”. „(...) Magazinul nostru norodnic va lucra o dată în săptămână, vinerea de la 12.00 până la 14.00 (...) în incinta magazinului vor fi organizate serate, întâlniri cu veteranii. Autoarea anunță că biblioteca organizează 2 concursuri (...) Pentru cea mai bună denumire și cea mai bună emblemă a magazinului. Termenul până la 20 mai, propunerile sunt primite la abonamentul de literatură științifică și atristică între orele 11.00-18.00. Învingătorii concursului vor fi menționați cu cărți” (nr. 18 din 6 mai 1982).

Elena Harconița în articolul „Vă invităm în salonul muzical” ne relatează: „(...) Fiind un centru ideologic, cultural-iluminist și științifico-informativ biblioteca noastră caută neconținut noi căi de largire a orizontului cititorului, îmbogățește tradițiile și metodele sale de activitate. În acest mod am venit la ideea fondării pe lângă bibliotecă a clubului de interese. (...) acum 2 ani sunt deschise pentru toți amatorii de muzică ușile salonului nostru muzical unde se perțec lecturi simfonice, serate muzicale cu participarea lectorilor de la catedra de interpretare, catedra dirijare și metodică educației muzicale, seri de romanțe, muzică veche (...) vi se oferă posibilitatea de a vă dezvolta și îmbogăți lumea spirituală (...) salonul nostru muzical vă așteaptă” (nr. 4 din 29 ian. 1988).

Despre participarea colectivului bibliotecii științifice a institutului la concursul *activități artistice*, organizat de comisia sindicală culturală aflăm din articolul „Cântă corul bibliotecii”, semnat de Chilea Soroțcaia. „(...) prima noastră prezentare a surprins plăcut juriul (...) și am ajuns în finală (...) conform totalurilor biblioteca s-a clasat pe locul 3 și a fost menționată cu o călătorie în orașul Odesa” (nr. 32 din 25 oct. 1979).

Anul 1986 a fost un an foarte important pentru comunitatea universitară. În acest an la 1 septembrie s-a sărbătorit deschiderea noului edificiu *Casa Albă*, construit conform unui proiect individual, avându-i printre autori pe A. L. Zolotuhin, P. Teajco, I. Dima - arhitector, Faina Tlehuci, directorul Bibliotecii - tehnolog. Despre construcția noii clădire a bibliotecii s-a scris și în paginile *Pedagogului*: Faina Tlehuci în articolul „Șantierul îi cheamă pe entuziaști” menționează că „(...) Până la darea în exploatare a

noii clădiri a bibliotecii științifice a institutului au mai rămas 12 zile". Faina Tlehuți le aduce mari mulțumiri studenților-comsomoliști care au decis să aducă contribuții la construirea noii clădiri ai bibliotecii (nr. 24 din 18 iunie 1986). În articolul „*Să trăim din plin*” Faina Tlehuți face o comparație între activitatea bibliotecii în localul nou și clădirea veche a bibliotecii „(...) biblioteca se adăpostea într-o clădire veche, strâmtă, ce nu se supunea capacităților timpului (...) astăzi biblioteca dispune de un număr mai mult de un milion de cărți, (...) avem cărți rare, unice, fondul se completează permanent”. Se încheie articolul cu o călătorie imaginară prin noua clădire a bibliotecii. (nr. 26 din 9 apr. 1988).

Într-un comunicat publicat în nr. 11 din 20 martie 1986 citim următoarele: „Printre cele mai bune biblioteci ale ramurii e menționat și colectivul bibliotecii științifice a institutului. Pentru succesele obținute pentru propagarea materialelor dedicate jubileului de 60 ani a RSSM și a PCRM colectivul bibliotecii a fost decorat cu Diploma de onoare a Ministerului învățământului superior și mediu de specialitate al RSSM, cu Diploma de onoare a Ministerului a fost menționată Elena Scurtu și prin ordinul Ministerului s-a exprimat recunoștința șefei secției științifico-metodice Elena Harconița”.

Concluzii

Ziarul *Pedagogul* a constituit un mijloc de comunicare, prin care bibliotecarii Bibliotecii Științifice a Institutului au făcut ca rezultatele muncii lor să fie vizibile publicului larg. *Pedagogul* a generat evenimente, a pus în valoare Biblioteca, resursele informaționale și utilizatorii. Ziarul nu se mai editează, însă bibliotecarii continuă să mediatizeze activitatea BȘ USARB în revistele instituționale sau naționale (tipărite sau electronice).

Referințe bibliografice:

1. *Biblioteca Universitară bălțeană la 60 ani. Bălți, 2005, 213 p. ISBN 9975-931-98-7 [on-line] [accesat la 01.09.2018]. Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bibl_60/biblioteca_60.pdf*
2. *CORAVU, Robert. Imaginea bibliotecii în mediul universitar. Strategii de optimizare [on-line] [accesat la 14.09.2018]. Disponibil: http://www.geocities.com/conanbiblio-tecarul/Comunicare_Brasov.rtf*
3. *Imaginea bibliotecii publice în comunitate [on-line] / Biblioteca Națională a republicii Moldova [on-line] [accesat la 07.08.2018]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/cd-bclub/imaginea-bibliotecii-publice>*
4. *KULIKOVSKI, Lidia. Activitatea editorială ca imagine a bibliotecilor. In: Buletinul ABRM. 2007, nr. 2(6), pp. 10-11.*
5. *Colecția ziarului Pedagogul anii 1970-1990*

TRADIȚIONAL ȘI ONLINE ÎN ACTIVITATEA OFICIULUI DE REFERINȚE AL BȘ USARB

TRADITIONAL AND ONLINE IN THE ACTIVITY OF THE REFERENCE OFFICE OF SL USARB

Tatiana POGREBNEAC

Abstract: *This article discusses the accomplishment of the mission of reference librarians in informational assistance, guidance, orientation of users in order to provide with traditional informational resources (solving simple problems with the help of encyclopedias and dictionaries, consulting bibliographies for more complicated problems) and providing electronic multi-aspect services in collecting the necessary information, as well as consulting / intermediation in order to involve the user in the process of searching, selecting and finding information, thus contributing to the formation of the information culture.*

Keywords: *reference librarians, informational resources, search, select, information culture*

Serviciul bibliografic (cu mai multe funcții, inclusiv și cele pe care le efectuează Oficiul de referințe actual) are o istorie de decenii, care ia start în 1966 cu doi bibliotecari/bibliografi și o colecție specială de enciclopedii, dicționare și bibliografii.

Din funcțiile esențiale ale serviciului de atunci :

- prezentarea expozițiilor și a documentelor expuse;
- oferirea informațiilor la cerere: tematiche de precizare a datelor bibliografice, de adresă, factografice;
- contribuții la crearea, completarea, redactarea cataloagelor bibliotecii prin consultarea documentelor achiziționate de bibliotecă și selectarea informațiilor în dependență de profilul facultăților de la Institut;
- elaborarea listelor tematice de literatură pentru susținerea procesului didactic, pentru pregătire către date remarcabile calendaristice;
- participare la formarea continuă a colecției de referințe;
- colectarea informațiilor despre publicațiile profesorilor pentru elaborarea ulterioară a bibliografiilor „Publicațiile profesorilor IPSB”.

Cu timpul funcțiile serviciului se modifică, se multiplică: elaborarea bibliografiilor tematice, acoperirea informațională a temelor de cercetare științifică a profesorilor.

În 2005 Serviciul bibliografic (între timp devenise Serviciul Documentare și Informare bibliografică) se divizează în două oficii: Oficiul Referințe propriu zis și Oficiul Informare și Cercetare bibliografică.

Decizia a fost determinată de solicitările în creștere ale utilizatorilor, de necesitatea de a forma o colecție de referințe separată, precum și de apariția noilor posibilități, modele și oportunități de executare a referințelor în format digital.

Oficiul de Referințe actual are în posesie 2 săli spațioase și confortabile: Sala de cataloage tradiționale cu acces la catalogul electronic OPAC și Sala de Referințe cu o bogată colecție de referințe și acces la resurse online. Oficiul se integrează armonios în structura organizațional - funcțională a Bibliotecii Științifice, venind în ajutor imediat și bibliotecarilor din alte servicii, subdiviziuni și oficii.

Oficiul de Referințe prin activitatea sa realizează misiunea de asistență informațională, ghidare, orientare a utilizatorilor în scopul asigurării cu resurse informaționale tradiționale (soluționarea unor probleme simple cu ajutorul enciclopediilor și dicționarelor, consultarea bibliografiilor pentru probleme mai complicate) și electronice, oferind servicii multiaspectuale în colectarea informației necesare, precum și de consultanță / intermediere cu scopul de a implica utilizatorul în procesul de căutare, selecție și găsire a informației, contribuind în felul acesta la formarea culturii informației.

Modalitățile folosite de către bibliotecarii de referințe pentru a satisface necesitățile utilizatorilor pot fi tradiționale sau electronice, în funcție de abilitățile bibliotecarului, de solicitările utilizatorilor, de acces la baze de date și de nivelul de dotare tehnică a oficiului.

Oficiul de Referințe este subordonat activităților cu utilizatorii, care de la an la an înregistrează indicatori statistici ce exprimă și eficiența activității Oficiului.

Activitatea de bază a Oficiului de Referințe este tranzacția de referințe și formarea culturii informației utilizatorilor. Tranzacția de referințe reprezintă asistența pe care o acordă bibliotecarii pornind de la nevoia de informare a utilizatorilor.

Tranzacția de referințe cuprinde un interviu de referințe, o discuție cu utilizatorul prin care bibliotecarul determină esența solicitării, cunoștințele utilizatorului despre subiectul în cauză, scopul folosirii informației găsite. Bibliotecarul de referințe stabilește strategiile de căutare, identifică din cele mai concordante resurse ce pot fi folosite. În serviciile de referințe sunt utilizate pe larg metode tradiționale, virtuale cât și îmbinate. Din alte activități pe care le efectuează oficiul de referințe sunt:

- imprimarea informațiilor din Internet și baze de date (MoldLex, Elibrary, EBSCO, SpringerLink, etc.);
- realizarea serviciilor de referințe la distanță;
- tipărirea buletinelor de cerere și a listelor tematice din OPAC;
- prezentarea expozițiilor informative și tematice;
- completarea și redactarea bazei de date analitice (ALEPH) și a fișierului de autoritate;
- elaborarea, actualizarea materialelor promoționale;
- colaborare la elaborarea bibliografiilor.

Activitatea de asistență informațională se axează pe oferirea instrumentelor de referințe din cele mai variate: colecțiile de referințe tipărite, cataloage tradiționale și electronice, repozitorii și baze de date naționale și internaționale, alte resurse online, la care are acces Biblioteca.

Asistența informațională este cea dominantă în activitatea Oficiului.

Procesul de executare a referințelor este un proces complex, uneori foarte complicat, care necesită profesionalism și cunoștințe ample din partea bibliotecarului de referințe.

Oficiul Referințe bibliografice efectuează toate tipurile de referințe: tematice, factografice, de precizare a datelor bibliografice, ele constituind nucleul activității.

Pentru fiecare an se preconizează a fi realizate în jur de 30 000 de referințe, dar, spre regret, se înregistrează o scădere în realizare, cauzele acestei manifestări sunt și de natură obiectivă (mai puțini studenți în Universitate, mulți utilizatori se descurcă independent în accesarea resurselor electronice, dispunând de o cultură a informației formată în bibliotecă) și de natură subiectivă (nepopularizarea la nivel a serviciilor,

calitatea redusă (credem că doar uneori) a executării referințelor de către bibliotecari etc.) Cererile de informare sunt variate (și după conținut și după complexitate), de la cereri la anumite teme de cercetare până la informații de orientare.

Dacă punem în discuție analiza tipologiei referințelor și executarea lor în 3 ani de activitate, semnalăm următoarele rezultate. Cele mai frecvente sunt solicitările tematice venite de la studenții care scriu teze de an, de la studenții cercetători care elaborează comunicări pentru întruniri științifice, de la studenții-licențiați și masteranzi care elaborează teze de finalizare a studiilor, numărul lor fiind în creștere. Este și un indiciu care accentuează aspirațiile utilizatorilor de a face o lucrare de calitate și de a consulta în acest scop cât mai multe surse (tipărite și electronice) la subiectul tezei.

Scade numărul de referințe factografice, răspunsul la solicitări fiind ușor găsit de utilizatori în resursele electronice. Referințele de precizare se axează mai mult pe delimitarea datelor bibliografice ce țin de documentele, care nu pot fi găsite în Internet.

Este realitatea zilei: resursele electronice sunt mai solicitate, ele fiind mai accesibile, dar, noi bibliotecarii de referințe, nu uităm și de colecția de documente tipărite. La scrierea anumitor teme, unde se fac comparații între documente vechi și noi, tipărite și electronice, noi oferim toată varietatea de documente tipărite, care poate fi utilizată.

Eforturile noastre s-au soldat cu succese. A crescut semnificativ utilizarea colecției de referințe tipărită în ultimii 2 ani, deoarece utilizatorii și-au dat seama de valoarea documentelor tipărite și nu se limitează numai la consultarea documentelor online.

Oricum, accesarea instrumentelor electronice (ele fiind mai variate și mai solicitate pe an ce trece) prevalează în realizarea cererilor de informare ale utilizatorilor.

Datoria bibliotecarilor de referințe este de a pune la dispoziția utilizatorilor informații din cele mai valoroase surse.

Serviciile de referințe electronice se efectuează prin consultarea resurselor online, la care are acces Biblioteca, predominând bazele de date abonate de către Biblioteca.

Căutările în bazele de date sunt efectuate în conformitate cu cerințele utilizatorilor (temele fiind variate) de către bibliotecarii de referințe, uneori în prezența utilizatorilor, alteori, numai de bibliotecari și expediate prin poșta electronică.

Bazele de date sunt foarte des solicitate de vorbitorii sau cunoscătorii de limbă engleză (studenții de la Facultatea de Litere, Studenții de la extensiune, Universitatea „A. I. Cuza” din Iași).

Articolele solicitate sunt descărcate și stocate într-un folder special în calculatorul bibliotecarului, expediate apoi prin poșta electronică a utilizatorilor, sau salvate pe un memory stick. Numărul expedierilor și atașamentelor este în creștere spre deosebire de anii precedenți.

Din subiecte solicitate par a fi interesante următoarele: Assistive technology; Teaching kinesthetic learners Present Tense; color idioms; Learning-Centered instruction; green consumer; best place to live; Social work with refugees; Traduction du terminologie du Marketing; English and american culture in learning English; Political career; Genul memorialistic. Simone de Beauvoir; Англицизмы в рус. и нем. рекламе; Developing pragmatic competences in TEFL; Fake News; Globalization of the world trade; Греческие заимствования в английском языке; Тавтология и плеоназм: система, структура, функционирование; Авторское „Я” в мемуарной литературе; Русская и немецкая фразеология, содержащая соматизмы; Продвижение нового

товара; Translation of Realia etc.

În dialog aparte consemnăm serviciile de referințe la distanță „Întrebă bibliotecarul”. O condiție esențială în asigurarea serviciilor la distanță este necesitatea unui echipament corespunzător și o conexiune rapidă, de care la ora actuală dispune Oficiul de Referințe al Bibliotecii Științifice USARB.

Este un serviciu oferit utilizatorilor, unde oricine are posibilitate de a adresa o întrebare bibliotecarilor de referințe ai Bibliotecii pentru soluționarea unor solicitări tematice de proporții nu prea mari, sau de răspunsuri la întrebări factografice, sau de precizare a datelor bibliografice care necesită consultarea cataloagelor bibliotecii sau a colecției de referințe.

La conceperea acestui gen de servicii s-au stabilit prioritățile-cheie:

- plasarea serviciilor pe Web;
- furnizarea gratuită a referințelor;
- răspunsurile sunt oferite în decurs de 2 zile lucrătoare;
- grupul-țintă – utilizatori reali ai Bibliotecii (în mare parte, uneori și utilizatori externi).

Serviciul „Întrebă bibliotecarul” <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/servicii/intreb-bibliotecarul> funcționează din 2007. Pe parcursul acestor ani au fost onorate 534 solicitări, ele fiind din cele mai variate:

- tematice – dezvoltarea turismului (10 surse), Politici Energetice ale Uniunii europene. Implicații pentru Republica Moldova (15 surse), Institutul dreptului de proprietate comună (13 surse) etc.
- factografice – majoritate solicitărilor factografice țin de citate: despre o persoană, despre anumite fenomene sociale și naturale etc., uneori sunt solicitate anumite date statistice, foarte rar – date despre evenimente istorice, utilizatorul găsiindu-le singur în Internet. Unele solicitări sunt interesante și pentru noi, bibliotecarii: proveniența numelui Dezideriu, de ce Liceul din Bender poartă numele principesei Natalia Dadiani etc.
- de precizare – predomină solicitările ce țin de textele publicațiilor universitarilor bălțeni. În răspuns se indică localizarea documentului în Bibliotecă și
- adresa din RI ORA USARB. În caz că documentul nu este în colecția Bibliotecii,
- se indică adresa resursei electronice, unde utilizatorul va găsi informația, preventiv resursa fiind consultată de bibliotecarul de referințe.

Oficiul de Referințe dintr-o bibliotecă științifică nu poate fi conceput fără o colecție de referințe bine formată și gestionată.

Colecția de referințe tipărită a Bibliotecii Științifice USARB, la 1 ianuarie 2019, era constituită din 4 998 exemplare, din ele 59 % reprezintă enciclopediile (universale și de ramură), dicționarele (universale și ramurale), bibliografiile (universale și de ramură, retrospective și curente, tematice, biobibliografiile) și 41 % - serialele, ponderea deținând-o Monitorul oficial al RM.

În fiecare an colecția de referințe se îmbogățește cu 100-110 documente noi.

Indicatorii statistici fixați în 2018 cu privire la genurile de documente solicitate și propuse pentru consultare sunt următorii:

- dicționare și enciclopedii universale – 13% (1 464 ex.);
- dicționare de lingvistică – 11% (1 213 ex.)
- dicționare de psihologie – 9% (992 ex.)
- dicționare și enciclopedii de artă – 8% (943 ex.);

- dicționare și enciclopedii de istorie – 7% (883 ex.)

Bibliotecarii de referințe depun eforturi în promovarea colecției de referințe, pe larg fiind utilizate expozițiile. În 2018 (ultimul an calendaristic de realizări) au fost prezentate:

- expoziții informative (11). Au fost expuse 92 documente. 142 utilizatori au consultat 182 documente, circulația fiind de 2.
- expoziții tematice (5) cu prezentarea a 252 de documente. 144 utilizatori au consultat 499 documente, circulația fiind de 2.

Cele mai solicitate expoziții au fost:

- Documente valoroase din colecția de referințe cu 74 de dicționare și enciclopedii expuse, 115 utilizatori și 402 documente consultate, circulația de 5,4.
- „Sclavi ai peniței și ai cernelii” (Ziua Scriitorului), unde au fost expuse 42 de dicționare și enciclopedii cu biografiile și consemnările critice a creațiilor lor. Au fost consultate 58 documente de către 56 utilizatori, înregistrându-se o circulație de 1,4 ori.
- Expoziția online „Localitățile Republicii Moldova” cu 43 slide-uri și 113 documente despre istoria, condițiile social-economice și realizările orașelor și satelor din Moldova.

Prezentarea datelor de mai sus oferă posibilități autentice de evaluare a activității Oficiului de Referințe al Bibliotecii științifice USARB.

Calitatea activității de asistență informațională este susținută de alte preocupări ale bibliotecarilor de referințe:

- implicații în activitatea de extindere a bazei de date analitice prin catalogarea articolelor din reviste, diverse culegeri intrate în colecția Bibliotecii;
- monitorizarea activității de extindere a bazei de date analitice și a altor salariați din Bibliotecă, efectuând verificări și redactări;
- implicații în cercetarea bibliografică;
- participare la promovarea cursului Bazele culturii informației.

Din bibliografiile elaborate de salariații Bibliotecii și la care au colaborat și bibliotecarii de referințe, fiind des solicitate, sunt cele care pun în lumină publicațiile profesorilor Universității bălțene. Prin ele Biblioteca contribuie la promovarea realizărilor științifice ale universitarilor bălțeni, la consolidarea imaginii Universității în lumea academică, la continuitate în cercetare, la stimularea cercetării științifice a studenților.

În fiecare an se elaborează anuare cu informație despre tot ce au publicat cercetătorii universitari timp de un an, fiind urmate de bibliografii care întrunesc informație despre contribuțiile științifico-didactice ale universitarilor timp de cinci ani. Până la moment au fost elaborate opt bibliografii, ultima cuprinde perioada 2010-2015.

La începutul secolului XXI în cercetarea bibliografică intervin schimbări. Este inaugurată colecția Bibliographia Universitas cu inventarierea patrimoniului științific universitar integral și care urma să se îmbogățească cu noi bibliografii consacrate facultăților Universității ajunse la anumite aniversări. Au fost elaborate bibliografii cu informație despre publicațiile profesorilor facultăților: Limbiși Literauristrăine (2004), Filologie (2005), Muzică și Pedagogie muzicală (2005), Economie (2005), Pedagogie, Psihologie și Asistență socială

(2006), Drept (2007, 2018), Științe reale (2007, 2012).

Bibliografiile în cauză sunt puse la dispoziția utilizatorilor care cercetează, elaborează teze, scriu articole, comunicări. În fiecare an mai bine de 150 din bibliografiile susnumite sunt utilizate în asistența informațională.

Din alte bibliografii, pe care le deține Oficiul de Referințe, des utilizate în onorarea solicitărilor utilizatorilor sunt Bibliografia Națională a Moldovei, Bibliografia Națională a României, solicitările în mare parte sunt cele de precizare a elementelor bibliografice a unor documente mai vechi, care lipsesc în colecția Bibliotecii și nu sunt prezente în bibliografiile online.

Sunt solicitate și biobibliografiile, care colectează și prezintă informații despre personalități onorabile ale timpului

- biobibliografii ale scriitorilor, atunci când utilizatorii elaborează teze de an de licență, de master și de doctori în științe, cele mai cerute fiind :
 - Grigore Vieru (20-25 solicitări pe an)
 - Iulian Filip (15-20 solicitări pe an)
 - Ion Druță (14-18 solicitări pe an)
 - Mihai Eminescu (14-16 solicitări pe an)
- biobibliografii ale universitarilor bălțeni și a altor persoane, viața cărora a fost intersectată cu cea a universității bălțene: Nicolae Filip, Silviu, Berejan, Boris Boincean, Alexandru Budișteanu.

Un aspect care asigură succes în activitatea Oficiului de Referințe este publicitatea, promovarea serviciilor, altfel zis marketingul serviciilor de referințe. Prezentarea serviciilor în Biblioteca Științifică USARB se face la diverse activități desfășurate în bibliotecă:

- expunerea ofertelor pe pagina Web a Bibliotecii;
- ture ghidate cu utilizatorii începători;
- cursul „Cultura informației” promovat pentru studenții anului I;
- asistența informațională obișnuită de fiecare dată când utilizatorul apelează la serviciile Oficiului;
- activități speciale de informare, care cuprind și popularizarea serviciilor de referințe: Zilele catedrei, Zilele licențiatului, masterandului și doctorandului;
- elaborarea materialelor promoționale, pe care le prezentăm în continuare:

Ghidul de mai jos, elaborat în 2019 delimitează misiunea serviciului care însumează: Asistență informațională prin tranzacțiile de referințe, ghidarea, orientarea utilizatorilor în scopul utilizării exhaustive a resurse informaționale tradiționale și electronice, consultanță / intermediere, cu implicarea nemijlocită a utilizatorilor în procesul de căutare, selectare și regăsire și evaluare a informației.

Sunt conturate serviciile-facilitățile, care ajută utilizatorul să se descurce independent în spațiile Oficiului, formându-și concomitent și o cultură a informației:

- acces direct la colecția de referințe (dicționare, enciclopedii, bio/bibliografii etc);
- acces la sistemul de cataloage al Bibliotecii: catalogul electronic OPAC, platforma ExLibris Primo; cataloage clasice (alfabetic, sistematic, analitic sistematic);
- acces la cataloagele on-line a 7 biblioteci universitare din Republica Moldova <http://primo.libuniv.md/>; la cataloagele și documentele altor instituții

- informațional-bibliotecare din Moldova și alte țări; acces la bazele de date locale SumarScanat; Biblioteca Digitală, Repozitoriul electronic instituțional Open Research Archive (ORA) – USARB, etc.;
- acces la bazele de date: MoldLex (Legislația Republicii Moldova), EBSCO, SpringerLink, eLibrary.ru, Baza de date a ONU, EU Bookshop, Polpred, CEEOL etc.;
- servicii de consultanță bibliografică în sprijinul cercetării documentare cu implicarea / orientarea în procesul de căutare, selectare și regăsire a informațiilor;
- servicii de referințe prin e-mail: „Întrebă bibliotecarul” pe site-ul Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/>
- comunicarea prin e-mail cu utilizatorii se face prin : expedierea diverselor informații, precum articole la subiectele solicitate din bazele de date locale, naționale și internaționale, diverse noutăți, link-uri utile, informații despre achiziții noi și expoziții informative etc.
- tipărirea buletinelor de cerere și a listelor tematice direct din OPAC (gratis).

Este prezentată tipologia și definițiile referințelor realizate de bibliotecari, de asemenea, suportul Oficiului care asigură o funcționare eficientă: personal competent, acces la posturi pentru o consultare rapidă a surselor on-line, disponibilitatea unei colecții bogate de referințe.

Utilizatorii vor găsi adresele cataloagelor online ale bibliotecilor din Moldova, România, din alte țări.

Serviciile la distanță sunt promovate prin materialul promoțional „Întrebă bibliotecarul”, serviciu non-profit (<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/servicii/intreab-bibliotecarul>).

Serviciul nu oferă răspunsuri exhaustive, ci doar, în mare parte, ghidare și orientare în găsirea informației.

Sunt numite condițiile pe care le va respecta utilizatorul, solicitând anumite răspunsuri:

- fiecare cerere trebuie să cuprindă o singură solicitare;
- întrebările trebuie să fie concrete, cu cât mai multe detalii posibile despre subiectul solicitării;
- utilizatorul va verifica de fiecare dată corectitudinea adresei de e-mail.

Sunt enunțate serviciile ce pot fi furnizate:

- referințe bibliografice, pentru realizare cărora vor fi utilizate cataloagele electronice și tradiționale, alte surse de informare ale Bibliotecii;
- referințe factografice, ce vor fi efectuate în conformitate cu profilul colecțiilor și serviciilor Bibliotecii;
- informații generale privind Biblioteca (structură, adrese, condiții de acces, orar, servicii etc.);
- informații de redirectionare către o altă instituție (bibliotecă, centru de documentare etc.) care ar putea oferi răspunsul la cererea utilizatorului.

La finele articolului menționăm că Oficiul de Referințe al BȘ USARB are o experiență bogată de activitate, acumulată de decenii cu disponibilități profesionale și

etice adecvate unei biblioteci științifice universitare în servirea calitativă a publicului-consumator de informații. Calitatea serviciilor este un proces continuu, influențat neconținut de noi provocări sociale, științifice, tehnologice. Oficiul de Referințe al Bibliotecii încearcă să țină piept acestor provocări, desăvârșindu-și permanent activitatea prin implementarea noilor forme și metode, ținându-se cont și de doleanțele utilizatorilor, care sunt invitați mereu să evalueze serviciile oferite prin observări, discuții, interviuri zi de zi (se evaluează anumite aspecte ale activității de asistență), precum și prin participare la evaluări fundamentale (se evaluează toate aspectele de activitate), care se promovează prin sondaje de opinii.

Referințe bibliografice:

1. ANGHELESCU, Hermina. Serviciile de referințe – cheia succesului unei biblioteci [online]. Disponibil: <https://digitalcommons.wayne.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=slisfrp> [accesat 23 oct. 2019].
2. BUCKLEY OWEN, Tim. Success at the enquiry desk : successful enquiry answering – every time. London : Facet, 2006. 134 p. ISBN 9781856046008.
3. KATZ, Bill. Trăiască serviciile tradiționale de referințe și noile tehnologii. In: *Biblioteconomie*. 2004, nr. 3, pp. 32-47. ISSN 1220-3076.
4. MARCU, Angela. Noi tendințe în serviciile de referințe din biblioteci : Sintează documentară. București, 2006. 76 p. ISBN 973-85962-3-8.
5. MIHALUȚA, Aculina, CULICOV, Natalia. Efectele TIC în prestarea serviciilor de referințe. In: *Confluente bibliologice*. 2009, nr. 3-4, pp. 40-48. ISSN 1857-0232.

INSTRUIREA FORMALĂ ȘI NON-FORMALĂ A BIBLIOTECARULUI USARB

FORMAL AND NON-FORMAL TRAINING OF USARB LIBRARIANS

Mihaela STAVER

Abstract: *The paper presents the ways of professional training in the USARB Scientific Library, which is the priority element that effectively ensures the success of an institution and that the best library services depend on the good training and continuous training of its staff.*

Keywords: *vocational training, USARB Scientific Library, continuous training*

Formarea continuă, în contextul învățării pe tot parcursul vieții, constituie totalitatea proceselor în dezvoltare ale învățării formale, non-formale și informale cu ajutorul cărora persoana își dezvoltă capacitățile, își îmbogățește cunoștințele și își perfecționează calificarea profesională și tehnică.

Formarea profesională a bibliotecarului reprezintă o problemă actuală, determinată de schimbările generate în ultimii ani, în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Profesioniștii în biblioteconomie și știința informării se confruntă cu o provocare dinamică a mediului tehnologic care cere utilizarea eficientă a tehnologiei informației și comunicațiilor pentru îndeplinirea necesităților informaționale complexe ale utilizatorilor.

Pentru a ține pasul cu aceste procese, bibliotecarul trebuie să învețe permanent. Astfel, actualizarea permanentă a cunoștințelor și competențelor profesionale devine o condiție indispensabilă pentru profesionalismul bibliotecarilor.

Formarea competențelor poate fi realizată prin: *educație formală, educație non-formală, educație informală.*

În notele explicative pentru completarea formularului „cercetare statistică anuală № 6-c – activitatea bibliotecilor” definițiile sunt conforme cu SM ISO 2789:2015 Informare și documentare – Statistici internaționale de bibliotecă:

Instruirea formală se referă la participarea personalului din bibliotecă la activități de educație formală (cursuri, programe de recalificare etc.), realizate de centre de instruire, instituții sau organizații, care oferă servicii de educație și programe de formare profesională autorizate sau acreditate de ANACEC / Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (de ex., Departamentul Formare Continuă al USM). Certificatele oferite participanților sunt emise de instituțiile/organizațiile respective și să conțină numărul de ore academice.

Instruirea nonformală reflectă participarea personalului din biblioteca raportoare la cursuri, training-uri, lecții și alte activități de educație non-formală (neautorizată / neacreditată), organizate de biblioteca raportoare. Certificatele oferite participanților sunt emise de bibliotecă și/sau fondator și trebuie să conțină numărul de ore academice.

Educație informală – ansamblul influențelor instructive exercitate spontan și

Formare profesională

continuu asupra persoanei în familie, în localitate, în cartier, în stradă, în (micro) grupuri sociale, în mediul social (cultural, profesional, economic, religios etc.), în comunitate (națională, zonală, teritorială, locală) și prin mass-media.

Instruirea personalului de bibliotecă se realizează în formă de cursuri (de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare, specializare), ateliere (workshop-uri), seminare, training-uri, lecții și alte forme de dezvoltare profesională continuă în biblioteconomie și domenii conexe (de exemplu, cursuri în utilizarea TIC, scrierea de proiecte, advocacy etc.).

Dezvoltarea profesională și recalificarea profesională sunt formele de bază ale instruirii profesionale continue și în Biblioteca Științifică USARB. Pe parcursul anilor au fost aplicate diverse forme de instruire continuă ale personalului de specialitate:

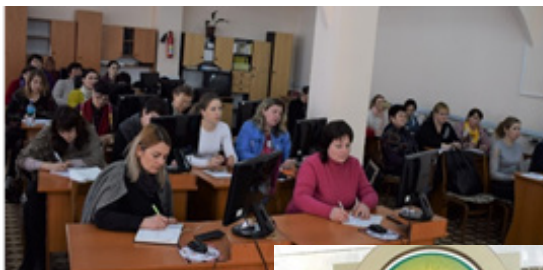
- perfecționarea profesională care vizează îmbogățirea cunoștințelor, dezvoltarea aptitudinilor, deprinderilor necesare pentru desfășurarea unui nou tip de activitate profesională și obținerea de noi calificări;
- actualizarea cunoștințelor teoretice și practice, dobândirea de noi competențe în conformitate cu cerințe moderne (seminare educaționale, cursuri, ateliere de lucru, laboratoare de creație, școli de experiență inovatoare etc.);
- aplicarea în practică a cunoștințelor obținute ca urmare a pregătirii teoretice sau asimilării experienței inovatoare;
- actualizarea operativă a cunoștințelor prin canalele de instruire nonformale (conferințe, seminare, mese rotunde, concursuri, seminare web, colocvii, vizite profesionale, inclusiv internaționale etc.)

Articolul 27 „Formarea profesională continuă a personalului de specialitate din biblioteci” din Legea cu privire la biblioteci din 20.07.2017 <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf> prevede asigurarea acestuia în cadrul centrelor de formare profesională prin educația formală, nonformală și informală.

Bibliotecarii și bibliotecile își depun efortul continuu de adaptare de studiere, folosind toată gama de capacități și competențe, să-și diversifice resursele informaționale și serviciile.

Biblioteca Științifică USARB, instituție inovatoare, suport pentru educație, cercetare și învățare continuă, se aliniază tendințelor mondiale pentru acordarea serviciilor infobibliotecare modernizate, crearea spațiului informațional unic pentru mediul academic din R. Moldova.

La capitolul *instruirea formală* numai în anul 2019, **14** bibliotecari USARB, formatori naționali au realizat **225** ore în cadrul Cursurilor de formare profesională de scurtă durată Bazele biblioteconomiei și Științelor Informării (150 ore) și Tendințe actuale în activitatea bibliotecilor din Republica Moldova (75 ore) în colaborare cu Secția de Formare Continuă a Universității de Stat din Moldova pentru **59** de bibliotecari din Zona de Nord. **9** bibliotecari au absolvit Programul de Recalificare Specialitatea Biblioteconomie, asistența informațională și

Formare profesională

arhivistică, Chișinău, un bibliotecar a beneficiat de Bursa Erasmus+, Transilvania University of Brașov, România, Faculty of Sociology and Communication, Erasmus+.

În contextul *educației formale și nonformale* BȘ USARB oferă o serie de cursuri pentru bibliotecari. Formarea continuă este realizată prin: calificare, perfecționare, specializare, obținerea unei calificări suplimentare, recalificare. Personalul de specialitate a obținut cunoștințe profesionale la subiectele: cadru de reglementare și standardizare a activității de bibliotecă; tehnologii informaționale; crearea conservarea documentelor, tehnologii de restaurare; statistică și evaluare a activității de bibliotecă; descrierea bibliografică, educația mediatică, etc.

Numai în anul 2019, bibliotecarii USARB au avut parte de training-uri în Educația Mediatică prin proiectul IREX Europa. O organizație non-guvernamentală care își propune să îmbunătățească educația, să consolideze presa independentă, să reducă conflictele și să sprijine democrația și drepturile omului. În urma participării bibliotecarului USARB la cursul de formare de formatori în Educația Mediatică, au fost organizate mai apoi în Biblioteca Științifică USARB mai multe training-uri. Bibliotecarii și-au dezvoltat abilitățile de analiză și gândire critică vis-à-vis de mesajele media, capacitatea de a discerne între o informație veridică sau falsă (fake news), organizat de formabilii care au studiat noțiuni ale Educației Mediatice Informaționale, noțiunile de manipulare, propaganda, securitate on-line, siguranța site-urilor web, grooming, adicțiile comportamentale. Participanții activi au studiat și însușit tehnicile și au învățat să aplice tehnici noi de predare: *tehnica acvariului (fishbowl)*, *world café*, *jurnalul triplu*, *mâna oarba*, *b rainstorming*, *lucrul în echipa* etc..

În palmaresul Bibliotecii Științifice USARB se regăsesc diverse instruirii nonformale: *Ore de Informare pentru bibliotecari*, *ședințe de diseminare*, *instruirii privind modalitatea de accesare a diverselor platforme*, *ședințe în Clubul BiblioSpiritus*.

Participarea la nivel național, la Forumul Managerilor „Biblioteca anului 2020: reinterpretarea rolului ca promotor al schimbării” unde au fost abordate prioritățile pentru Anul Biblioteconomic 2020, tendințele domeniului biblioteconomie și științelor informării în corespundere cu evoluțiile actuale, bibliotecarii bălțeni au fost informați cu prioritățile anului 2020;

cadru de reglementare, pregătirea pentru evaluarea activității bibliotecilor publice.

Bibliotecarii bălțeni au fost informați despre sporirea nivelului public de informare asupra oportunităților de educație, de calificare profesională și de dezvoltare

Formare profesională

personală oferite de Uniunea Europeană cetățenilor Republicii Moldova de toate vârstele, grație paricipării la atelierul Campania națională de comunicare „UE-Moldova: „Împreună mai puternici. Creăm noi oportunități pentru tinerii!”, organizat de Delegația Uniunii Europene în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a Republicii Moldova.

Participarea la o întrunire dintre absolvenții programelor de schimb ale Guvernului SUA care a avut loc la Alumni Regional Training ART 2019: Programul „Alumni Regional Training - ART 2019” implementat de Asociația pentru Dezvoltare Creativă (ADC) și finanțat de Ambasada SUA în Moldova, care este spațiul de instruire pentru absolvenții programelor de schimb ale Guvernului SUA. ART 2019 a avut ca scop dotarea absolvenților cu instrumente, informații, abilități utile și inovatoare pentru a răspândi și pune în practică experiența acumulată în SUA.

Bibliotecarii universitari au participat la sesiunea de formare privind utilizarea tehnologiilor moderne în serviciile și procesele infobibliotecare. Formatori au fost 10 absolvenții ai cursurilor de Formare Profesională Continuă, de pedagogie inovativă „Strategii de învățare eficientă” – 5 ECTS și „Tehnologii avansate de instruire prin utilizarea TIC - 5 ECTS”, în cadrul Proiectului

561820-EPP-1-2015-1-DE-EPPKA2-CBHE-JP *Creating Moldovan E-Network for promoting innovative e-teaching in the continuing professional education (TEACH ME)*. În cadrul sesiunii, formabilii au studiat un nou motor de căutare computațional wolfram-alpha.com; au exersat în social bookmarking, creând webmixuri în symboloo.com; au realizat axe cronologice în timeline.knightlab.com; au creat imagini și video interactive pe platforma h5p.org; au practicat în realizarea infograficelor privind activitatea Bibliotecii în visme.co; au fost familiarizați cu aplicație de creare a screencasturilor în iSpring Free Cam. De asemenea, au auzit informații despre pedagogia inovativă, strategii de învățare eficientă: tipologia stilurilor de învățare, învățarea bazată pe probleme, specificul învățării vizuale și reflexive.

Abilitățile obținute vor fi de real folos pentru generarea noilor produse și îmbunătățirea ofertei educaționale la distanță.

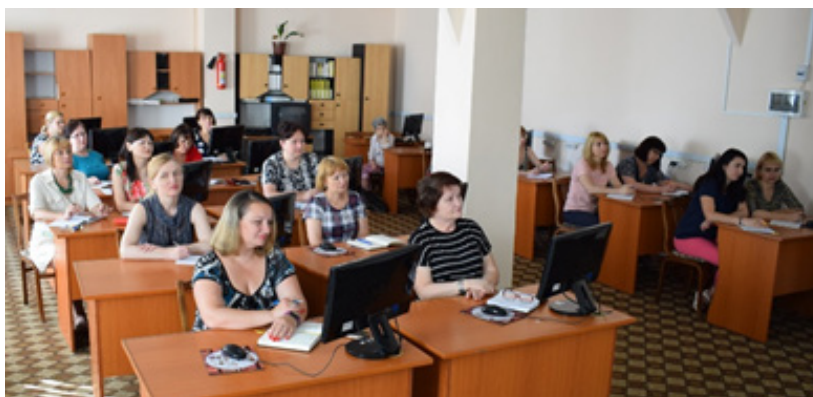
Bibliotecarii secolului XXI sunt motivați să-și formeze noi abilități cu care să se integreze în cerințele și paradigma revoluției on-line, ce schimbă radical atât relația cu utilizatorii cât și imaginea bibliotecarului în ansamblu.

Anual, Biblioteca Științifică organizează Cursul de formare profesională Școala de Vară. În acest context bibliotecarii USARB participă la cercetarea privind identificarea nevoilor de formare profesională și impactul pe care îl are formarea profesională asupra activității personalului Bibliotecii. Sunt organizate sondaje privind necesitățile de formare profesională a bibliotecarilor Bibliotecii Științifice USARB. Rezultatele sondajului servesc drept reper pentru elaborarea programului Școlii de Vară, inclusiv pentru tematica instruirilor informale și non formale în cadrul Bibliotecii.

Formare profesională

În perioada de vară la Biblioteca Științifică USARB se organizează Școala de Vară pentru angajații instituției. Epoca digitală și apariția Internetului au adus schimbări mari în toate direcțiile de dezvoltare, inclusiv în aspectul dezvoltării competențelor profesionale ale bibliotecarului, devenit astăzi un agent al informației, un cyber-bibliotecar. Obiectivul principal al Școlii de Vară este consolidarea și extinderea acestor competențe conform cerințelor noilor tehnologii informaționale și comunicaționale, a diverselor formate și suporturi informaționale, a serviciilor și a cererilor comunității.

În scopul determinării tematicii Programului, bibliotecarii participă anual la completarea Chestionarului privind identificarea necesităților de formare profesională și impactul pe care îl are acest aspect asupra activității angajatului. Cunoștințele și abilitățile asimilate de formabili vor fi implementate în activitatea profesională, vor dezvolta portofoliul electronic al bibliotecarului și vor facilita generarea serviciilor moderne pentru comunitatea USARB.

Participanții, 35 de bibliotecari, și-au modernizat competențele digitale, meditative, fiind implicați în studierea și aplicarea produselor informaționale moderne în cadrul a 20 de subiecte: tehnologii de căutare pe internet, siguranța on-line, mediul virtual și căpcanele ei, social bookmarking-ul, adăugarea marcajelor, aplicarea gadgeturilor electronice, inserare animației GIF în prezentări PowerPoint, gestionarea conturilor în managerul de parole, utilități Cookie, crearea infograficelor, screencast-urilor, facilitățile portalurilor de resurse electronice Research4Life, OpenEdition, Wiley, metode de cercetare în baza de date SAGE Research Methods, crearea și utilizarea hashtagului în rețele sociale, organizarea site-urilor și resurselor online etc. Evaluarea modulelor a fost efectuată prin aplicația Kahoot.com, chestionare, teste ș.a.

La finalul Școlii a fost realizat feedbackul ce a inclus Testul de evaluare finală a formabililor, Formularul de autoevaluare și Chestionarul de Impact a cursului asupra instituției, persoanei. De asemenea, au fost înmânate Certificatele de formatori și de participare la Școala de Vară.

Bibliotecarii bălțeni participă activ în cadrul proiectelor implementate în Biblioteca Științifică USARB: Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între 18 biblioteci universitare din Republica Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia și Universitatea Transilvania din Brașov, România; LNSS, MISISQ, Educația Mediatică IREX-EUROPE, TEACH ME.

Experiența și bunele practici de formare în cadrul BȘ USARB sunt oglindite în

Formare profesională

articolele, comunicări la reuniuni științifice, pe site-ul instituției <http://libruniv.usarb.md/> și blogul profesional <https://bsusarbprofesional.blogspot.com/>, Twitter, Slide-share, Google foto, etc.

De asemenea, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți, în calitate de Centru Biblioteconomic Departamental care asigură funcțiile de gestionare metodologică, organizatorică, analitică, informativă, formativă, consultativă și de cercetare, asistență metodologică a oferit programe educaționale pentru Bibliotecile instituțiilor din învățământul general, profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de profil pedagogic din zona de Nord (15 raioane și mun.Bălți). În perioada anului 2019 s-au organizat 2 traininguri (instruire nonformală) pentru Bibliotecarii din învățământ Zona de Nord, 15 raioane și mun.Bălți - 14 ore, 84 participanți;

Atelierile s-au axat pe receptarea competențelor de către bibliotecarii școlari în contextul educației culturii informației prin dezvoltarea interesului utilizatorilor pentru carte și pentru lectură. În contextul activităților bibliotecarii au dobândit cunoștințe de clasificare și descriere a publicațiilor conform standardelor în biblioteconomie, acestea fiind dezvoltate prin îmbinarea aspectelor teoretice cu cele practice, prin valorificarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală a activității bibliotecarilor școlari, precum și tehnici de informare și documentare (cum să se informeze și să se documenteze beneficiarul, cum să găsească informațiile de care au nevoie, cum să opereze în mod corect cu ele; prioritățile cititorilor în utilizarea tehnicilor de muncă intelectuală, formarea abilităților de muncă intelectuală prin prezentarea surselor de informație).

Astăzi bibliotecarii trebuie să găsească pasiunea lor în jurul valorii de a colunra cu cadrele didactice, de a ajuta la formarea unui utilizator educat, implicat și să asigure oportunitatea digitală pentru toți. Bibliotecarii profesioniști sunt elementul esențial al universităților al școlilor și colegiilor.

Bibliotecile au nevoie de bibliotecari profesioniști: consultanți, analitici, manageri ai cunoștințelor care să gândească constructiv, inovator, să posede competențe de deschidere profesională.

Referințe bibliografice:

1. *Educatia formala, nonformala si informala* [online] [citad 26 mai 2020]. Disponibil: <http://trainermarianaiacob.weebly.com/blog/educatia-formala-nonformala-si-informala>
2. STRATAN, Elena. *Formarea profesională continuă: diversitate și actualitate* [online] [citad 26 mai 2020]. Disponibil: http://dSPACE.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/2145/1/Stratan_Elena_%20formare_profesionala%20backup.PDF
3. STRATAN, Elena. Managementul instruirii. In: *Confluente Bibliologice*. 2006, nr.3, pp. 36-38.
4. STAVER, Mihaela. *Comunicarea profesională în Biblioteca Științifică USARB* [online] [citad 26 mai 2020]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/articole/2017-1/Staver_Comunicarea.pdf
5. ȚURCAN, Nelly. *Formarea profesională continuă a bibliotecarilor din Republica Moldova - între necesitate și realitate* [online] [citad 26 mai 2020]. Disponibil: https://www.academia.edu/35643679/Formarea_profesional%C4%83_continu%C4%83_a_bibliotecarilor_din_Republica_Moldova_%C3%AEntre_necesitate_%C5%9Fi_realitate.

CZU [050:244]

**SCURT ISTORIC AL BULETINULUI EPISCOPIEI CETĂȚII ALBE-ISMAIL
(1924-1940) (1941-1944)**

*BRIEF HISTORY OF THE THE „BULLETIN OF THE ALBA FORTRESS-ISMAIL EPISCOPATE”
(1924-1940) (1941-1944)*

Preot Vasile Secieru

Abstract: *In this article is given a short history of the Bulletin of the Alba Fortress-Ismail Episcopate. The Magazine of our Diocese the Bulletin of the Alba Fortress-Ismail Episcopate is printed at the Diocesan Printing House and appears once a month. In this magazine are published various dispositions, circulars, the movement in the clergy of the diocese - this in the official part, and in the unofficial part are published scientific, national, religious and cultural articles, various news from the diocese and elsewhere and bibliographies.*

Keywords: *magazine, Diocesan bulletins, Bishop, priest*

*„Libertatea presei nu este numai libertatea de a scrie tot ce gândești,
ci și libertatea de a citi tot ce se scrie”
Clemenceau*

În anul 1924, după înființarea celor 2 eparhii noi: Hotinului și Cetății Albe-Ismail din Basarabia (pe lângă Arhiepiscopia Chișinăului, deja existentă), au apărut buletinele eparhiale oficiale - „Episcopia Hotinului”, cu apariție bilunară, și „Buletinul Episcopiei Cetății Albe - Ismail”, apărea lunar. Aceste buletine conțineau două părți: Partea oficială, care cuprindea circularele și ordonanțele administrative, și Partea neoficială, care păstrau structura revistei *Luminătorul* de la Chișinău, adaptându-se la realitățile fiecărei eparhii¹.

Buletinul vedea lumina tiparului în orașul Ismail, fără să cunoaștem prețul și tipografia. Date privind numerele 2-4, 6-11 și 13-14 a anului 1924, au fost culese din Catalogul alfabetic de control al periodicelor din Biblioteca Institutului Teologic de pe lângă Mitropolia Sibiului, unde se găsește și numărul cu care publicația continua să apară în anul 1925; și din Catalogul alfabetic de control al periodicelor din Biblioteca Patriarhiei Ortodoxe Române din București; alte informații au fost luate din numărul 2 (noiembrie) și numărul 3 (decembrie) 1941, cum și din numerele nedatate, apărute în anul 1942².

Publicația apărea lunar, avându-l ca redactor pe protoiereul George Jurebiță, de la 1 martie 1925 până la numărul 9 din anul 1932, iar începând cu numărul 10 (1932), protoiereul Mihail Madan³.

Buletinul cuprindea partea oficială, apoi articole semnate de către preoții: M. Madan, Z. Rusu (poezii), V. Trofim, D. Pasencu, A. Silvestrovici, N. Roșca, D. Gugoasă, D. Stoenescu, diaconii: I. Beladanu și P. Berezescu⁴.

Darea de seamă despre activitatea culturală și misionară, prezentată de către

consilierul referent cultural preot Mihail Madan, în cadrul Adunării eparhiale a Episcopiei Cetății Albe-Ismail, sesiunea ordinară din 23 mai 1943, atunci, când această eparhie era condusă de către, vrednicul de pomenire, Episcopul Policarp Morușca al Americii, ne oferă informații interesante, prețioase și despre publicația eparhiei: „Revista Eparhiei noastre *Buletinul Episcopiei Cetății Albe-Ismail*, se tipărește la Tipografia Eparhială și apare o dată pe lună. În această revistă se publică diferite dispozițiuni, circulare, mișcarea în clerul eparhiei – aceasta în partea oficială, iar în partea neoficială se publică articole cu caracter științific, național, religios și cultural, diferite știri din eparhie și din alte părți și bibliografiile.

În timp de 20 ani, de când apare această revistă, ea a lăsat în urma sa o adâncă brazdă de lumină, atât prin sufletul pus la temelie, cât și prin cuprinsul variat și interesant, pe care l-a avut totdeauna”.

A fost recunoscută de presă ca una din cele mai bune publicații de acest gen din Țară. Revista apărea sub conducerea comitetului de redacție, compus din:

Preot consilier iconom stavrofor Mihail Madan – președinte

Protodiacon Ioan Beladanu – redactor

Dactilograf și expeditor – D. Bogdan.

Grija permanentă a comitetului de conducere a buletinului „a fost și este de a face publicația noastră modestă vatră de lumină și căldură, în care să se dezbată problemele de actualitate de cel mai felurit caracter care ar putea interesa Biserica și clerul, grupând în jurul său toate năzuințele și nobile, avânturile și gândurile de mai bine ale clericilor din eparhia noastră”.

Buletinul avea un tiraj de 400 exemplare, care se trimiteau parohiilor din eparhie, membrilor Adunării Eparhiale, episcopiiilor și altor instituții⁵.

Trebuie de menționat faptul, că, pe lângă Buletinul eparhial, în luna iunie 1942, a apărut, cu binecuvântarea și sub îndrumarea neobositului ierarh, Episcopul Policarp Morușca al Cetății Albe-Ismail, fost al Americii, foaia de zidire sufletească pentru popor *Cuvântul Adevărului*. Această foaie avea drept scop „să vină în ajutor activității pastorale și misionare a clerului și tuturor organizațiilor culturale, creștine și românești”⁶.

Articolele de fond, în fiecare număr, sunt scrise de către Episcopul Policarp Morușca. Redactorii foaiei erau inspectorii misionari Iacob Petrovan și Mihai Sberea. Ziarul a fost sprijinit de toți clericii, care „cu avânt și cu dragoste, au colaborat la această foaie pentru luminarea poporului”. Iar poporul a primit „această hrană sufletească cu mare bucurie, subscriind abonamente”. Foaia apărea în 7 000 exemplare, având 5 360 abonați cu plată, restul se distribuia gratuit, în scop de propagandă misionară. Din partea Episcopului Policarp „s-au trimis arhieresti binecuvântări clericilor care au colaborat la această revistă, precum și celor care au depus stăruință pentru ca foaia să fie răspândită cât mai mult în mijlocul poporului”⁷.

În colecția bibliotecii Muzeului de Istorie din municipiul Cahul, se păstrează peste 20 de numere ale *Buletinului Cetății Albe – Ismail*, perioada 1929-1941. Aceste publicații, care se află într-o stare fizică bună și care pot fi consultate de către toți doritorii, constituie o sursă importantă de informații pentru toți cei interesați și pasionați de istoricul și activitatea Episcopiei Cetății Albe – Ismail, îndeosebi, pentru cei ce scriu monografiile ale bisericilor și mănăstirilor din cuprinsul Basarabiei de Sud. Buletinul reprezintă un câmp de cercetare nu numai pentru istorici, teologi, dar și pentru filologi, bibliografi, juriști, etnologi și sociologi.

Din numărul 4 (aprilie 1933, anul X) al buletinului, aflăm că Abonamentul este de 150 lei anual, Redacția și Administrația la Sf. Episcopie în Ismail, apare odată pe lună la Tipografia „CENTRALA” Ismail. PARTEA OFICIALĂ: 1. Copie de pe adresa Sf. Sinod Nr. 397/933, privitoare la predarea învățământului religios în școala primară de către preoți. 2. Controlul învățământului religios în școlile primare. 3. Copie de pe adresa Sf. Sinod Nr. 379/933, privitoare la atitudinea ce trebuie să aibă preoții față de cei ce se incinerează. 4. Circulara Nr. 2803/933, privitoare la timbrarea actelor justificative. 5. Ranguri onorifice. 6. Mișcarea în clerul Eparhiei. PARTEA NEOFICIALĂ: 7. Dezvoltarea operei de binefacere sub patronajul Bisericii ca un mijloc puternic în lupta contra rătăcirilor religioase – de Prot. N. Grișcov. 8. Izbânda Altarului Sfânt – de Preot M. Ispasov. 9. De pe câmpul misionar al Sf. Biserici a lui Hristos – de Preot Zaharia Rusu. 10. Serbarea patronului Seminarului Teologic „Melhisedec Episcopul” din Ismail. 11. Necrolog. 12. Conferința publică a D-lui Profesor Universitar Constantin N. Tomescu. 13. Conferințele religioase pentru popor⁸.

Este interesant să urmărim și *Cuprinsul* Buletinului Episcopiei Cetății Albe – Ismail, numărul 8 (august) din anul 1942, în care observăm frământările acelor timpuri grele pentru tot Neamul nostru românesc. PARTEA OFICIALĂ: 1. Apelul D-lui Mareșal către agricultori. 2. Circulara Nr. 6.606 cu privire la regimul mormintelor. 3. Circulara Nr. 6.175 în chestiunea autorizațiilor de trecerea Nistrului. 4. Circulara Nr. 4.439, pentru declararea bunurilor, proprietatea statului. 5. Circulara Nr. 7.006, în chestiunea salarizării clericilor noi numiți. 6. Circulara Nr. 7.269, pentru Ziua Marinei. 7. Circulara Nr. 7.277: desființarea unor Asociații religioase. 8. Valabilitatea actelor încheiate sub sovietici. 9. Înștiințare despre deschiderea Școlii de cântăreți. 10. Mișcarea în clerul eparhiei. 11. Informațiuni. PARTEA NEOFICIALĂ: 1. Temeiuri de viață nouă – Pr. N. Tomoiță. 2. Despre Rugăciune – Pr. C. Mureșan. 3. „Cruci de lemn” ... (poezie) – Alex. Beladanu – student București. 4. Apostolatul pildei bune – Pr. I. Petrovan. 5. Rânduri de pe front (poezie) – Pr. N. Roșca. 6. Amintiri din războiul actual – Pr. A. Silvestrovici. 7. Conferințe duminicale – Protod. I. Beladanu. 8. „Să stăm bine, să stăm cu frică”. Recenzie – Pr. D. Stoenescu⁹.

Astfel, în zilele noastre, este necesar ca fiecare localitate, fie urbană sau rurală, să aibă scrisă o monografie (inclusiv despre Biserică și Școală). Nu putem afirma că avem cunoștința de istoria națională dacă neglijăm istoria locală. Fără cunoașterea temeinică a istoriei strămoșilor noștri, suntem puși sub semnul dispariției de pe arena civilizațiilor. Istoria trebuie să fie Cartea de căpătâi a unei Națiuni. Ilustrul prozator francez Victor Hugo afirma că „Trecutul este o parte din noi înșine, cea mai importantă poate. Valul care ne poartă seva, care ne dă viață, ne vine din trecut. Ce-ar fi fluviul fără izvor? Ce-ar fi un popor fără trecutul său?”. Iar istoricul Nicolae Iorga spunea că „Nu există disciplină prin care să ne facem mai sociabili, mai altruști, mai iubitori de om și de viață în afară de istorie”.

La sudul Basarabiei, tot la Ismail, în perioada interbelică, a apărut și revista *Luceafărul*, publicație a Seminarului Teologic Ortodox „Melhisedec Episcopul”¹⁰.

Putem concluziona faptul că, în Basarabia dintre cele două războaie mondiale, a circulat o presă bisericească cu un nivel înalt academic și calitativ, care putea concura destoinic cu publicațiile religioase din celelalte provincii ale României Mari.

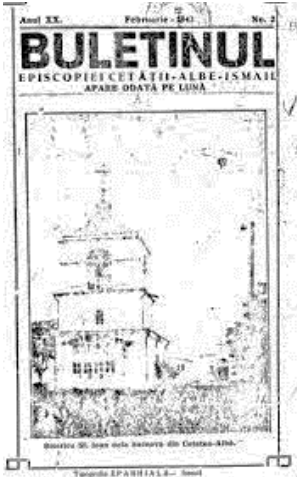
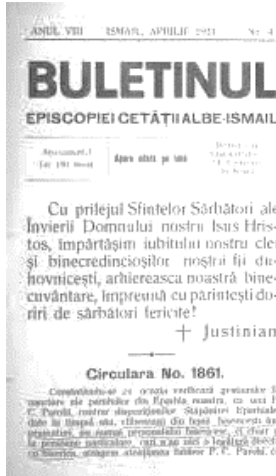
În prezent, venim cu ideea reeditării tuturor numerelor *Buletinului Episcopiei Cetății Albe – Ismail* și reluarea tipăririi acestuia de către Episcopia Basarabiei de Sud, sufragană Mitropoliei Basarabiei, cu centrul eparhial în orașul Cahul. Sfânta Episcopie

a Basarabiei de Sud este succesoarea de drept istoric și canonic a fostei Episcopii a Cetății Albe – Ismail. Ea face parte din sânul Bisericii noastre strămoșești, fiind sub ascultarea Patriarhiei Ortodoxe Române.

Note:

1. GROSSU, Silvia. Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906-1944. Chișinău : Ed. „Tehnica-INFO”, 2003, p. 123.
2. Publicațiile periodicele românești (ziare, gazete, reviste) : Catalog alfabetic: 1919-1924. București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1987, t. III, p. 121.
3. Presa Basarabeană de la începuturi până în anul 1957. Catalog. Chișinău : Ed. EPIGRAF, 2002, p. 106.
4. Revista Biserica basarabeană. Bălți. 1942, anul 1, nr. 4, iul.-sept., pp. 234-235.
5. Mărturisirea înaintea mării încercări : Conferințele preoțești din Episcopia Cetății Albe-Ismail (iulie 1944). Ed. George ENACHE, Valentin Minodor IORDAN, Alin Marius SAVIN. Chișinău : [S.n.], 2018, p. 77.
6. Ibidem, pp. 77.
7. Ibidem, p. 78.
8. Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail. Ismail : Tipografia CENTRALA, 1933, anul X, nr. 4 (aprilie) .
9. Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail. Ismail : Tipografia CENTRALA, 1942, anul XIX, nr. 8 (august) Revista *Basarabia*. Chișinău. 1933, nr. 2, p. 155.

CZU 027.7(478)

CENTRUL DE INFORMAREA AL ROMÂNIEI ÎN ANUL CENTENARULUI MARI UNIRI

THE ROMANIAN INFORMATION CENTRE IN THE YEAR
OF THE GREAT UNION CENTENNIAL

Lilia ABABIL, Elena HARCONIȚA

Abstract: *The Great Union of 1918 is the priceless good left to the descendants of the generation of the early twentieth century. The Great Union Centennial represents a moment of crossroads and a solemn occasion to renew the country project that brings us together, to rebuild solidarity between Romanians. The article is a retrospective of the events held in the Romanian Information Centre during 2018, the year of the Great Union Centennial.*

Keywords: *Great Union of 1918; Romanian Information Centre, USARB Scientific Library, Bessarabia, history of the Romanians*

Lupta românilor pentru unitate națională are o istorie îndelungată și frământată, conștiința românității străbătând veacuri în pofida numeroaselor obsatacole ale vremurilor. Evenimentele care au avut loc în anul 1918 reprezintă incontestabil o mare realizare în istoria neamului românesc. Având în vedere războiul și suferințele imense ale românilor, această împlinire a părut multora un „miracol”.

Anul 2018 pentru tot poporul român a avut o semnificație cu totul specială, Marea Unire de la 1918 fiind un eveniment care va rămâne una dintre cele mai memorabile pagini ale istoriei românilor. O sută de ani mai târziu suntem cu toții conectați la înfăptuirea Marii Uniri, fie prin propria istorie a familiei, prin moștenirea comunităților locale, dar și datorită impactului său pe termen lung asupra societății în care trăim. Având în vedere importanța istorică și magnitudinea acestui eveniment, Centrul de Informare al României s-a implicat în organizarea mai multor manifestări aniversare cu scopul de a conecta generațiile actuale la suferințele celor care au trăit, au luptat și au murit pentru înfăptuirea idealului național.

În colaborare cu Consulatul General al României la Bălți, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți și Biblioteca Științifică în data de 20 februarie 2018 a fost organizată Ora publică „**Românii și Unirile lor: retrospectivă istorică**”, susținută de Mihai Baciu, dr. în filozofie, Consulul General al României la Bălți. <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/112-evenimente/evenimente-2018/353-ora-publica-unirile>

O retrospectivă istorică a acelor evenimente a fost posibilă și datorită cărților

adunate în expoziția on-line „**Secolul Marii Uniri: 1918-2018**”. Expoziția a cuprins documente din colecția Bibliotecii Științifice și a Centrului de Informare al României ce ilustrează evenimentele din spațiul românesc, desfășurate în această perioadă, consemnate ulterior în documente de importanță majoră, care au marcat procesul Marii Uniri din anul 1918, în acte oficiale, fotografii cât și mărturiile participanților la procesul Unirii. Expoziția este însoțită de bibliografia resurselor tradiționale și electronice. În cadrul evenimentului expoziția „**Secolul Marii Uniri: 1918-2018**” a fost prezentată publicului de către Marina Magher, coordonatorul anterior al Centrului de Informare al României. La eveniment au fost prezenți profesori și studenți de la Facultatea de Drept și Științe Sociale. <https://ru.calameo.com/read/001133349735289226f7>

Sub semnul anului centenar se înscrie și lansarea de carte a autorului Nicolae Enciu, licențiat al Facultății de Istorie a USM, doctor habilitat în istorie, autor a mai multor monografii, manuale și studii de istorie contemporană. Alături de autor la eveniment au fost prezenți: dr., conf. univ. Lidia Pădureac (moderator), dr. Nicolae Leahu, conf. univ., lector universitar Anatol Moraru, dr. în șt. istorice Teo-Teodor Marșalcovschi și a. Lilia Ababii, coordonatorul Centrului de Informare al României, a prezentat expoziția de documente „**Nicolae ENCIU - doctor habilitat în istorie, conferențiar universitar**”.

Cele patru apariții editoriale reprezintă un proiect științific dedicat Centenarului Marii Uniri. **1918 pe ruinele imperiului spulberat de istorie. Basarabia în pragul modernității.** Structurată în cinci compartimente de bază, lucrarea prezintă o imagine de ansamblu a Basarabiei în anii 1918-1920, ani de tranziție și de numeroase incertitudini, în care teritoriul dintre Prut și Nistru ieșise deja din componența Imperiului țarist, dispărut în neantul istoriei în primele luni ale anului 1917, însă nu se integrase încă în cadrul Noii României, fiind în așteptarea deciziei celor patru Mari Puteri întrunite în cadrul Conferinței de Pace de la Paris din 1919-1920.”

Emmanuel de Martonne – l'avocat de la Roumanie a la Conference de paix a Paris

Cartea include studiile cele mai reprezentative ale profesorului francez Emmanuel de Martonne. O lucrare despre geografia și istoria Basarabiei, despre locuitorii săi, abordat fiind aspectul etnic, lingvistic și religios de la sfârșitul primului război mondial, viața de zi cu zi a populației, obiceiurile - toate descrise cu mare abilitate și cu simpatie sinceră a autorului față de respectiva provincie istorică

românească.

Scrierea și rescrierea istoriei

Lucrarea este elaborată cu prilejul împlinirii unui secol de la începutul Primului Război Mondial (1914-1918). O primă și reușită încercare de abordare a problematicii respective din punct de vedere istoriografic.

La eveniment au participat studenți de la Facultatea de Litere și Facultatea de Drept și Științe Sociale, profesori universitari, bibliotecari. Evenimentul a fost organizat de Universitatea de stat „Alec Russo” din Bălți, Catedra de Științe Socioumane și asistență socială, Centrul de Informare al României, Biblioteca Științifică USARB.

În data de 27 martie 2019 în spațiile Bibliotecii Științifice USARB a avut loc Ora publică **1918 – Consecințele Unirii Basarabiei cu România**, susținută de Ion Negrei, doctor în istorie, absolvent al Facultății de Istorie și Pedagogie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (1980), din 1991 și până în 2007 a fost redactor-șef al Revistei de istorie și Cultură „Cugetul”; din 1999 este șef redacție Istorie la Editura „Prut Internațional”, din 2000 deține funcția de vicepreședinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova. Ion Negrei a publicat mai multe lucrări științifice și studii de istorie a românilor.

Cu un cuvânt de salut în fața publicului au venit: Lidia Pădureac, Prim-prorector pentru activitatea didactică - conf. univ., dr. (moderatoarea evenimentului). Preasfinția Sa, Antonie, Episcop de Bălți a Mitropoliei Ba-

sarabiei, Excelența Sa, Mihai Baci, Consul general al României la Bălți, Dna Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice USARB.

Centrul de Informare al României a fost prezent la eveniment cu o expoziție de carte intitulată „Unirea Basarabiei cu România – 27 martie 1918.” Documentele expuse au adus în prim plan evenimentele ce au avut loc în Basarabia în acele timpuri în plan politic, social și cultural.

În expoziție au fost prezente două lucrări semnate de Ion Negrei în colaborare

cu Ion Constantin și Gheorghe Negru

Lui Ion Pelivan, unuia din cei mai de seamă făuritori ai epocii Marii Uniri îi este consacrată lucrarea: „**Ioan Pelivan, părintele mișcării naționale din Basarabia.**” Numele lui aparține „generației de aur” a Basarabiei anului 1918. Ion Pelivan a fost printre cei care au pus temelia acelei generații și au clădit piatră cu piatră istoria Marii Uniri.

Volumul „**Pantelimon Halippa – Apostol al Basarabiei**” reprezintă un omagiu adus neîfricatului luptător pentru unitate și demnitate națională Pan Halipa, care a avut un rol esențial în realizarea Marii Uniri.

Ion Negrei a prezentat publicului lucrarea „**Marea Unire a românilor de la 1918. Contribuții bibliografice**”. Volumul constituie o oglindă a cercetărilor la tema Marii Uniri, realizate pe parcurs de un secol și în diferite situații politice. Lucrarea este prima bibliografie a Unirii, elaborată în spațiul românesc, în baza colecțiilor Bibliotecii Naționale, a Academiei de Științe a Republicii Moldova și a altor biblioteci din țară. Lucrarea a fost elaborată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova cu prilejul Centenarului Marii Uniri a românilor de la 1918. Volumul conține peste trei mii de descrieri bibliografice despre Marea Unire a românilor de la 1918, incluse fiind titluri de cărți, recenzii, imagini de epocă și anexe documentare. Lucrarea este utilă cercetătorilor, profesorilor și studenților dar și celor care vor să știe mai mult despre istoria neamului românesc.

În cadrul aceluiași eveniment Ion Negrei a donat Bibliotecii Științifice USARB primele două volume ale lucrării: „**Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei**”, apărute la editură București Ars Historica în anul 2018.

- Volumul I - „**Promovarea idealului Unirii Basarabiei, Transilvaniei și Bucovinei: 21 Martie - 15 Decembrie 1917**”
- Volumul II - „**Basarabia pe calea Unirii cu România: 16 Decembrie 1917 - 8 Aprilie 1918**”

Presa este un izvor esențial al cercetării istoriei, pentru că ea reflectă opiniile din societatea. Ziarele, revistele și celelalte publicații periodice constituie principalul motor al opi-

Pagini de istorie

niei publice. Presa a servit și servește drept principala sursă de informare. Asupra volumelor respective au lucrat un grup de autori: *Marius Diaconescu, Andrei-Florin Sora, Oana Avram, Matei Breazu, Paul Chirică.*

Colecția de față propune publicului interesat o ediție de articole selectate din toate publicațiile, accesibile echipei de cercetare, care au tratat Marea Unire. Colecția va conține mai multe volume cu articole din anii 1917-1920. Prezentul proiect, în care au fost publicate articole din presa românească despre Marea Unire din 1918, se adresează publicului interesat de acest eveniment important, oferindu-i ocazia de a găsi mai multe informații și de a-i ajuta să înțeleagă mai bine procesul istoric din spatele realizării acestui ideal național. Ziarele ce au fost subiectul acestui proiect se păstrează în diverse colecții ale bibliotecilor. Nici o bibliotecă din România nu are colecțiile complete ale publicațiilor care au apărut în acea epocă. Multe ziare se păstrează fragmentar în colecții incomplete, cu numere lipsă sau chiar cu articole lipsă.

Participanții la activitate au avut parte și de o expoziție de fotogtafi care au confirmat încă o dată, dar de data aceasta, prin poze actul Marii Unirii.

Marea Unire de la 1918 reprezintă bunul fără de preț lăsat moștenire urmașilor de generația de la începutul secolului XX. Centenarul Marii Uniri reprezintă un mo-

ment de răscruce și un prilej solemn de a reînnoi proiectul de țară care ne aduce împreună, de a reconstrui solidaritatea între români.

Referințe bibliografice:

1. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Recenzii_Ion_Constanti.pdf
2. <http://astra.iasi.roedu.net/pdf/nr79p33.pdf>

CZU 821.162.1.09(092) Tokarczuk O.

OLGA TOKARCZUK ÎN ISTORIA LITERATURII POLONEZE

OLGA TOKARCZUK IN THE HISTORY OF POLISH LITERATURE

Angela Hăbășescu, Natalia Luchianciuc

Abstract: *In this article is described Olga Tokarczuk's life and work, the Polish writer, who was awarded the Nobel Prize for Literature in 2018. The author's publications are described which can be found in the collection of the USARB Scientific Library.*

Keywords: *Polish writer, Olga Tokarczuk, the Nobel Prize in Literature 2018, Scientific Library USARB collection*

„Proza Olgăi Tokarczuk, caracterizată prin descrieri poetice dense și o amplă perspectivă metafizică, este o încercare de a povesti realitatea, de a o numi și de a acționa împotriva entropiei lumii”

Constantin Geambașu

Premiul Nobel este unul dintre cele mai prestigioase premii internaționale acordate pentru cercetări științifice, invenții deosebite, pentru o contribuție majoră în domeniul culturii sau pentru dezvoltarea societății. Acest premiu a fost creat de inventatorul, omul de afaceri suedez Alfred Nobel (1833 - 1896), care, în testamentul său, a întemeiat o fundație cu scopul ca veniturile imensei sale averi să fie oferite în fiecare an „sub formă de premii celor care, în anul precedent, au adus cele mai mari servicii umanității”.

Aceste premii sunt cele mai importante distincții care de mai bine de un secol se acordă oamenilor de știință. Se acordă anual și Premiul Nobel pentru Literatură. Este decernat un autor din orice țară care a produs „cea mai remarcabilă lucrare într-o tendință idealistică”. „Opera” în acest caz se referă în general la opera autorului ca un tot, nu la o lucrare individuală, deși aceste lucrări sunt uneori citate în decernări. Premiile se decernează în fiecare an la Stockholm, capitala Suediei. Acordarea Premiului Nobel pentru literatură este unul dintre principalele evenimente din lumea culturii. În fiecare an apare întrebarea, oare cine va primi acest premiu înalt. În majoritatea cazurilor, Premiul Nobel este acordat autorilor onorați. Cărțile acestor scriitori au fost incluse în programele școlare și universitare, au avut și au încă o influență puternică nu numai asupra culturii, ci și asupra vieții politice și sociale a multor țări.

Laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 2018 este nominalizată **Olga Nawoja Tokarczuk** (n. 29 ianuarie 1962, Sulechów, Polonia), psihologă și scriitoare poloneză, considerată una dintre prozatoarele cele mai interesante și mai apreciate ale generației sale, cărțile semnate

de ea fiind adevărate bestselleruri. Opera sa acoperă o paletă amplă de genuri: poezie, roman, proză scurtă și eseu. Provine dintr-o familie de profesori, tatăl ei lucra și ca bibliotecar. Olga Tokarczuk a citit aproape tot ce se putea citi din acea bibliotecă, acolo și-a descoperit „apetitul” pentru literatură. Curioasă să cunoască cât mai multe despre diversele dimensiuni și semnificații ale ființei umane a studiat psihologia la Universitatea din Varșovia (1980-1985), înainte să devină romanciera cea mai citită de către polonezi, de la sfârșitul secolului al XX-lea.

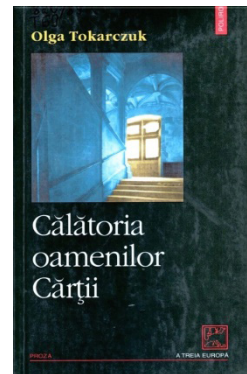
Prozatoare și eseistă de succes, bună cunoscătoare a științelor oculte și iubitoare de filozofie, debutează pentru prima dată în anul 1979 în revista „Na przelaj”, unde sub pseudonimul de Natașa Borodin își publică prima nuvelă.

În anul 1993 apare volumul „Călătoria oamenilor Cărții”, semnat de tânăra prozatoare Olga Tokarczuk, căruia i s-a decernat premiul Societății Editorilor Polonezi pentru cel mai bun debut în proză. Romanul a fost tradus în mai multe limbi. În pofida orientării predominant postmoderne în literatura ultimului deceniu, autoarea se îndreaptă în trecut, plasând acțiunea romanului său în secolul al XVII-lea, într-o Franță confruntată cu numeroase conflicte de natură religioasă, făcând totodată numeroase trimiteri la epoca medievală. Elementele referitoare la inițiere, magie, alchimie, miracol, mit și legendă asigură de la bun început o aură încărcată de puternice conotații romantice. Obiectivul călătoriei pe care o propune autoarea este *Cartea*, care, în țesătura narativă a romanului, capătă numeroase valențe simbolice: element unificator prin sacralitatea și înțelepciunea sa, sursă de descifrare a enigmei vieții, descriere poetică a realității, imaginea unei lumi perfecte și stabile, o promisiune a schimbării.

Traducerile acestui roman se regăsesc și în colecția Bibliotecii Științifice: „Călătoria oamenilor cărții” (Iași: Polirom, 2001), intrată în colecție în anul 2016 și o traducere în limba ucraineană „Мандрівка людей книги” (Львів : Літопис, 2004), care a fost adusă în dar Bibliotecii Științifice în anul 2009 de către un grup de studenți de la Facultatea Limba și Literatura ucraineană, actualmente Facultatea de Litere, USARB.

Cu trei ani mai târziu apare al doilea roman „E. E.”. Romanul poartă în titlu inițialele eroinei sale, unei tinere pe nume „Erna Eltzner”.

A treia carte a Olgăi Tokarczuk „Străveacul și alte vremi”, menționată de critici drept cea mai impresionantă reușită a autoarei, este o alegorie epică despre puterea distructivă a timpului. Romanul are în centru destinul locuitorilor unui mic sat polonez de lângă Kielce, urmărit pe parcursul a peste optzeci de ani, dinainte de primul război mondial până spre sfârșitul perioadei comuniste. Olga Tokarczuk încearcă să opună acestei istorii traumatizante refugiul în mit, combinând finețea observației psihologice și forța narațiunii. „Străveacul și alte vremi” este fără îndoială eceasta: o lume cu toate atributele vieții reale. Se naște, persistă în timp, apoi se descompune și moare. Viața și moartea se

pătrund atât de inextricabil încât nu pot fi delimitate. Ceea ce le salvează de la inexistență, adică de la uitare, este miraculosul... „Străveacul și alte vremi”, spațiu de timp totodată, miracol și realitate contopite, devine o carte a căutării și regăsirii definitive” – scrie în postfață la acest roman traducătoarea Olga Zaicik, născută în Polonia, dar stabilită mai târziu cu traiul în România. În colecția Bibliotecii se regăsește această roman, editat la Iași, editura Polirom în anul 2002. Această lucrare este o donație de la Ambasada Poloniei din anul 2005.

Proza Olgăi Tokarczuk, caracterizată prin descrieri poetice dense și o amplă perspectivă metafizică, este o încercare de a privi realitatea, de a o numi și de a acționa împotriva entropiei lumii.

Printre ultimile lucrări se numără romanul „Rătăcitorii”, apărută în octombrie 2007. Tokarczuk a lucrat la el 3 ani. Autoarea ne amintește că majoritatea notițelor au fost făcute în timpul călătoriei: „Dar nu este o carte despre călătorii. Nu se găsesc în ea descrieri ale monumentelor și locurilor frumoase. Nu este niciun ghid de călătorii, și nici reportaj. Am vrut mai degrabă să revizui ce înseamnă să călătorești, să te miști, să te muți. „Care este sensul? Ce ne dă nouă? Ce înseamnă asta?”- scrie în introducere autoarea. În octombrie 2008 Olga Tokarczuk a obținut Premiul Literar NIKE pentru acest roman, cea mai prestigioasă recompensă literară din Polonia, după care a venit și recunoașterea internațională, cartea fiind tradusă în peste 20 de limbi.

Datorită scriiturii sale aparte, unde ineditul vine din bordare, din asociații surprinzătoare și în care călătoria intervine sub multiple fațete, Olga Tokarczuk a câștigat premii importante naționale și internaționale, cum ar fi Premiul Asociației Poloneze a Editorilor de carte, Premiul Fundației Kościelski (1997), Pașaportul Politicii precum și câteva nominalizări la Premiul Literar NIKE, de patru ori laureată a premiului Cititorilor NIKE. În 2008 este recompensată pentru prima dată cu acest premiu de către juriu. În 2010 Olga Tokarczuk a fost desemnată cu Medalia de argint pentru Meritul Culturii „Gloria Artis”. Comitetul Nobel de la Stockholm a acordat Premiul Nobel prozatoarei „pentru o imaginație narativă care cu pasiune enciclopedică reprezintă traversarea granițelor ca formă de viață”. Cărțile sale au fost traduse în zeci de limbi în toată lumea. „Nu aș vrea să intru foarte mult în discuții filosofice, însă pentru mine realitatea este ceea ce percepem cu propriii noștri ochi; ce vedem este ceva personal. Tot ce vedem, tot ce percepem cu toate simțurile noastre, cele cinci câte le avem...”, afirmă Olga Tokarczuk.

Referințe bibliografice:

1. TOKARCZUK, Olga. Călătoria oamenilor Cărții. Iași : Polirom, 2001, 204 p. ISBN 973-683-780-7.
2. TOKARCZUK, Olga. Mă neliniștește călătoria pe drumuri bătătorite [on-line] [citat 18 februarie 2020]. Disponibil: <https://www.scena9.ro/article/olga-tokarczuk-interviu-premiul-nobel>.
3. TOKARCZUK, Olga. Străveacul și alte vremi. Iași : Polirom, 2002, 288 p. ISBN 973-681-008-9.

CZU 75.071.1(478)(092)Sainciuc G.

GLEBUS SAINCIUC - O FIGURĂ ACTIVĂ ÎN VIAȚA CULTURALĂ A ȚĂRII

GLEBUS SAINCIUC - AN ACTIVE FIGURE IN THE CULTURAL LIFE OF THE COUNTRY

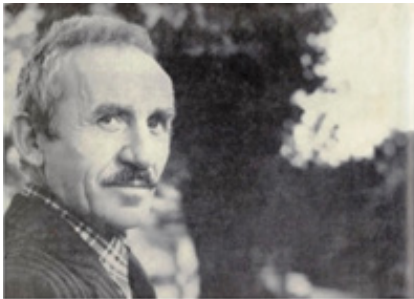
Valentina VACARCIUC

Abstract: *The article describes sequences from the life and activity of the Bessarabian plastic artist Glebus Sainciuc (1919-2012), portraitist, known especially for his collection of papier maché masks, which he presented himself, whose creation occupies an important place in development of fine arts in the Republic of Moldova.*

Keywords: *Glebus Sainciuc, Bessarabian painter, painting, graphics, creation, papier maché masks, exhibition, USARB Scientific Library*

„În orice om eu văd o personalitate... În orice împrejurări acord prioritate nu stării sau poziției sociale a interlocutorului meu, ci veșmântului lui interior – cultura, inteligența, prezența de spirit”.

Glebus Sainciuc

Creația lui Gleb Sainciuc ocupă un loc important în dezvoltarea artelor plastice din Republica Moldova. Desenul pentru el era o necesitate, un atribut al existenței sale artistice, o viziune plastică, în care se adună simplitatea, bunăvoința și omenescul. Interesul deosebit al pictorului pentru desenul propriu-zis se explică prin bucuria de a descoperi paradoxul psihologic al caracterului. Tot ce el a creat este rezultatul unor observații

aciduie din viață, totul este supus unei logici severe și legilor armoniei culorilor. Pânzele sale sunt pătrunse de adâncă dragoste față de plaiul natal.

Către aniversarea marelui artist plastic la o 100 de ani de la naștere în sala de lectură Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte a Bibliotecii Științifice USARB, în luna iulie a fost organizată expoziția tradițională și electronică „Un maestru al măștilor. Glebus Sainciuc, artist plastic – 100 de ani de la naștere (19 iulie 1919 - 16 octombrie 2012)”. Expoziția tematică reprezintă

o serie întreagă de documente: cărți, albume, bibliografii, surse de referință, care reau viața și activitatea artistului plastic basarabean, Glebus Sainciuc. Un loc important la expoziție îl ocupă lucrarea pictoriței soției sale Rusu Ciobanu Valentina și a fiului Lică Sainciuc. *Mica istorie din albumul de familie* (Chișinău : Arc, 2018), din care cititorul

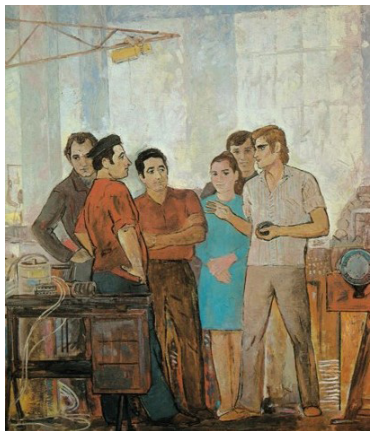

Sărbători pentru suflet

poate să afle un secol de trăiri, simțiri, un secol de vieți și destine omenеști – părinți, rude, bune, vecini, prieteni, colegi, evenimente prin care a trecut familia artiștilor plastici Glebus Sainciuc și a Valentinei Rusu Ciobanu și a fiului lor Lică Sainciuc, arhitect, artist plastic, designer, grafician, istoric de artă. Un volum din 212 pagini, cu texte, comentarii, amintiri, multe fotografii și imagini de epocă.

Glebus Sainciuc s-a născut la 19 iulie 1919 la Chișinău într-o familie neavută. Din fragedă copilărie iubea desenul și s-a dat mult acestei îndeletniciri, cu toate că acasă nu dispunea de condiții pentru dezvoltarea aptitudinilor sale artistice.

Face studii la Liceul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din capitală, având un excelent îndrumător și susținător în pasiunea sa pentru artă, profesorul de desen A. Niculescu. În anul 1942 susține bacalaureatul, după care studiază, până în 1944, la Facultatea de Arhitectură a Politehnicii din București. După război, absolvește Școala de Arte Plastice „Iliu Repin” din Chișinău (1947), în același an fiind primit în rândurile Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

Debuturile sale în pictură sunt marcate de căutările specifice anilor '30-'40 ai sec. XX din artele plastice române și vest-europene. În Basarabia, sub ocupație sovietică, este nevoit să se conformeze un timp rigorilor aceluia regim, realizând compoziții inspirate din viața oamenilor simpli: *Viticultori* (1954), *La cramă* (1955), *La ferma de lapte* (1957), *Zootehnicianul V. Untilă* (1959), *Masa mare* (1960).

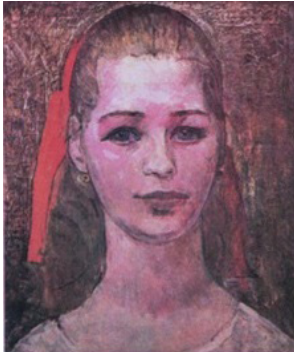
Zootehnicianul Vasile Untilă.
1959. Ulei

Gleb Sainciuc a manifestat totdeauna o mare responsabilitate față de genul portretistic, deoarece a văzut în el posibilități reale de evocare plastică și psihologic convingătoare a chipului omului contemporan. Cultivă cu succes genul portretului: *Elevă* (1961), *Cântăreața Maria Bieșu* (1967), *Medicul Vasile Anestiade* (1972), *Ion Creangă* (1978), *Pictorul Igor Vieru* (1979) etc. S-a impus, totuși, printr-o galerie de portrete ale contemporanilor, cu precădere oameni de artă, de literă, savanți: actrița *Nina Vodă* (1966); scriitorii *Vasile Vasilache* (1968), *Lidia Istrati*, *Petru Cărare* (1970), *Leonida Lari* (1972), *Vladimir Beșleagă* (1973); traducătorul *Igor Crețu* (1973); muzicianul *Vasile Goia*

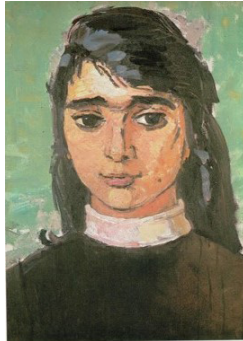
Sărbători pentru suflet

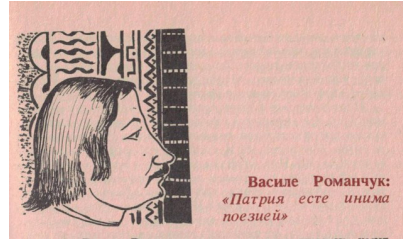
(1976); scriitorul *Andrei Burac* (1987), poezii *Valeria Grosu* (1992), *Iulian Filip* (1993); criticul de artă *Larisa Turea* (1995); cântărețul *Radu Dolgan* (1996); economistul *Vasile Șoimaru* (2006) etc. Portretele realizate de G. Sainciuc, exprimă tendința spre oglindirea farmecului spiritual și fizic al omului. Pictorul subliniază frumusețea exterioară a eroilor săi, dar nu-i indiferent și față de lumea lor interioară.

Cântăreața Liuba Bujur. 1971. Ulei

77
G. Sainciuc, Portretul unei femei
București, 1974, ulei
© Muzeul Național de Artă al României

Artistului îi este propriu un bogat simț al umorului. Anume aceasta a determinat interesul său pentru jenul șarjei și al caricaturii, reprezentând chipurile a numeroși actori, artiști plastici, scriitori, muzicieni, interpreți, oameni de știință, jurnaliști, profesori, bibliotecari, precum și tineri studioși, țărani, muncitori etc. Numai în ziarele și revistele din Chișinău a publicat circa 500 de asemenea lucrări. Numărul șarjelor executate instantaneu și dăruite protagoniștilor este nelimitat. În șarjele sale *Gleb Sainaciuc* nu tinde să răde exteriorul identic al personajelor. La el fiecare linie a șarjei reproduce nu trăsăturile feței, ci trăsăturile firi omului. Acestui adevăr artistic pictorul îi rămâne credincios totdeauna. Îmbinarea abilității, câte odată ironică, cu o neprefăcută bunăvoință constituie secretul farmecului șarjelor sale.

Intersul lui Sainciuc-pictorul față de om este atât de mare, încât îl face să exploreze noi căi, nebatătorite - să creeze portrete-măști, care să pună de acum începutul unei noi categorii de artă, situată undeva la mijloc între sculptură și teatrul de pantomimă. Principalul în această artă sunt măștile, care au fost executate printr-o metodă proprie, destul de complexă, și, de multe ori, jucate pe scenă de autor, în cadrul unor adevărate spectacole. În perioada 1957-1997 maestrul a creat peste 300 de măști, reprezentând frunțași ai vieții culturale românești (*Valentina Rusu-Ciobanu Mihai Grecu, Aureliu Busuioc, Nicolae Sulac, Ion Druță, Grigore Vieru, Ion Ungureanu, Mihai Cimpoi, Anastasia*

Lazariuc, Sofia Rotaru, Eugeniu Coșeriu, Liviu Ciulei, Ana Blandiana, Adrian Păunescu și încă mulți alții) sau din alte spații spiritual-geografice (Marcel Marceau, Jean-Paul Sartre din Franța; Arkadi Raikin, David Oistrach, Bulat Okudjava, Aleksandr Soljenițan, Alla Pugaciova, Andrei Voznesenski ș.a. din Rusia; Luciano Pavarotti din Italia; cântăreața Anne Veski din Estonia; poetul Imants Ziedonis și cântăreața Laima Vaikule din Letonia; poetul Ghevork Emin din Armenia; prozatorul Cinghiz Aitmatov din Kirghizia etc.).

Maiestrul Glebus Sainciuc a acordat mult timp și schițelor grafice pe teme umoristice și fantastice, numindu-le prin analogie cu micile piese muzicale *Bagatele* – o serie de desene executate prin asociație cu muzica (hârtie, tuș, circa 300 de lucrări). Fantezia vie, debordantă, cât și libera improvizare fac să apară pe hârtie scene vesele din viață, care convețuiesc cu chipuri născocite, uneori stranii. Cele mai reușite din ele cuceresc privitul prin bogăția fanteziei, acuitatea observațiilor, expresivitatea plasticii.

Pictorul s-a manifestat și ca autor de grafică: *Mama* (1933), *Clasa a VI-a de liceu* (1939), *Valentina* (1939), *Maria Drăgan* (1984), *Ana-Maria* (1993) și ca ilustrator de carte, executând ilustrații atât pentru lucrări umoristice, cum ar fi: *Parodii* (1965), apoi *Parodii și epigrame* (1976, 1981) de Petru Cărare, cât și pentru volume cu tematică diversă: *Cartea poeziei* (1974), *Cu tot ce a fost odată el: Memoriei lui Alexandru Cosmescu* (1992), etc.

Creația lui G. Sainciuc a fost înalt apreciată la mai multe expoziții personale organizate în muzeele din Chișinău, precum și peste hotare: Sofia (Bulgaria), Baku (Azerbaidjan), Kiev, Odesa, Lvov (Ucraina), Havana (Cuba), Montreal (Canada), Moscova, Sankt-Petersburg (Rusia), Paris, Grenoble (Franța) ș.a. Creații de ale sale se află în zeci de muzee și în sute de colecții particulare. Este protagonistul unui film documentar-artistic realizat de un grup de creație din Finlanda, Norvegia și Suedia (anii '70-'80 ai sec. XX). În 1983 a fost lansat filmul documentar intitulat *Glebus*, o creație a regizorului Valeriu Jereghi.

Pentru realizări remarcabile în domeniul artelor plastice i s-au oferit mai multe distincții și titluri onorifice: *Laureat al Concursului republican de desen* (1964), *Medalia de argint a EREN* pentru o serie de portrete și grafică (1971), *Om Emerit al RSSM* (1976),

„Arta contemporană dispune de atâtea mijloace perfecte și multiple de expresie, că nu rareori cazi în panică: ce și cum să pictezi. Ieșirea din acest impas de creație este probabil, numai una singură: dragostea față de om, încântarea față de nepuizabila sa bogăție spirituală”.

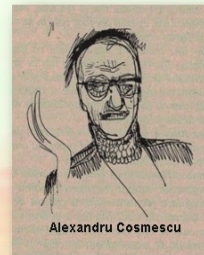
Glebus Sainciuc

Вієри Ізор Дабіртєвич.

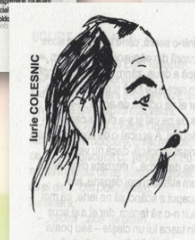
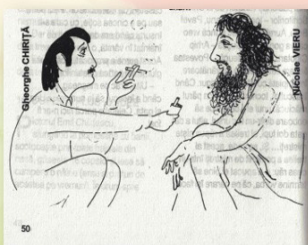
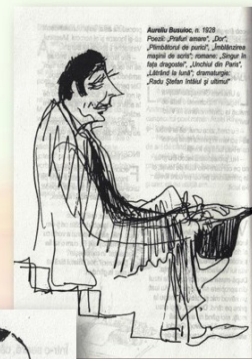
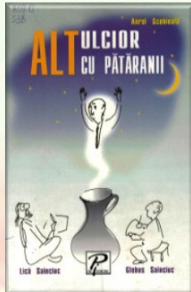
Враіє Георгє Ніколаєвич.

Alexandru Cosmescu

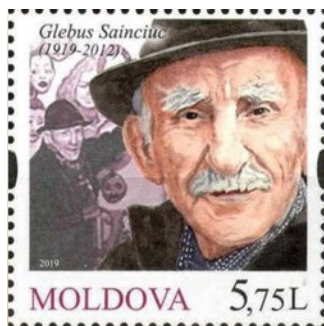
ILUSTRATOR DE CĂRȚI

Laureat al Premiului de Stat al RSSM (1980), Artist al Poporului din Republica Moldova (1991), Cavaler al Ordinului Republicii (1999), Doctor Honoris Causa al Academiei de Științe a Moldovei (2009). Deține mai multe mențiuni, inclusiv diplome de excelență din partea săptămânalului „Literatura și arta”, a Teatrului Satiricus „Ion Luca Caragiale” și alte distincții ale diferitor instituții mass-media și de cultură din Chișinău. A desfășurat și o vastă activitate publică. Mulți ani a fost președintele Secției Pictură a Uniunii Artiștilor Plastici, membru al Consiliului de conducere al Uniunii Artiștilor Plastici. Marele artist s-a stins din viață la 16 octombrie 2012, la vârsta de 93 de ani, la Chișinău.

În Memoriam artistului plastic și pictorului basarabean la 16 octombrie 2013 a fost emis un plic cu marcă fixă (chipul maestrului) și ștampilă specială, pe plic este reprezentată colecția de măști din papier mâché ale plasticianului. Dar la aproape o 100 de ani de la nașterea lui Glebus Sainciuc, 15 ianuarie 2019 Poșta Moldovei emite încă o marcă cu chipul acestuia. Dar în iulie 2019 este pusă în circulație Ștampila Poștală Specială „Glebus Sainciuc (1919-2012), 100 de ani de la naștere” (machtetă: Lilian Iașco).

Întreaga viață a marelui artist plastic a fost plină de căutări și descoperiri. Pentru Glebus Sainciuc să picteze tablouri, să deseneze, să facă măști și să joace cu ele – este la fel ca pentru plugar – să are, pentru păsări – să cânte; aceasta a fost vocația și viața lui.

Referințe bibliografice:

1. *Calendar Național, 2009*. Ch. : BNRM, 2008, pp. 188-189. ISBN 978-9975-9968-3-9.
2. *Calendarul bibliotecarului*. Ch. : Biblioteca Națională, 1999, pp. 170-171.
3. *Glebus Sainciuc : Bibliografie. Bibl. Municipală „B. P. Hașdeu”*. Chișinău : Muzeum, 1996. 118 p. ISBN 9975-906-08-7.
4. *PURICE, Lucia, ZBÎRCIOG, Vlad. Lumina răsfîntită în chipuri...* In: *A patra dimensiune*. Ch. : Hiperion, 1991, p. 66.
5. *RUSU CIOBANU, Valentina, SAINCIUC, Lică. Mica istorie din albumul de*. [Ch.] : Arc, 2018 (Imprimat în Ungaria). – 212 p.
6. *КУЧУК, С. К., ЛИВШИЦ, М. Я. Глеб Саинчук*. К. : Картя молдовеняскэ, 1975. 44 p.

CZU 8.03.071.1(470)“18”(092)

**К 175-ЛЕТИЮ Н. А. РИМСКОГО-КОРСАКОВА: ИЗ ФОНДОВ НАУЧНОЙ
БИБЛИОТЕКИ БЕЛЬЦОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМ. АЛЕКУ РУССО (II)**

Опера Н. А. Римского-Корсакова «Сказание о невидимом граде
Китеже».

Partea a 2-a

*175 years since NIKOLAI RIMSKY-KORSAKOV'S BIRTH: DOCUMENTS FROM THE USARB
SCIENTIFIC LIBRARY COLLECTIONS (II)*

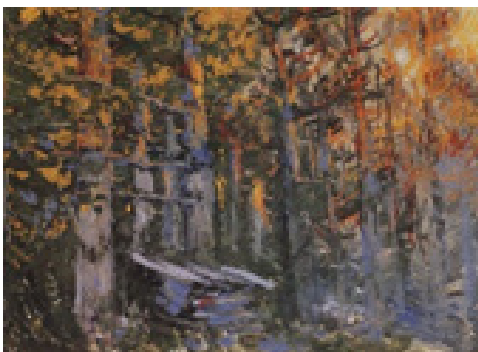
N. A. Rimsky-Korsakov's Opera "The Legend of the invisible City of Kitezh"
Part 2

Марина ШУЛЬМАН, Снежана ЗАДАЙНОВА Елена ЦУРКАН, Ольга ДАСКАЛ

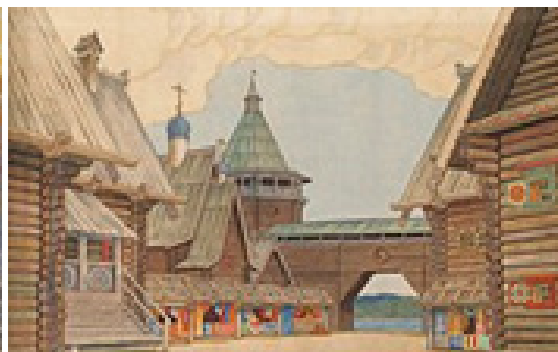
*Вянет лист, проходит лето, мокрый снег валится,
от нейменя либретто можно застрелиться.
Н. А. Римский–Корсаков (подражание Пруткову)*

Abstract: *The second part of the article dedicated to the great Russian composer N. A. Rimsky-Korsakov on his 175th birthday, deals with his brilliant masterpiece „The Legend of the Invisible City of Kitezh“. This mysterious work related to church music culture (akathist, liturgy) has a deep philosophical and religious sense and is often compared to the musical innovations of Richard Wagner. The work describes the charming heroines of Rimsky-Korsakov's work. The authors of the article, also, inform users about books and other famous works of composers that can be found in the Office of Musical Literature of SL USARB.*

Keywords: *N. A. Rimsky-Korsakov, Richard Wagner, outstanding opera, religious musical culture, miraculous survival, apt and brilliant orchestral palette, heroines*

Константин Коровин

Иван Билибин

Либретто к опере «Сказание о невидимом граде Китеже и дева Февронии» писал Владимир Иванович Бельский, знаток русского литературного фольклора, а также древнерусской литературы. Композитор вспоминал о том, что Бельский

понимал его новаторскую музыку с первого же исполнения. Их связывали дружеские отношения, о чём явственно свидетельствует шуточный эпиграмма, отправленный композитором либреттисту. Бельский разработал текст, о котором считают возможным говорить как о факте литературы некоторые современные филологи (например, М. Пащенко). Либретто строится на использовании двух текстов: китежский «Летописец», отпечатанный в замечаниях Безсонова к четвёртому выпуску собрания песен Киреевского, а также «Сказание о Петре и Февронии Муромских». Были знакомы Бельскому «Житие» святой Февронии Муромской», а также устные предания об исчезнувшем городе. Легенда о Китеже была известна в двух вариантах: накануне татарского завоевания город опустился на дно озера Светлояра, ставшего местом полонничества, или сделался невидимым. Во времена Римского-Корсакова обе версии считались народными.

Современные филологи полагают, что версия невидимости является более поздней, литературной. Изначальность первой версии в 21 веке считается доказанной Савушкиной. Римский-Корсаков выбрал версию невидимости, считая её народной. Бельский утверждал: «Во всём произведении не найдётся ни одной мелочи, которая... не была бы навеяна чертою какого-либо сказания, стиха, заговора или плода русского народного творчества».

Близость либретто к народным сказаниям и апокрифам, его «русскость» и изначальноность были важны для композитора. По воспоминаниям Ястребцева влияние на Римского-Корсакова и его либреттиста оказали также популярные в начале двадцатого века романы Мельникова-Печерского «В лесах» и «На горах».

В содержании либретто, а также в самой музыкальной ткани оперы есть аллюзии на православные церковные службы, праздники и тексты (откровения Святого Иоанна Богослова и др.). В мелосе шедевра Н. А. Римского-Корсакова музыковеды отмечают следы усвоения, а также творческого использования древнего знаменного распева, слышанного будущим композитором в детстве в старинном городе Тихвине. Борис Асафьев сравнивал первое действие оперы со Всенощной, первую картину третьего действия – с акафистом. Л. А. Серебрякова утверждала, что в основе оперы «лежит модель апокалипсиса: катастрофа – чудесное спасение – инобытие в невидимом граде».

О. В. Комарницкая считает, что музыка Римского-Корсакова у православных ассоциировалась с молитвами («Свете тихий»), акафистами, а также с пасхальной литургией. Известно, что Е. Петровский определил жанр оперы Н. А. Римского-Корсакова как жанр «литургической оперы». Исследовательница выделяет три плана. Первый связан, по её мнению, с легендой о Петре и Февронии Муромских. Предание известно в двух вариантах: канонический текст повести Еразма и апокрифы. Второй пласт ассоциируется с церковными службами и праздниками (всенощное бдение, пасхальная литургия). Третий раскрывается в связи с евангельскими текстами: «Откровением» Иоанна Богослова и др.. Три пласта музыкальной ткани произведения образуют сложное единое целое с богатым подтекстом. Комарницкая говорит о «комплексе тонких ассоциаций, аллюзий, переключек, органично взаимодействующих друг с другом». Создавая подтекст, они обеспечивают «двуплановость драматургии», сочетание зримого сценического действия со скрытым символическим смыслом оперы. «Сказание о невидимом граде Китеже» отличается монументальностью и драматизмом,

а также «наличием сакрально-символических смыслов», вызванных к жизни мистическими ассоциациями, что позволяет назвать оперу Римского-Корсакова мистерией.

О. Комарницкая считает, что заключительный хор китежан («Буди с нами здесь вовеки, водворися в светлом граде...») можно назвать «вершинной точкой всей оперы», по своему лучезарному настроению сопоставимой с литургией. Богословы утверждают, что сокровенный смысл литургии в том, что она открывает верующим христианам «двери в царство небесное». Путь к свету в опере символизирует идею духовного поиска, стремление к гармонии и обретению духовных богатств. Эти идеи можно назвать смысловым стержнем всей оперы. Героиня произведения Римского-Корсакова олицетворяет собой нравственное совершенство. Образ насыщен религиозно-этическим смыслом.

По мнению А. В. Парина, композиция оперы Римского-Корсакова напоминает расположение икон во храме. Шесть картин он сравнивает «с иконами-клеймами», утверждая, что в центре оперы-мистерии «спасение праведных в Небесном Иерусалиме». В финале оперы татары, пораженные свершившимся чудом, разбегаются. Город, сделавшись невидимым, продолжает жить на дне озера как одно из воплощений Небесного Иерусалима, святости и благодати.

Римский-Корсаков любил природу, был чуток к её звукам и краскам, остро ощущал не только идейное противостояние христианства и язычества, но и их взаимное притяжение: наследование культовых точек в пространстве, наличие общих символов и мотивов. Композитора ошибочно обвиняли в пантеизме. Можно говорить лишь о пантеистических мотивах в творчестве Римского-Корсакова. Христианство, в целом, не отвергает любви к природе. Растения и животных создал Господь.

Отрицание поклонения животным и стихиям предполагает не разрушение и насилие над «братьями меньшими», но покровительство, заботу обо всём живом, стремление к гармонии с силами природы. Апокрифы повествуют о благодетельном человеке, извлёкшем занозу из лапы льва, о Св. Франциске, проповедовавшем животным. Феврония Муромская живёт отшельницей в пустыне, к ней ластятся прирученные животные. Она лечит и кормит хлебом птиц и зверей. А сама по себе пустыня в священных текстах иудеев – место духовного и физического испытания. В ней легче услышать голос божества и победить зло. Для христиан «пустынь» является пространством сакральным, пребывая в котором отшельники спасали души. В опере Римского-Корсакова дева Феврония ощущает преображение земли. Звучат темы пустыни и очарованного света свечей. Феврония поёт о том, что сама Земля баюкает её как дитя. Образ девы Февронии, прекрасной и чистой сердцем, напоминает таинственных героинь других опер Римского-Корсакова, одновременно существенно отличаясь от них.

Снегурочка олицетворяет природу. Царевна-Волхова связана с творческой проблематикой. В лице Февронии Муромской вниманию слушателей предлагается эталон духовного подвига и религиозного подвижничества. На уровне быта величие души Февронии выражается в прощении Гришки Кутерьмы, который не просто показал татарам путь, но и оклеветал Февронию, заявив, что она ведёт врагов к городу.

В опере образ даже более идеальный, чем в летописных рассказах и на-

родных легендах. Феврония вылечила раны князя, потребовав с него обещание взять её в жёны. В «Житии» происхождение ран связано с тем, что, убив змия, князь пострадал от плевков чудовища. Его слюна была ядовитой. Выздоровев, князь отказался взять в жены бедную и незнатную красавицу. Лишь после того, как раны вновь открылись, Пётр выполнил своё обещание.

В устных рассказах любовь, глубокое взаимопонимание и уважение пришли к князю уже в ходе совместной жизни с красивой и умной женщиной, доброй советчицей и целительницей. В опере Римского-Корсакова рана получена князем в схватке с медведем, а любовь романтична. Князь с первого взгляда влюбляется в Февронию, чувство опозитизировано и неизменно на протяжении всего хода оперы-мистерии. Композитор точно осознал и верно передал своей бессмертной музыкой суть легенды о Февронии Муромской. В сознании русских христиан Пётр и Феврония осмыслены именно как пара, олицетворяющая идеальную любовь.

Вспоминается профессор Прокофьев, проникновенно уговаривавший нас, лихих первокурсников, не спешить, вчитаться в строки о том, что князь и Феврония жили долго и счастливо и умерли в один день. Несмотря на то, что остаток жизни они провели в разных монастырях. Седой профессор уверял нас в том, что о такой близости мечтает любая пара. В восемнадцать лет я не могла осознать его правоту, но запомнила слова господина Прокофьева. Отец пережил маму на четырнадцать лет. Жениться на другой он наотрез отказался. Когда я завела речь о новом браке, папа ответил: «Зачем мне нужен суррогат после жизни с твоей матерью». Вот тогда я вспомнила деву Февронию и московского профессора господина Прокофьева. «Сказание о невидимом граде Китеже» отличается грандиозностью замысла. Опера наполнена глубоким мистико-философским смыслом и обращена к людям с напряжённой духовной жизнью, способным проходя через череду бытовых коллизий, осуществлять индивидуальный духовный поиск.

Музыковеды отмечали своеобразие предпоследней оперы Римского-Корсакова среди всех его оперных шедевров. Писали о влиянии Рихарда Вагнера. Полемизируя с немецким композитором, Николай Андреевич признавал гениальность Вагнера. Русскому композитору особенно была близка опера «Зигфрид». По мнению филолога Пащенко, музыкальная тема колоколов в опере «Сказание о невидимом граде Китеже» является не заимствованием, а своеобразным «музыкальным цитированием» из вагнеровского «Парсифаля».

Музыка немецкого гения была весьма популярна в России на рубеже девятнадцатого и двадцатого веков. Римский-Корсаков предполагал, что люди «с воспитанным музыкальным слухом», в соответствии с его собственной терминологией, узнают музыкальную цитату. Обе оперы сравнивали. «Сказание о невидимом граде Китеже» иногда образно именовали «русским» Парсифалем», имея в виду сложность и значимость философского религиозно-мистического смысла оперы-мистерии.

Филолог Пащенко в исследовании, посвящённом предпоследней опере Римского-Корсакова, указывает на то, что между двумя шедеврами оперного искусства существует музыкальный, а также тематический параллелизм. Он пишет о том, что, прежде всего, для обоих композиторов существенно было утвердить сострадание как философскую категорию. Вагнер в соответствии с учением Шопенгуэра стремился вскрыть мистическую природу сострадания.

Русский композитор, опираясь на философию Владимира Соловьёва, считал, что сострадание представляет собой одновременно философско-этическую и импирическую категорию. Размышления об образе девы Февронии, главной героини оперы, выявляют второе направление сопоставления музыкальных шедевров Вагнера и Римского-Корсакова. М. Иванов назвал Февронию «русским Зигфридом». Иные исследователи уподобляли её Брунгильде в сцене прорицания (Р. Вагнер «Валькирия»).

М. Пащенко видит сходство в том, что героини обеих опер живут одновременно на разных уровнях бытия. Быт в жизни Древней Руси пронизан историческими потрясениями. Такова участь всех героев оперы Римского-Корсакова. Но дева Феврония помимо этой реальности проживает отпущенное ей время в мире идеальном. Доступность этой сферы жизни для героини оперы, а также естественность её существования в идеальном мире обусловлены верой и духовностью.

В начале оперы в качестве аналога высшей реальности выступает сама природа: пустошь, окружённая лесом с прирученными животными, в которой обитает Феврония в соответствии с законами веры и доброты. После всех пережитых треволнений, обид и тягот Феврония вступает в невидимый град об руку со своим женихом. Филолог справедливо обращает внимание на то, что княжич, жених Февронии, погибший на поле боя и воскресший после смерти, назван в либретто призраком. Сама Феврония нигде не названа призраком.

Создатель оперы, а также его либреттист и их слушатели были людьми верующими. Для них идеальный мир не является синонимом загробной жизни. Он явственно присутствует в реальности земной жизни как та грань бытия, которая противоположна быту. Существование полно жизненной силы лишь тогда, когда в нём обе сферы (быт и идеальный мир) взаимно дополняют и обогащают друг друга.

Сущность образа Февронии именно в этой её способности органично жить одновременно в двух мирах, в обеих сферах бытия: бытовой и идеальной. Третьим направлением сравнения опер Вагнера и Римского-Корсакова можно считать трактовку самого города Китежа. По легенде он находился в древности в районе озера Светлояра. Русские православные люди ходили туда в качестве паломников. Среди них были представители всех сословий русского общества, а порой и те, чьи имена и сегодня составляют славу русской культуры серебряного века: Дмитрий Мережковский, Зинаида Гиппиус и др.

Символом духовности, страдания и спасения в западной культуре часто выступает чаша Грааля. В опере Римского-Корсакова невидимый город представлен как город страдавший, боровшийся и спасительный для всех, кто нашёл туда путь. Он воспринимался автором, либреттистом и мистически настроенными кругами русского общества как Монсальват или Небесный Иерусалим, спасительный и благословенный центр мироздания.

Среди опер Римского-Корсакова есть и произведения, отличающиеся напряженностью психологической борьбы. Их герои наделены страстностью, чувственностью, характерностью. Таковы Любаша («Царская невеста»), Любава (Садко), Кашеевна («Кашей бессмертный»). Оперы, о которых идёт речь в настоящей статье, отличаются не столько накалом страстей, сколько прелестью

сказочности, фантастичностью, богатством и неординарностью музыкальной ткани партитур, а также философской глубиной. На последнее обстоятельство обратил внимание русский мыслитель Иван Лапшин. Проявлением особого философского взгляда на мир он считал «аффективное отношение к миру как к целому», свойственное Н. А. Римскому-Корсакову».

Современные исследователи упоминают в связи с творчеством русского композитора политеизм Баруха Спинозы, а также позитивизм Огюста Конта. Иван Лапшин полагал, что с наибольшей силой философские взгляды композитора выразились в трёх его шедеврах, каждому из которых присущ неповторимый настрой и этический посыл. Прославление природы и любви воплотилось с наибольшим совершенством в партитуре оперы «Снегурочка».

Идейный смысл «Садко» связан с размышлениями о природе творчества и о художнике как посреднике между природой и человеческой душой. «Сказание о невидимом граде Китеже» явилось средоточием христианских этических мотивов творческого мира Николая Андреевича. Опера «Сказание о невидимом граде Китеже» воспекает Февронию как идеал христианского самоотречения, как символ действенной любви, душевного благородства, как эмблему мистического религиозного экстаза.

Критикуя Рихарда Вагнера, порой обвиняя его в грубости, русский композитор шёл сходным путём, стремясь утвердить в умах своих современников представление об опере не только как о романтической истории любви, не как о динамичном представлении с замысловатым сюжетом, но как о музыкальном жанре, который может быть наполнен философско-этическим смыслом. Опера под влиянием Рихарда Вагнера и других композиторов рубежа 19-20 вв., в том числе, самого Николая Андреевича Римского-Корсакова, значительно менялась, наполняясь глубоким этико-философским смыслом.

В «Отделе музыкальной литературы» Научной библиотеки Бельцкого университета имеется целый ряд изданий, связанных с личностью и творчеством Николая Андреевича Римского-Корсакова. Среди них восьмой том Полного Собрания сочинений в двух частях (8а и 8б). Вниманию пользователей библиотеки предлагаются две объёмистые книги в твёрдой обложке серого цвета. Белыми буквами крупным шрифтом сверху отпечатана фамилия автора. Ниже даны название, а также номер тома. Две его части обозначены латинскими буквами а и b. Внизу отпечатаны название издательства («Музыка») и год выхода издания в свет. Титульному листу предшествуют фотографии композитора Н. А. Римского-Корсакова и литературного критика С. Н. Кругликова (часть а), а также совместная фотография Римского-Корсакова и Кругликова 1907 г. (часть b). На развороте титульного листа виден золотистый растительный рельеф сверху и внизу. Дважды (на правой и на левой сторонах) указана черным шрифтом фамилия автора. Далее с правой стороны отпечатано название издания: Полное собрание сочинений. Указан номер тома и обозначены части а и b. Ниже на обеих сторонах отпечатаны выходные данные: издательство («Музыка»), город (Москва), а также годы издания частей (1981 и 1982). На левой стороне разворота титульного листа под фамилией автора дан подзаголовок: Литературные произведения и переписка. В качестве составителей выступили Ангелина Петровна Зорина, а также Ирина Александровна Коноплёва (1910-1994), окончившая романо-

германский факультет Ленинградского университета. Она преподавала в Харьковской консерватории историю литературы и итальянского языка. После переезда в Ленинград работала в Российской Национальной библиотеке, знаменитой «Публичке», одной из крупнейших библиотек Европы, обладающей вторыми по величине фондами в России.

Госпожа Коноплёва осуществила подбор и подготовку к печати переписки между А. Н. Римским-Корсаковым и С. Н. Кругликовым. Их письма составляют основное содержание нашего тома в двух частях. Перед нами академическое издание, снабжённое обширным справочным аппаратом: «Указатель имён», «Указатель сочинений Н. А. Римского-Корсакова», а также «Указатель музыкальных произведений разных авторов». Издание предназначено для специалистов, всесторонне исследующих русскую музыкальную культуру 19 века, а также творчество и личность Николая Андреевича Римского-Корсакова.

Для широкого круга читателей представляет интерес замечательная автобиография композитора, альбом из серии «Человек. События. Время» и др. работы. В 1909 году, через год после кончины Николая Андреевича Римского-Корсакова, вышла в свет книга, которую он разрешил опубликовать только после собственной смерти. Композитор писал «Летопись моей музыкальной жизни» с перерывами на протяжении тридцати лет. Редактировала первое издание Надежда Николаевна (1848-1919), вдова Римского-Корсакова.. Она разделила текст на главы, осуществила стилистическую правку, сделала ряд купюр. Книгу раскупили быстро. Через год потребовалось второе издание. В 1928 году вышло в свет третье издание под редакцией сына Николая Андреевича.

А. Н. Римский-Корсаков был музыковедом. Он подготовил комментарии. Помимо семи программ концертов Бесплатной музыкальной школы включил в раздел «Приложения» программы концертов на Всемирной выставке в Париже в 1889 году под управлением Н. А. Римского-Корсакова, а также тексты выступлений отца в печати в 1905 году. Сын композитора выполнил работу библиографа, создав указатели имён и названий музыкальных произведений. Он опубликовал вместе с «Летописью моей музыкальной жизни» составленный по письмам и документам «Хронограф жизни Н. А. Римского-Корсакова». Хронограф освещает период с сентября 1906 по июнь 1908. Помимо этих материалов сын композитора включил в текст издания введение, в котором писал о том, что «Летопись моей музыкальной жизни» является одним из важнейших источников сведений по истории музыки.

Андрей Николаевич Римский-Корсаков утверждал, что «летопись» является образцом мемуарной литературы. В Полное собрание сочинений вошло академическое, шестое по счёту, издание «летописи». Помимо сына Римского-Корсакова первое полное издание «Летописи моей музыкальной жизни» редактировал музыковед А. В. Оссовский. Редакторы обратились к автографу.

Многие купюры, сделанные в первом издании, были обоснованно сняты, а первоначальный текст восстановлен. Как продолжение «летописи» в издание вошёл «Дневник композитора». В раздел «Приложения» вошли план, разработанный композитором, три краткие автобиографии и прошение Римского-Корсакова о разрешении дирижировать в концертах своими сочинениями. Восьмое издание, хранящееся в фонде отдела музыкальной литературы

университетской библиотеки, выпущено в свет на основе основательной работы, проделанной перед публикацией шестого издания. В связи с тем, что восьмое издание предназначено для широкого круга читателей, текстологические комментарии в нём опубликованы в сокращенном виде. Были уточнены и исправлены ссылки на источники.

В издании, предлагаемом вниманию пользователей нашей библиотеки, подробнее, чем в предыдущих изданиях прокомментированы народно-песенные источники, связанные с творчеством Н. А. Римского-Корсакова. Ряд пояснений, связанных музыкальными произведениями, расширен в связи с тем, что «летопись» читают не только музыканты. В восьмом издании опубликованы список печатных источников, а также краткий перечень условных сокращений. Помимо основного текста в раздел «Приложения» вошли «Дневник» и «Хронограф жизни Н. А. Римского-Корсакова», комментарии, а также указатели имен, произведений Н. А. Римского-Корсакова и указатель музыкальных произведений разных авторов. Читая «Летопись моей музыкальной жизни» немного можно узнать о житейских подробностях биографии Римского-Корсакова.

В точном соответствии с названием это произведение освещает события творческой летописи композитора на фоне музыкальной жизни в России во второй половине девятнадцатого века. Текст изобилует точными характеристиками музыкальных деятелей, заинтересованными отзывами о сочинениях данного периода, замечательно передаёт саму атмосферу музыкальной жизни в России в 19 веке, правдиво отражая взаимоотношения членов «Могучей кучки» или «беляевского» музыкального кружка, а также композиторов и дирижеров, певцов и художников, издателей и меценатов.

Авторский стиль отличается искренностью, своеобразным чувством юмора, нелицеприятным стремлением к справедливости. Милий Балакирев говорил о «солидности» облика Римского-Корсакова. Энергия творческого поиска, благородство дворянина, серьёзность устремлений, впечатляющая работоспособность, высокая степень требовательности по отношению к себе самому и своим ученикам вызывают безусловное уважение и глубокое доверие ко всему, что встречается в тексте «летописи». Римскому-Корсакову присущи чуткость к звукам природы, верность в дружбе, а также способность критически оценить сценическое воплощение собственного творения. Книга отлично сохранилась. Она предназначена широкому кругу читателей, заинтересует всех любителей русской культуры 19 века, русской музыкальной школы, а также творчества Н. А. Римского-Корсакова.

В московском издательстве «Музыка» в 1979 году была выпущена в свет книга под названием «Николай Андреевич Римский-Корсаков». С тёмно-зелёной обложки на нас смотрит благообразное лицо знаменитого композитора с окладистой бородой. В глаза бросаются высокий лоб, классической формы нос и очки в тонкой оправе. Небольшие глаза глядят спокойно и пронзительно. Автором книги является музыковед Иосиф Филиппович Кунин, родившийся в 1904 году. Он учился на историческом отделении Московского Государственного университета. Кунин закончил также Высший литературно-художественный институт имени Валерия Брюсова. Он исследовал творчество Петра Ильича Чайковского, представителей русской классической музыки,

а также композиторов, входивших в объединение «Могучая кучка». Помимо книги личности и творчеству Римского-Корсакова посвящены статьи Иосифа Филипповича Кунина.

Книга состоит из четырёх частей. Каждая из них содержит в себе от шести до девяти глав. В некоторых из них рассматривается биография композитора («Детство», «Плавание на океан», «Профессор Петербургской консерватории» и др.). Иные главы посвящены той или иной опере («Майская ночь», «Снегурочка», «Сказание о невидимом граде Китеже и деве Февронии», «Золотой петушок» - последняя опера Римского-Корсакова» и др.). Последняя глава книги названа «Наследники и душеприказчики». Монография отлично иллюстрирована.

Вниманию читателей предлагается копия рисунка углем кисти В. А. Серова, живописные виды (Большой Тихвинский монастырь на реке Тихвинке, Черменецкое озеро и др.), интерьеры и личные вещи композитора (угол гостиной в Музее-квартире, рояль в Доме-музее в Тихвине, очки и золотое перо Николая Андреевича). Особый интерес представляют собой репродукция с картины Михаила Врубеля «Царевна Лебедь», а также эскизы костюмов и декораций, а также сцена веча в опере «Псковитянка» (эскиз А. Я. Головина), пристань в постановке оперы «Садко» в Большом театре в 1935 г. (Эскиз Ф. Ф. Федорковского), фотографии певцов в костюмах (Е. Цветкова и Н. Врубель в роли Снегурочки, Л. Собинов в роли царя Берендея, Ф. Шаляпин в роли Варяжского гостя и др.).

Монография снабжена фотографиями самого композитора, Иоганна Баха, Ференца Листа, членов объединения «Могучая кучка». Завершает содержание книги краткий список литературы, озаглавленный «Что читать о Римском-Корсакове». Книга представляет интерес для преподавателей и студентов кафедры музыки и эстетического воспитания, для широкого круга любителей музыкальной культуры и оперного искусства, а также для всех, кто интересуется творчеством Николая Андреевича Римского-Корсакова.

В 1984 году в Москве в серии «Классики мировой музыкальной культуры» в издательстве «Музыка» вышло в свет третье издание монографии Анатолия Александровича Соловцова (1898-1965), известного музыковеда, окончившего композиторский факультет Московской консерватории по классу М. Иванова-Борецкого. Соловцов работал в качестве редактора Всесоюзного радио, а также преподавал в консерватории.

В отделе музыкальной литературы Бельцкого университета хранится книжка в твёрдой обложке. На зелёном фоне золотистыми буквами в золотой рамочке отпечатаны начальная буква имени и фамилия автора, а также название книги. Содержанию монографии предшествует фотография Николая Андреевича Римского-Корсакова. На следующем листе указана серия, в рамках которой наша книга была выпущена в свет. На титульном листе вверху отпечатана фамилия Соловцова, автора монографии. Ниже следуют название книги, а также её подзаголовок: «Очерк жизни и творчества». Внизу титульного листа обозначены выходные данные: город (Москва), издательство (Музыка) и год (1984). На обороте титульного листа стоят штамп университетской библиотеки и штрихкод. Здесь же дано библиографическое описание книги.

В содержание входят семнадцать глав и заключение. Первая глава называется «Тихвин. В Морском корпусе». Вторая повествует о знакомстве с

Балакиревым. Отдельная глава посвящена операм «Ночь перед рождеством» и «Садко». В десятой главе автор рассказывает о сотрудничестве Римского-Корсакова с частной оперой Саввы Мамонтова. Двенадцатая посвящена операм «Царская невеста» и «Сказка о царе Салтане». В четырнадцатой и пятнадцатой главах речь идёт об операх «Кашей бессмертный» и «Сказание о невидимом граде Китеже и деде Февронии». Книга хорошо иллюстрирована. В ней опубликованы фотографии самого Римского-Корсакова, а также исполнителей партий в оперных спектаклях, виды Вечаша и других памятных мест, эскизы декораций и костюмов.

В помощь изучающим творчество Римского-Корсакова в издании имеются ноты, фрагменты партитур сочинений композитора. В обширный справочный аппарат издания вошли примечания, а также указатели: «Основные даты жизни и творчества Н. А. Римского-Корсакова», «Список сочинений Н. А. Римского-Корсакова», «Список литературы» и «Указатель имён». Книга написана ясно и увлекательно. Перед нами серьёзное исследование. Чувствуется глубина понимания автором монографии особенностей творческого почерка, жанрового многообразия и неповторимого очарования музыкального мира Николая Андреевича.

Издание представляет интерес для музыкантов, преподавателей и студентов музыковедческих и исполнительских факультетов вузов, а также для широкого круга ценителей русской музыкальной культуры 19-начала 20 вв. и поклонников творчества Н. А. Римского-Корсакова.

Внимание пользователей Научной библиотеки Бельцкого университета имени Алеку Руссо предлагается миниатюрная книжка в мягкой обложке, на которой помещён портрет композитора, вписанный в белый квадрат. Под портретом надпись: Римский-Корсаков. На титульном листе издания вверху отпечатана первая буква имени и фамилия автора книжки. Ниже крупными буквами обозначено название: «Николай Андреевич Римский-Корсаков (1844-1908). Краткий очерк жизни и творчества». Далее обозначен вид издания: «Популярная монография». Внизу титульного листа виден экслибрис издаательства «Музыка», представляющий собой скрипичный ключ, вписанный в прямоугольник. В основание ключа искусно вписана буква «М». Это первая буква названия издаательства. Книжка вышла в свет в Ленинградском отделении в 1978 году. На обороте титульного листа стоит штамп Научной библиотеки Бельцкого университета. Автором является Евгений Иосифович Мейлих. Он родился в 1925 году в городе Кишинёве. Евгений Иосифович окончил Ленинградскую консерваторию дважды. В 1951 году будущий музыковед прошёл курс игры на фортепиано под руководством С. Савушкина.

В 1952 году Евгений Иосифович стал выпускником теоретико-композиторского факультета. Его руководителем был один из самых замечательных композиторов 20 в. – Альфред Шнитке. Мейлих разработал самоучитель игры на фортепиано, занимался вопросами организации обучения чтению нот с листа, исследовал творчество Штрауса, писал о венгерской и румынской музыке.

Монография о Римском-Корсакове, хранящаяся в отделе музыкальной литературы Научной библиотеки нашего университета, повествует о жизненном и творческом пути композитора от рождения в Тихвине в 1844 году до смерти в 1908. Автор рассказывает о юности Римского-Корсакова, его сотрудничестве с

представителями объединения «Могучая кучка», преклонении перед творчеством Глинки, о работе Николая Андреевича над симфоническими произведениями, а также о создании знаменитых опер русского композитора. На последних страницах монографии Мейлиха читатель узнаёт о том, что в конце жизни к Римскому-Корсакову пришло европейское признание. Композитор участвовал в знаменитых дягилевских сезонах в Париже. Парижская академия изящных искусств избрала Николая Андреевича в число своих членов. Готовилось издание на французском языке его учебника.

Книга Мейлиха написана просто и ясно, с искренним восхищением, которое внушает масштаб личности и совершенство творческих достижений русского композитора. Монография иллюстрирована фотографиями Римского-Корсакова, членов его семьи, а также участников объединения «Могучая кучка». Книжка представляет интерес для преподавателей и студентов музыкальных факультетов вузов, а также для широкого круга почитателей таланта Римского-Корсакова.

Творчество русского композитора многогранно. Внимание исследователей привлекают особенности мировоззрения Римского-Корсакова, соотношение традиции и новаторства в его произведениях, сочетание бытового и фантастического начал в творениях знаменитого композитора, а также многие другие грани таланта Николая Андреевича Римского-Корсакова.

Маленькая книжка, выпущенная в свет в издательстве «Музыка» в Москве в 1987 году представляет собой сборник статей об операх композитора. Отдельная глава посвящена симфонической сюите «Шехеразада». Все статьи сборника, озаглавленного «Сказка в творчестве Н. А. Римского-Корсакова» объединяет точка зрения на творения русского композитора.

Авторы статей пишут о фантастическом и сказочном началах в его произведениях. На мягкой обложке книжки изображён город с золотыми куполами церквей, луна в синем небе и петушок на шпилье высокой башни. На титульном листе помимо названия книги виден скрипичный ключ, вписанный в квадрат. Это экслибрис московского издательства «Музыка». Ниже отпечатан год выхода издания в свет (1987). На обороте титульного листа стоят штамп Научной библиотеки Бельцкого университета и штрихкод. Есть указание на то, что на третьей странице воспроизведён эскиз Ивана Яковлевича Билибина к опере «Золотой петушок». Других иллюстраций в сборнике нет. Его содержание составляют девять статей. Среди авторов известные музыковеды: Руфь Лейтес, Ирина Кошмина, Алла Бева, Татьяна Карнаух и др. музыковеды.

В фонде отдела музыкальной литературы хранится книга в твёрдой обложке под названием «Оперы Н. А. Римского-Корсакова. Путеводитель». Название вместе с подзаголовком выписано золотистыми буквами на голубом фоне обложки. На развороте титульного листа слева помещён портрет композитора. Справа вверху чёрным шрифтом крупными буквами дано название. Ниже мелкими буквами обозначен жанр: путеводитель. Внизу титульного листа отпечатаны выходные данные: город (Москва), издательство («Музыка»), год издания (1976). Путеводитель связан с туризмом.

В статье Юлии Розановой «Путеводитель как жанр туристического курса.. Диахронический аспект» («Историческая и социально-образовательная

мысль» за 2014 год, № 5) рассматриваются этапы становления и развития жанра в Европе. Автор указывает на бытовавшие ещё в Древнем Риме *itineraria*. Она выделяет расписания дорог с указанием названия местности и расстояний между ними и изображения, напоминавшие современные карты с точными измерениями расстояний. Уже в эпоху раннего Средневековья в Европе появились проскинитарии для паломников, отправлявшихся в Святую землю.

Проскинитарий был путеводителем по святым местам, содержащим сведения и рекомендации по оптимизации маршрута следования. Он существенно отличался от популярного в средневековой европейской литературе жанра «хождения», представлявшего собой красочный, порой фантастическими элементами рассказ о проделанном путешествии. Путеводитель по операм Римского-Корсакова представляет собой сборник статей, каждая из которых посвящена одной из опер композитора. Основному содержанию предшествует статья В. М. Цендровского «Оперное творчество Н. А. Римского-Корсакова». Она является обзором оперного наследия композитора в целом. Среди авторов сборника известный музыковед Людмила Викторовна Полякова (1921). Она окончила теоретико-композиторское отделение МГУ по классу Р. И. Грубера. Работала в качестве преподавателя Московской консерватории, а также сотрудницы Института истории искусств при Министерстве культуры.

Полякова заведовала отделом в редакции журнала «Советская музыка». В нашем сборнике её перу принадлежит статья «Псковитянка» и «Вера Шелого». Сопоставление привело исследовательницу к мысли, что в обоих произведениях композитор ставил перед собой и разрешал сходные задачи. Не случайно одноактную оперу «Вера Шелого» порой исполняют в качестве пролога к «Псковитянке». Анатолий Александрович Соловцов (1898) родился в Москве. Его отец был учеником Николая Рубинштейна. Он сам преподавал сыну азы музыкальной грамоты. Соловцов стал видным музыковедом, автором монографии по творчеству Н. А. Римского-Корсакова.

Статья, опубликованная в нашем сборнике, посвящена девятой по счёту опере композитора («Царская невеста»). Историю выбора будущей супруги всеильным Иваном Грозным рассказывает в «Истории государства Российского» Николай Михайлович Карамзин. В качестве либретто композитор использовал с небольшими изменениями драму Мея. Опера отличается глубокой психологической разработкой характеров, а также особой мелодичностью, кантиленностью. Соловцов говорит о ней как о продолжении традиций Глинки, пишет об искусном использовании системы лейтмотивов, о яркости музыкальных характеристик персонажей, указывает на то, что в основу образа Грозного положены мелодии церковного напева в сочетании с отзвуками народной песни «Слава». Третий компонент музыкального облика царя - размашистая, жесткая и волевая мелодия, сближающая Грозного с созданной им опричниной.

Автор статьи после общей характеристики оперы, кратко рассматривает её сценические воплощения, а затем даёт подробный глубокий анализ каждого действия оперы «Царская невеста». В сборник вошли статьи Б. Левика («Моцарт и Сальери»), И. Озерецковской («Сказка о царе Салтане»), Л. Кершнера («Сказание о невидимом граде Китеже и деде Февронии»), а также работы других музыковедов. В статье об опере «Сказка о царе Салтане» автор пишет о праздничном

колокольном перезвоне, возвещающем о появлении сказочного города Леденца. Его музыкальная характеристика воспринимается как предвестие Китежа из более поздней оперы Римского-Корсакова. Это подтверждает версию об органичности для композитора музыкальной характеристики обоих городов, опровергая версию невольного заимствования у Вагнера.

Сочетание собственных мелодий с цитированием вагнеровских звучаний из оперы «Парсифаль» представляется более вероятной разгадкой одной из тайн сложнейшей музыкальной ткани «Сказания о невидимом граде Китеже и деде Февронии» Н. А. Римского-Корсакова. В «Путеводителе» нет иллюстраций. Авторы статей, вошедших в сборник, публикуют ноты, необходимые для понимания и трактовки музыки Н. А. Римского-Корсакова. Путеводитель по операм знаменитого композитора представляет интерес для профессиональных музыкантов, преподавателей музыки, любителей оперного искусства, а также для всех, кто интересуется своеобразием музыкального мира Н. А. Римского-Корсакова..

Вниманию пользователей библиотеки предлагается альбом, выпущенный в свет в серии «Человек. События. Люди». На белой суперобложке помимо портрета Николая Андреевича помещено высказывание музыковеда А. В. Оссовского: «Гениальный художник и великий учитель – таковы два лика Н. А. Римского-Корсакова он воплотил в себе лучшие стороны национального ума, характера, национальной психологии. Его жизнь – подвиг неустанного служения искусству, просвещению, культуре. Его творчество – слава русской музыки во всех краях земли». В левом верхнем углу в золотистом прямоугольнике, обведённом чёрным контуром, выписано название серии. На противоположной стороне суперобложки видна репродукция эскиза к предпоследней опере композитора «Сказание о невидимом граде Китеже и деде Февронии». На светло-зелёном фоне твёрдой обложки альбома золотистыми буквами дано факсимильное отображение подписи Н. А. Римского-Корсакова. Далее на развороте слева название альбома: «Н. А. Римский-Корсаков». Внизу обозначены выходные данные: город (Москва), год выхода в свет (1988), издательство («Музыка»). Экслибрис издательства представляет собой прямоугольник, в который вписан скрипичный ключ. В основание ключа искусно вписана буква «М» (первая буква названия «Музыка»). На правой части титульного листа воспроизведён портрет Римского-Корсакова. На обороте вверху указаны фамилии составителей альбома: Альбины Никандровны Кручиненой и Инны Михайловны Образцовой. А. Н. Кручинина – уникальный специалист в области старинного пения. Она много лет возглавляет Кафедру древнерусского певческого искусства в Петербургской консерватории, с 1974 года является организатором Бражниковских чтений по истории и теории церковного пения, а также инициатором фестиваля «Академия православной музыки».

Инна Михайловна Образцова (1915-1999), сестра знаменитого филолога Юрия Лотмана, сочиняла музыку и преподавала в музыкальной школе для взрослых имени Николая Андреевича Римского-Корсакова. Она творчески восприняла и плодотворно развивала дидактические принципы и методы обучения одной из самых крупных фигур в русской музыкальной педагогике. Госпожа Образцова, обладавшая неистощимым терпением, поразительной

эрудицией, трезвым умом и редкостной доброжелательностью, и сегодня жива в благодарной памяти своих многочисленных учеников. Во вступительной статье говорится о том, что композитор является автором 15 опер, упоминаются его труды «Основы оркестровки» и «Практический учебник гармонии», указывается на русский музыкальный фольклор как на основу творчества, упоминается о любви Римского-Корсакова к народным сказкам, былинам и преданиям.

Авторы предисловия считают фольклорность музыкального мышления особенностью индивидуального стиля композитора, предопределившей «узорчатость» музыкальной ткани его опер. Не менее важными компонентами музыкального мира Римского-Корсакова они считают наличие острого юмора, сатирического смехового начала. Авторы вступительной статьи отмечают связь искусства Римского-Корсакова с музыкой Глинки, Прокофьева, Стравинского. Традиционность и новаторство органично сочетались в партитурах опер и симфонических произведений Николая Андреевича.

В заключении великий композитор назван одним из «строителей русской культуры». В альбоме опубликовано факсимильное воспроизведение листа из автобиографии Римского-Корсакова. Основное содержание альбома составляют пять глав: «Детские и юношеские годы», «Первые успехи», «Творческая зрелость», «Последние годы» и «Бессмертие». Альбом замечательно иллюстрирован. Безусловный интерес представляют факсимильные отображения отрывков из дневников и писем, а также фрагменты нот и черновых вариантов партитур.

Вниманию читателей предлагаются портреты разных лет Римского-Корсакова, а также членов его семьи, многочисленные виды (здание Морского корпуса в Петербурге, Большой театр и др.), репродукции с картин («Парусник в море» К. Айвазовского, «Вид Невы у Петропавловской крепости» В. Садовникова), афиши (к постановке оперы «Псковитянка»), обложки изданий («Практический учебник гармонии», «Воскресная увертюра»), эскизы декораций и костюмов к операм. (К. Коровина к «Садко», А. Васнецова к «Сказанию о невидимом граде Китеже»). Из текста альбома можно узнать о встрече композитора со Львом Толстым, о работе либреттиста Владимира Бельского, познакомиться с воспоминаниями сына композитора о счастливом настроении, в котором пребывал Римский-Корсаков, сочиняя музыку оперы «Сказка о царе Салтане» в преддверии пушкинского юбилея. Перед нами подарочное, тщательно продуманное, роскошное издание, призванное помочь воспроизвести перед внутренним взором поклонников творчества Римского-Корсакова ту неповторимую творческую и повседневную деловую атмосферу, в которой протекала жизнь знаменитого композитора, великого труженика и создателя волшебной музыки.

Под эгидой издательства «Знание» в 1958 году вышла в свет тонкая книжка в мягкой обложке. Издание было приурочено к 50-летию со дня смерти Николая Андреевича Римского-Корсакова. Оно состоялось в Москве. На титульном листе стоят штампы Бельцкого университета. Виден штрих-код. Работникам нашей библиотеки пришлось обновить обложку брошюры. На неё бережно наклеен оригинальный титульный лист. Помимо фамилии автора, названия книги и выходных данных издания вниманию читателей предлагается портрет знаменитого композитора, героя брошюры. Её автором является Цецилия

Самойловна Рацкая.

Госпожа Рацкая окончила Московскую консерваторию. Она также посещала занятия в Институте ритмического воспитания. Цецилия Самойловна является автором целого ряда работ по музыковедению и вопросам методики музыкального воспитания. Известны её книги о Листе, Бетховене, Мусоргском и других представителях объединения «Могучая куча». Читая брошюру госпожи Рацкой, пользователь библиотеки входит в мир симфонической музыки Н. А. Римского-Корсакова, а также знакомится с неповторимым очарованием «Псковитянки», «Снегурочки», «Садко, «Царской невесты», «Сказания о невидимом граде Китеже и деве Февронии» и «Сказки о золотом петушке».

Брошюра Руфи Эммануиловны Лейтес посвящена симфонической сюите «Сказки Шехеразады», созданной по мотивам восточных историй из «Сказок тысячи и одной ночи». Госпожа Лейтес (1932) окончила Институт имени Гнесиных по классу Б. Левика. Впоследствии она преподавала в Институте имени Гнесиных. Параллельно с педагогической деятельностью Руфь Эммануиловна писала книги о скандинавской музыке (Григ), а также исследовала творчество румынского композитора Д. Энеску. В тексте семь глав. В первой из них рассматривается сказочное начало в творчестве Н. А. Римского-Корсакова, во второй речь идет о литературной основе сюиты. В третьей главе рассматриваются средства создания музыкальных характеристик действующих лиц. Трогательный скрипичный мотив соответствует облику прекрасной рассказчицы Шехеразады. Четвёртая глава названа «О чём рассказали календеры». Автор разъясняет, что композитор не ставил перед собой задачи иллюстрирования литературного текста. В восточном сборнике сказок действуют три календера. Так называли странствующих монахов. У каждого из них свой рассказ. Музыка Римского-Корсакова воссоздаёт атмосферу таинственного Востока. Сказочные картины сменяют друг друга. Их нельзя привязать ни к одному из рассказов трёх календеров. Следующая глава посвящена юному царевичу и красавице. Но в истории Шахеразады царевичей и красавиц много. Музыка русского композитора создаёт образы, навеянные восточными легендами. Их также нельзя привязать к каким-либо определённым персонажам сборника сказок «Тысяча и одна ночь».

Руфь Эммануиловна Лейтес утверждает, что образ Шехеразады родственен в музыке Римского-Корсакова Лелю и Садко, персонажам, связанным с темой искусства и мотивом судьбы художника. Книжка вышла в свет в серии «Рассказы о музыке для школьников». Она предназначена музыкальным педагогам и юным поклонникам сказочной музыки Н. А. Римского-Корсакова.

Сочинения Римского-Корсакова связаны с музыкальной культурой и художественной литературой 21 столетия множеством нитей. В финале романа Дины Рубиной музыкант, попавший в октябре в снежную бурю, беспокоится о том, что может замёрзнуть инструмент. Чтобы его разогреть, фэготист начинает играть. На изломе судьбы звучит прихотливая, песенная, восточная по характеру мелодия из второй части симфонической сюиты Римского-Корсакова. Эта часть «Шахеразады» была названа «Фантастическим рассказом Календера-царевича». Она состоит из трёх фрагментов: обрамление сказки в сказке. Плавная мелодия фэгота повествовательного характера (1 и 3 фрагменты) контрастирует с бурной музыкой центрального фрагмента, напоминающей битву или состязание.

CZU [027.7(478):37(05)]**REVISTA DE PEDAGOGIE: STUDII ȘI CERCETĂRI***JOURNAL OF PEDAGOGY- AN INTERDISCIPLINARY ACADEMIC JOURNAL IN THE FIELD OF PEDAGOGICAL THEORY, PRACTICE AND MANAGEMENT***Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN**

Abstract: *The article addresses concepts / issues focused on scientific activity in the field of educational sciences, thus supporting relevant theoretical, methodological and empirical analyzes related to the field of pedagogy and education. The Journal of Pedagogy was published in 1952, the new series in 1990 in two languages: Romanian and English.*

Keywords: *Journal of Pedagogy, education, serial publications, education sciences, research, management*

De-a lungul existenței sale, *Revista de Pedagogie* (<http://revped.ise.ro/despre/>) - organ al Institutului de Științe Pedagogice din Republica Populară Română, anul primei apariții este 1952, serie nouă 1990, mulți ani a fost unica apariție editorială în domeniu - a adunat în paginile sale mari nume din rândul specialiștilor și al actorilor-cheie români și străini, cu preocupări în domeniul educației.

Revista de Pedagogie este o publicație *open access* internațională bianuală, evaluată *inter pares* (*peer reviewed*) și apare sub egida Institutului de Științe ale Educației. Articolele și recenziile abordează teme din domeniul științelor educației: politici educaționale, filosofia educației, teoria educației, curriculum, evaluare în educație, management școlar, educație permanentă, consiliere și orientare în carieră, aspecte transversale. De asemenea, revista edita suplimente pentru învățământul preșcolar, pentru orientarea școlară și profesională, pentru predarea științelor sociale în școală. Anual, se edita un volum selectiv în limba franceză, cu rezumate în limbile rusă, engleză și germană.

La început revista a avut o apariție trimestrială, fiind condusă de Traian Moraru – director al Institutului de Cercetări Pedagogice, din 1956 apare lunar. Din 1966 are un redactor-șef – prof. Anton Vasilescu, aflat în această funcție, cu unile scurte întrepreri, până la sfârșitul anului 1990. În primii ani, articolele erau structurate în cinci rubrici: teoria și istoria pedagogiei; din experiența școlii noastre; din experiența școlii sovietice; învățământul în țările de democrație populară; critică și bibliografie. În 1958 apar schimbări în rubricile revistei: studii și cercetări, consultații și discuții, știri de peste hotare, critică și bibliografie, iar în 1962 apare o nouă rubrică - Școala și producția.

Un rol important l-a avut *Revista de Pedagogie* în domeniul promovării ideilor inovatoare din domeniul științelor pedagogice. Astfel, dacă în perioada 1952-1963, textele pedagogilor sovietici erau impuse ca sisteme de referință pentru ideile promovate de revistă, în perioada 1964-1969 publicația a devenit o cale de promovare și analiză, la nivelul specialiștilor, a principalelor concepte teoretice din domeniul pedagogic, pentru ca în perioada 1970-1979 să se dedice fundamentării științelor educației în contextul românesc, prin cele mai mari nume de pedagogi, psihologi și oameni de cultură din România acelor vremuri. Începând cu anul 1981, *Revista de Pedagogie* a

fost supusă unui proces explicit de politizare, care a culminat în 1983, când Institutul de Științe Pedagogice a fost desființat (ca urmare a scandalului politic cunoscut sub numele de „meditația transcendentă”).

Reînființarea, în anul 1990, a actualului Institut de Științe ale Educației a condus la o nouă serie a *Revistei de Pedagogie*, centrată pe o nouă abordare. La începutul anilor 1990 cu noul redactor șef (Mircea Ionel), au predominat articolele ce propuneau o analiză teoretică a educației din perspective multidisciplinare (pe fondul achizițiilor oferite de științele socio-umane), o evaluare critică a unor teme de interes general sau o încercare de construire a unei viziuni coerente despre învățământ și educație în noul context social de după 1989, în tranziția de la pedagogie la științele educației. De asemenea, anumite articole sau chiar numere de revistă au fost dedicate unor problematici inovatoare în contextul reformei românești, devenind sisteme de referință pentru implementarea principalelor proiecte de reformă a învățământului românesc.

În ultimii ani a crescut frecvența articolelor care au abordat priorități „tehnice” și aspecte multiple ale cercetării aplicate, precum: cultura organizațională, managementul clasei, teoria curriculumului, politici educaționale, consiliere școlară și formare profesională - domenii care se regăsesc în aria de cercetare a actualului Institut de Științe ale Educației. Astfel, în prezent, *Revista de Pedagogie* are patru secțiuni, care cuprind următoarele tipuri de articole din domeniul științelor educației:

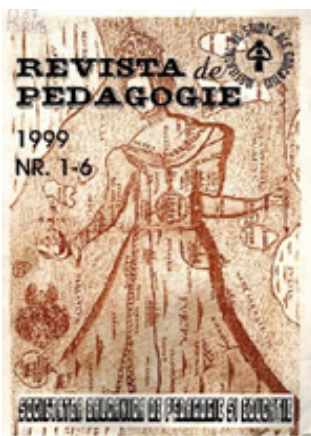
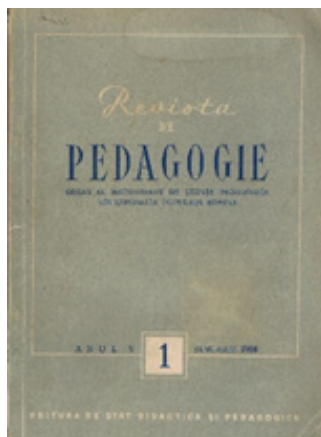
- ◆ abordări teoretice în domeniul educației (cercetări fundamentale, analize de politici educaționale, repere europene, cercetări comparative etc.);
- ◆ cercetări empirice, modele de intervenție și bune practici în domeniul educației;
- ◆ agenda educației (studii de caz, interviuri cu personalități din domeniul educației, evenimente, prezentări de proiecte educaționale locale/naționale/internaționale, extrase din teze de doctorat, prezentări ale unor instrumente și materiale didactice, studii de fezabilitate etc.);
- ◆ recenzii ale unor lucrări de referință, semnate de autori români și străini.

La împlinirea unei jumătăți de secol de la apariție, E. Noveanu reușește să pună la îndemâna celor interesați un *Index bibliografic* (*Revista de Pedagogie*. Index bibliografic - Autori 1952 – 2001) util pentru cercetătorii care vor studia evoluția gândirii și practicii educaționale într-o perioadă extrem de frământată a istoriei noastre.

În colecțiile BȘ USARB, *Revista de Pedagogie*, este prezentă din anii 1956-2012. Revista este solicitată și utilizată de către studenții și cadrele didactico-științifice la Modelul pedagogic de formare a competenței didactice a studenților pedagogi, axat pe programul formativ.

În perioada de început, temele abordate de articolele publicate în *Revista de Pedagogie* aveau rol de prezentare a principalelor problematici ale învățământului românesc și de popularizare a experiențelor pozitive ale școlilor.

- ◆ Tănăsescu, Gh., Stănciulescu, E. Influența regimului de activitate școlară asupra reacțiilor condiționate ale elevilor (nr. 1, 1956).
- ◆ Gromov, M. D. Unele probleme ale formării gândirii elevilor (nr. 5, 1957).
- ◆ Chircev, A. Aspecte ale aprecierii cunoștințelor la examene (nr. 12, 1958).
- ◆ Pîrnuță, Gh. Învățători musceleni participanți la revoluția de la 1848 (nr. 3, 1961).

- ◆ Stoian, Stanciu. „Logica” pedagogică și „logica” pedologică. Lupta lui A. S. Macarenco împotriva „logiceii” fixiste pedagogice (nr. 1, 1964).
- ◆ Iliescu, Vasile. Pregătirea învățătorilor în țările europene (nr. 12, 1966).
- ◆ Radu, Nicolae. Soluții didactice asupra cărora merită să ne oprim (nr. 6, 1970).

Așa cum se structurează în prezent revista, în ritmul accelerat al schimbării, provocările secolului al XXI-lea, inovațiile și creativitatea, internaționalizarea învățământului, publică cercetări originale, articole de sinteză și recenzii.

- ◆ Preduțoiu, Irina. Bivitelinii (nr. 1-6, 1998).
- ◆ Leca, Daniela. Încercare de dialog între perspectiva clasică și cea revizionistă asupra transferului (nr. 1-6, 1998).
- ◆ Bunescu, Ioana Ruxanda. O experiență de neuitat la Universitatea de vară din Thessaloniki (nr. 1-6, 1999).
- ◆ Mureșan, Mirela. Modele curriculare ale limbii materne și ale literaturii naționale într-o Europă multiculturală (nr. 4-6, 2009).
- ◆ Orefice, Paolo. La Qualita della didactica (nr. 4-6, 2009).
- ◆ Radu, Mona. Educația intelectuală în noul context european (nr. 1, 2011).
- ◆ Badea, Dan. Academia Română premiază educația (nr. 1, 2011).
- ◆ Petrovski, Nina. Contextualitatea pragmatică a educației istorice (nr. 1, 2012).
- ◆ Ochia, Florin. Studiu privind impactul utilizării sistemului educațional online adaptiv și inteligent de concepție proprie în predarea T. I. C. (nr. 1, 2012).

În prezent, *Revista de Pedagogie* este indexată în: ERIH PLUS, Crossref și DOAJ, adițional, indexată în Ulrichweb, De Gruyter (IBZ și IBR), Google Academic, Citefactor și CEEOL. De asemenea, articolele care conțin subiecte despre învățământul superior pot fi indexate în HEDBIB. Revista este licențiată Creative Commons Attribution-Non-Commercial-ShareAlike 4.0 International License.

Concluzii:

- ◆ *Revista de pedagogie* se adresează deopotrivă specialiștilor în științele educației și în domenii conexe, cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și universitar, studenților de nivel licență, masterat, doctorat, tuturor celor interesați de domeniul educației.
- ◆ *Revista de pedagogie* diseminează rezultatele cercetării științifice în domeniul educației la nivel național și internațional, precum și dezbaterile aspectelor de actualitate din științele educației.
- ◆ Publicațiile periodice din domeniul pedagogiei constituie un segment important al colecției Bibliotecii și sunt foarte utile în procesul de formare a viitorilor specialiști.

Referințe bibliografice:

1. CRISTEA, Sorin. Dicționar de pedagogie. București : Grupul ed. Litera ; Ch. : Litera Intern., 2000, p. 332. ISBN 973-9355-51-X; ISBN 9975-74-248-3.
2. HĂBĂȘESCU, Angela, Olga DASCAL. Universul publicațiilor periodice din domeniul pedagogiei în formarea viitorului specialist [on-line] [citată la 10.12.2018]. Disponibil: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream>
3. Revista de Pedagogie [on-line] [citată la 10.12.2019]. Disponibil: <http://revped.ise.ro/acasa/>
4. Revista de Pedagogie - mesageria.md [on-line] [citată la 10.12.2019]. Disponibil: <http://mesageria.md/single/1/stiinte/revista-de-pedagogie>
5. Științele educației : Dicț. encicl. Vol.2 : M-Z. București : Sigma, 2007, pp. 995-998. ISBN 978-973-649-395-9.

CZU [027.7(478):159.9(05)]

REVISTA „ВОПРОСЫ ПСИХОЛОГИИ” – 65 DE ANI DE LA APARIȚIE

THE MAGAZINE „ВОПРОСЫ ПСИХОЛОГИИ” AT THE 65 YEARS SINCE ITS APPEARANCE

Angela HĂBĂȘESCU

Abstract: *The article referred to distinctive features of the Russian journal „Вопросы психологии” (Psychology Issues) from the USARB Scientific Library collections. The series was founded in 1955 and marks its 65th anniversary in this year. The magazine inserts over 380 issues, which also include the scientific contributions of university professors.*

Keywords: *periodicals, psychology, continuity, collection, scientific contributions*

De-a lungul anilor Biblioteca Științifică s-a pus în valoare printr-o atitudine proactivă față de utilizatorii de informații, înscriindu-se într-o logică a eficienței gestionării resurselor documentare și tehnologice. Diversificarea ofertei informaționale, cunoașterea și satisfacerea nevoilor de informare ale utilizatorilor noștri, promovarea creativității și inovării, dezvoltarea competenței profesionale sunt realități active în viața Bibliotecii, cu un impact pozitiv în comunitatea academică prin asigurarea celor mai bune condiții pentru informare, cercetare, educație și recreare. Rolul major în acest proces aparține colecțiilor bogate de resurse informaționale tipărite ale Bibliotecii (peste 1 mln. de cărți inclusiv 165 801 publicații periodice), suplimentate de documentele electronice oferite grație accesului la diferite baze de date naționale și internaționale.

Una dintre cele mai vechi, prestigioase și valoroase publicații periodice, pe care a reușit să le aboneze Biblioteca, este revista științifică „Вопросы психологии” – publicație cu cel mai mare număr de abonați dintre serialele din domeniul psihologiei în limba rusă. În iunie 2000, „Вопросы психологии” a câștigat nominalizarea „Cel mai popular (citit) periodic în psihologie din Rusia” la concursul „Rezultatele naționale ale secolului XX” (<http://psycdigest.ru/title/detail.php?Title=2888>).

Decizia de a înființa un serial, în care vor fi diseminate rezultatele cercetărilor științifice în psihologie la nivel național și internațional, precum și dezbateră aspectelor de actualitate din acest domeniu, a fost luată la o reuniune a Prezidiului Academiei de Științe Pedagogice ale Federației Ruse, în data de 11 noiembrie 1954. În cadrul ședinței s-a constatat ca fiecare număr al revistei să conțină text 8 colii tipărite (în prezent volumul este extins până la 12 colii), cu un tiraj de 5 000 de exemplare și cu o apariție bilunară. Numărul semnal al revistei apare în februarie 1955. Până în anul 1977 a fost unica publicație periodică științifică cu profil psihologic din Rusia.

Primul colegiu de redacție era format din cele mai recunoscute personalități din domeniul psihologiei din Rusia: doctorii în pedagogie A. A. Smirnov, S. L. Rubinștein, Boris Mihailovici Teplov și Alexei Nicolaevici Leontiev. A fost stabi-

A. A. Smirnov

B. M. Teplov

A. M. Matyushkin

E. V. Shchedrina

lit un nivel științific înalt de prezentare a materialelor pentru mulți ani înainte, pe care personalul revistei încearcă să îl mențină până în zilele noastre. Timp de 65 ani comisia editorială a fost în permanentă schimbare, redactori-șefi fiind: Anatolii Alexandrovici Smirnov, dr., profesor, academician, psiholog (1955-1958, 1967-1980), psihologul rus Boris Mihailovici Teplov (1958-1965), Alexei Mihailovici Matyushkin, dr. în științe psihologice, profesor, academician, psiholog (1981-1993). Începând cu anul 1993 colegiul redacțional este condus de către Ecaterina Vladimirovna Shchedrina.

Articolele, publicate în această revistă, au prezentat dintotdeauna cercetări moderne realizate în diverse domenii ale științei psihologice, abordări ale diverselor probleme teoretice și practice, metode psihologice de rezolvare a problemelor, ceea ce contribuie la implementarea cunoștințelor în domeniul psihologiei în viață. „Вопросы психологии” au stabilit tonul pentru discuția problemelor științifice asupra cărora au reflectat psihologii de vază din Federația Rusă și republicile fostei Uniunii Sovietice. Rubricile principale ale revistei au fost constituite chiar de la începutul publicării. Ulterior, la compartimentele „Studii teoretice”, „Discuții și dezbateri”, „Critică și bibliografie”, „În străinătate”, „Metode și tehnici experimentale”, „Viața științifică” s-au adăugat „Psihologia vârștelor și pedagogică”, „Psihologie și practică”, „Consultație psihologică”, „Mesaje tematice”, „Studii experimentale”, „Psihologia în învățământul superior”, „Noutăți editoriale”, „Din experiența de muncă” etc. În ultimii ani crește numărul articolelor publicate în rubricile „Istoria psihologiei” și „Date memorabile”, datorând faptului că consiliul de redacție al revistei urmărește ideea reflectării în mod adecvat a bogăției gândirii psihologice din Rusia, astfel încât cititorii să perceapă „Вопросы психологии” ca o sursă de informații fiabile despre istoria științei psihologice, în primul rând rusești

Paginile revistei reflectau dezbaterile științifice care au stârnit comunitatea psihologică, inclusiv subiectul psihologiei, problemele psihologice și pedagogice ale învățării copiilor de șase ani și modalitățile de restructurare a științei psihologice. În ultimii ani, revista a apelat, de asemenea, la o discuție despre subiecte precum relația dintre psihologie și pedagogie, psihologia învățământului superior, serviciul psihologic în general și în școală în special, psihologia în secolul XXI etc. Este o revistă care își propune să abordeze în paginile sale următoarele teme generale: dezvoltarea personală, psihologia cuplului și a familiei, psihologia copilului, psihologia clinică și psihoterapia, psihologia personalității. O parte din articole se axează pe rezolvarea problemelor de formare și educare a tinerei generații - de la vârsta preșcolară până la adolescență. Serialul este conceput, în primul rând, pentru psihologii profesioniști.

Materialele care servesc psihologizarea procesului educațional și, mai ales, dezvoltarea serviciului psihologic în școală, implementarea activă a cunoștințelor psihologice în formare și educație sunt adresate angajaților din domeniul învățământului public. Redactorii se îngrijesc ca în revistă să se publice nu doar autori din Rusia. Publicațiile cercetărilor specialiștilor din fostele republici sovietice contribuie la menținerea unui spațiu informațional unificat în statele post-sovietice.

Până în prezent serialul înserează peste 380 de numere, în care se regăsesc și contribuțiile științifice ale profesorilor universitari bălțeni: **Ana Lebed** (1975), dr. în psihologie, **Aglaida Bolboceanu** (1979, 1983), dr. în psihologie, **Ianina Șaraga** (1988), dr. în psihologie.

Valoarea științifică înaltă a publicației periodice „Вопросы психологии” ne demonstrează și înregistrarea ei în mai multe baze de date internaționale: Scopus, Social Science Citation Index (<https://mjl.clarivate.com/home?PC=J&Alpha=V>), Thomson Scientific Master Journal List, care include publicațiile periodice științifice de nivel mondial, baza de date ВИНТИ.

Serialul se regăsește în cea mai mare bibliotecă digitală din Rusia a publicațiilor științifice cu capacități extinse de căutare și analiză a informațiilor științifice - eLIBRARY. RU <http://elibrary.ru/>. Biblioteca este integrată cu Indicele Științific de Citare din Rusia - instrumentul public gratuit de măsurare a activității de publicare a cercetătorilor și organizațiilor, un sistem național de informații analitice, acumulând peste 11 milioane de autori ruși ai publicațiilor, precum și informații despre citarea acestor publicații în mai mult de 6 000 de reviste. În această bibliotecă electronică sunt înregistrate 301 de numere ale revistei cu 2 656 de articole. Se atestă peste 141 400 de citări.

În colecția Bibliotecii Științifice USARB se regăsesc toate numerele revistei din momentul apariției. Revista online poate fi consultată la adresa <http://www.voppsy.ru/>.

Publicațiile periodice extind cunoștințele și ghidează utilizatorii BȘ USARB spre cea mai proaspătă informație. Grație apariției mai frecvente ele constituie o oportunitate științifică solidă pentru cercetare și realizează funcții importante de difuzare a informațiilor, de recunoaștere a creației științifice a autorilor. Noutatea formulării problemelor psihologice științifice în revista „Вопросы психологии”, în combinație cu tradițiile profunde ale prezentării lor, nivelul abordării a diferitor subiecte din domeniul psihologiei atrag cititorii de-a lungul celor 65 de ani de apariție a serialului.

Referințe bibliografice:

1. *eLIBRARY.RU* [on-line]. Disponibil: https://elibrary.ru/title_about.asp?id=7712. [accesat la 20.01.20].
2. *Вопросы психологии* [on-line]. Disponibil: <http://www.voppsy.ru/tr.htm>. [accesat la 20.01.20].

CZU[027.7(478):159.9(05)]

**REVISTELE DIN DOMENIUL PSIHOLOGIEI
ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE USARB**

*JOURNALS IN THE FIELD OF PSYCHOLOGY
IN THE COLLECTIONS OF USARB SCIENTIFIC LIBRARY*

Angela HĂBĂȘESCU, Valentina VACARCIUC

Abstract: *The article describes the journals in the field of psychology that can be found in the SL USARB collection. The importance of the given collection in the training of future specialists is characterized. The scientific contribution of USARB professors in these publications is analyzed.*

Keywords: *periodicals, magazines, psychology, continuity, collection, scientific contributions*

„Alec Russo” din Bălți, inclusiv și colecția de publicații periodice - un important câmp informațional pentru utilizatori. Biblioteca Științifică dispune de 37 titluri publicații periodice din domeniul Psihologie, ce constituie circa 1 % din colecția totală a revistelor și ziarelor achiziționate.

Colecția publicațiilor periodice din domeniul Psihologie este multilingvă, utilizatorilor le sunt propuse pentru consultare documente în limbile română, rusă, engleză și franceză.

Publicațiile periodice cu profil psihologic provin din mai multe țări: Moldova (4), România (9), Rusia (10), Franța, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii.

Locul important îl ocupă publicațiile periodice editate în Moldova, fiind cele mai solicitate.

Revista științifico-practică ***Psihologie*** – este o ediție națională trimestrială, redactor-șef Lucia Savca, dr. în pedagogie, conf. univ., fondator – Asociația psihologilor practicieni din Moldova. În colegiul de redacție se regăsește și Valentina Prițcan, dr. în psihologie, conf. univ. USARB. În publicație se abordează bazele teoretice și aplicative ale formării profesionale a psihologilor, bazele teoretico-metodologice ale educației, mecanismele și modalitățile impactului psihosocial și mediativ asupra conștiinței de masă. Revista include informații din psihologia aplicată, psihologia dezvoltării, psihologia educației, psihologia clinică, psihocorecție și psihoterapie, cercetări, sondaje, recomandări, sfaturi pentru părinți etc. Prin intermediul ei specialiștii din domeniu se familiarizează cu cercetările științifice și realizările în psihologia autonomă și din alte țări. Revista este prezentă în colecția bibliotecii din anul fondării – 2008. În acest serial se regăsesc autori din mai multe țări: Moldova, România, Rusia, Ucraina, Iran etc. Și-au publicat cercetările științifice și cadrele didactice USARB: **Silvia Briceag** (2008), dr. în psihologie, conf. univ., **Galina Petcu** (2008), dr. în pedagogie, conf. univ., **Lilia Nacai** (2008, 2009), asistent univ., **Secrieru Luminița** (2016, 2018), dr. în psihologie, conf. univ. Revista este inclusă în bazele de date și cataloagele naționale/internaționale centralizatoare de rezumate pe domeniu: DOAJ, CEEOL, ROAD, DRJI, cataloagele

internaționale centralizatoare de rezumate pe domeniu: WorldCat, biblioteca electronică Elektronische Zeitschriftenbibliothek și în IBN. În BȘ USARB anii 2008-2019. Pagina web a revistei: <http://psihologie.key.md/>.

Revista trimestrială ***Psihologie, Pedagogie specială, Asistență socială***, fondată în luna noiembrie a anului 2005 de către facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, este o publicație științifică periodică de profil, menită să oglindească rezultatele cercetărilor tinerilor savanți, precum și investigațiile fundamentale și aplicative valoroase din domeniul psihologiei, psihopedagogiei, pedagogiei și asistenței sociale. Activitatea revistei este coordonată de un colegiu de redacție în componența a 15 persoane, cercetătorii de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și de la alte instituții de învățământ superior din țară, precum și din România, Ucraina, Republica Belarus și Elveția. Autorii articolelor provin din mai multe țări: Moldova, România, Rusia, Ucraina, Republica Belarus, Italia, Brazilia, Canada, Marea Britanie și SUA. Din USARB, autorii: **Mihai Șleahțișchi** (2007, 2008, 2009), dr. în pedagogie, dr. în psihologie, conf. univ., **Luminița Secrieru** (2010), dr. în psihologie, conf. univ., **Elvira Ciobanu** (2010), magistrul în Psihologie judiciară, asistent univ., **Veaceslav Dolgov** (2013), dr., lect. univ. Publicația este indexată în baza de date Index Copernicus. Din anul 2016 este inclusă în DOAJ și DRJI, CEEOL, WorldCat și IndexCopernicus, directoriul în acces deschis ROAD și în IBN. În colecția BȘ USARB se regăsește din anul 2007. Pagina web: <http://psihologie.upsc.md/>.

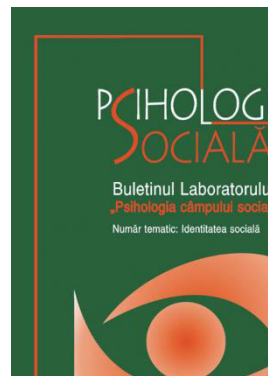
Revista de pedagogie și psihologie - publicație lunară șt.-met. a Min. Științei și Învățământului al RM. Red.-șef Ion Brațu. Este o publicație periodică care a suferit transformări de-a lungul anilor de ediție. Din anul 1951 până în 1981 revista este denumită ***Внѣзѣторул советик***. Începând cu anul 1982 până în 1990 apare ca ***Педагогул советик***, între anii 1990 – 1991 – ***Pedagogul***. Din luna mai 1991 apare ***Revista de pedagogie și psihologie***. Dacă ne referim la primele publicații ale profesorilor Institutul Pedagogic din Bălți „A. Russo” inserate în această revistă, găsim articolele semnate de către lectorul superior la catedra Învățământ Primar și Educație Preșcolară **Alexei Corbu**, datând din anul 1957 (1958, 1962, 1975, 1981).

Începând cu anul 1968, printre cei mai activi profesori este **Anatolie Ghebos**, doctor în științe psihologice, creator al primului laborator de psihologie experimentală din Moldova (publicații: 1966, 1967, 1970, 1973, 1978). În această revistă se înregistrează publicații semnate de o pleadă de personalități ce activau la Bălți, printre acestea: doctorii în științe pedagogice **Emil Haham** (1970, 1974), **Olga Valaeva** (1973, 1977), **Larisa Zorilo** (1987, 1989), **Svetlana Jurat** (1987), **Lidia Stupacenco** (1975, 1980), **Mihai Șleahțișchi** (1991). Mai târziu se publică dr. hab. în psihologie **Petru Jelescu** (1992) și **Vasile Carazanu** (1992), dr. în științe pedagogice.

Revista este disponibilă în colecția BȘ USARB până în anul 1995.

Printre publicațiile periodice din domeniul *Psihologie*, editate în România, cele mai reprezentative sunt:

Revista de psihologie (Serie nouă), fondată de Academia Română în anul 1955, directorul fondator este Mihai Ralea, red.-șef dr. Doina-Ștefana Săucan. Articolele din

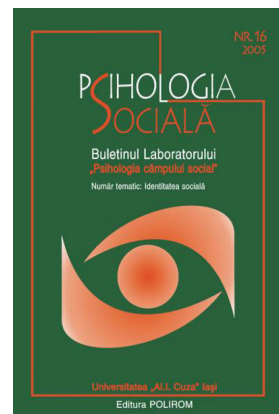
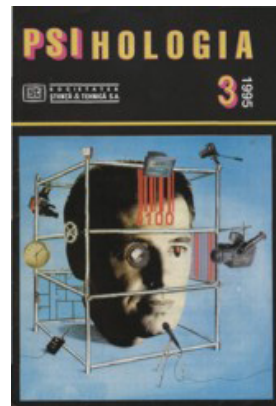
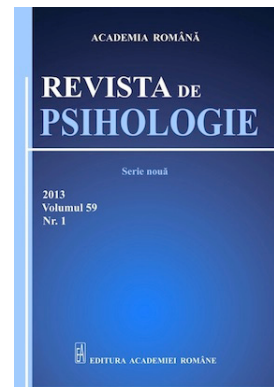
această revistă scot în evidență relevanța problematicii studiate pentru diferite arii socioculturale. Este una dintre cele mai de prestigiu publicații românești în domeniul psihologiei și științelor sociale. Abordează psihologia generală și psihologia educațională, psihologia dezvoltării și a copilului, psihofiziologia și psihologia muncii etc. În revistă urmărim cercetările științifice ale dr. în psihologie **Larisa Stog** (1998) în anii activării în USARB. Revista este acreditată și indexată în categoria **B+** de către (CNCS) Consiliul Național al Cercetării Științifice din România și este indexată în: [Index Copernicus](#), [PsycINFO](#), [ERIH PLUS](#), [EBSCO](#), [ROAD](#), [OAJI](#), [NewJour](#), [Google Academic](#). Plenitudine în colecția Bibliotecii Științifice 100%. Pagina web: <http://revistadepsihologie.ipsihologie.ro/>.

Revista ***Psihologia*** este prezentă în colecția Bibliotecii anii 1991-2002. Este o publicație trimestrială editată de Societatea „Știința&tehnica” în colaborare cu Asociația Psihologilor din România și Federația Română de Psihoterapie. Primul red.-șef dr. S. Chelcea, în anul 2002 red.-șef devine Anca Donțu. Sunt abordate subiecte din psihologia vieții sociale, cotidiene, psihologia școlară, socială și cea clinică, autocunoașterea. În acest serial și-au publicat cercetările următoarele cadre didactice USARB: **Larisa Stog** (1994, 1997), dr. în psihologie și **Vasile Carazanu** (1993), dr. în științe pedagogice.

Revista ***Psihologia Socială – Buletinul Laboratorului „Psihologia câmpului social”***, fondată în anul 1998, este o revista semestrială editată de Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. Redactor-șef Adrian Neculau, psiholog, inițiatorul școlii de psihologie socială, profesor emerit al Universității „Al. I. Cuza” din Iași. Consiliul științific al serialului este format din profesorii universitari de la instituțiile de învățământ superior din România, Franța și Italia. Publicația este preocupată de aducerea la zi a cercetărilor și cunoștințelor de psihologie socială, în vederea formării unei perspective asupra realităților contemporane. Ea se adresează, în primul rând, comunității științifice de psihologie socială. Tematica abordată este foarte variată: analiza instituțională, comunicarea socială, dinamica grupului, psihologia maselor și a mediului, psihologia organizațională și socială aplicată etc. În BȘ USARB sunt prezenți anii 1998-1999, 2001 și 2010.

Colaborarea BȘ USARB cu proiectul JDP (Journal Donation Project) a făcut posibilă completarea colecției cu publicații periodice academice în limba engleză din diferite domenii de la cele mai prestigioase edituri ale SUA. Din domeniul psihologiei cele mai reprezentative sunt:

Revista ***The American Journal of Psychology*** (<http://www.press.uillinois.edu/journals/ajp.html>), fondată în anul 1887 de G. Stanley Hall, dr. în psihologie și filosofie, inițiatorul științei psihologice americane. În serial au fost publicate unele dintre cele mai inovatoare cercetări științifice din domeniul psihologiei, rapoartele cerce-

tărilor originale în psihologia experimentală, prezentări teoretice, analize teoretice și experimentale, comentarii istorice etc. Publicația dată este înregistrată în peste 40 de baze de date internaționale: EBSCO, Scopus; PASCAL etc. În colecția BȘ USARB sunt prezenți anii 1999 – 2016.

Revista multidisciplinară **European Psychologist** (www.hogrefe.com/journals/ep) servește drept vocea psihologiei în Europa, căutând să se integreze în toate specializările în psihologie și pentru a oferi o platformă generală de comunicare și de cooperare între psihologi nu numai din Europa, dar și din întreaga lume. Red.-șef Peter A. Frensch, profesor la Institutul de Psihologie, Berlin, Germania. Colegiul editorial al revistei este format din specialiști din peste 25 de țări: SUA, Franța, Spania, Malta, Turcia, Austria, Polonia, Germania, Suedia etc. Serialul se regăsește în mai multe baze de date internaționale, printre care EBSCO, Scopus și PASCAL. În Bibliotecă - anii 1996 – 2019.

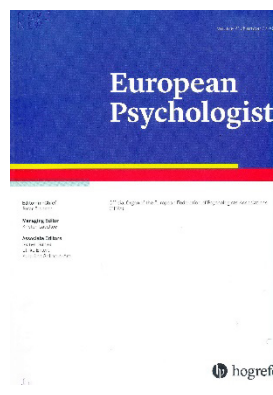
Colecția Bibliotecii Științifice înserează 11 titluri de publicații periodice din domeniul Psihologie din Federația Rusă. Cinci din ele sunt indexate în **categoria B**, (datele Institutului de Cercetare în Învățământul Superior, comisia de evaluare a revistelor științifice din Rusia http://polit.ru/article/2015/04/08/list_journals/): „Вестник Московского университета. Сер. 14 Психология”, „Вопросы психологии”, „Психологический журнал”, „Журнал практического психолога” și „Мир психологии”.

Revista științifică **Вопросы психологии** este parte din cele mai valoroase publicații în serie, pe care a reușit să le aboneze Biblioteca. Este o revistă care își propune să abordeze în paginile sale următoarele teme generale: dezvoltarea personală, psihologia cuplului și a familiei, psihologia copilului, psihologia clinică și psihoterapia, psihologia personalității. O parte din articole se axează pe rezolvarea problemelor de formare și educare a tinerei generații.

Serialul este fondat în anul 1955 de către Academia de Științe Pedagogice ale Federației Ruse. Până în anul 1977 a fost unica publicație periodică științifică cu profil psihologic din Rusia. Primul colegiu de redacție era format din cele mai recunoscute personalități din domeniul psihologiei: dr-ii în pedagogie A. A. Smirnov, S. L. Rubiņstein, Boris Mihailovici Teplov și Alexei Nicolaevici Leontiev, dr. în psihologie. Timp de 45 ani comisia editorială a fost în permanentă schimbare. La moment colegiul de redacție este condus de V. V. Rubțov, directorul Institutului de Psihologie al Academiei de Educație din Rusia.

Până în prezent serialul inserează peste 366 de numere, în care se regăsesc și articolele profesorilor universitari bălțeni: **Ana Lebed** (1975), dr. în psihologie, **Aglaida Bolboceanu** (1979, 1983), dr. în psihologie, **Ianina Șaraga** (1988), dr. în psihologie.

Publicația este înregistrată în mai multe baze de date internaționale: Scopus,

Social Science Citation Index, Thomson Scientific Master Journal List, care include publicațiile periodice științifice de nivel mondial. Serialul se regăsește în cea mai mare bibliotecă digitală din Rusia a publicațiilor științifice cu capacități extinse de căutare și analiză a informațiilor științifice - eLIBRARY.RU <http://elibrary.ru/>. Biblioteca este integrată cu Indicele Științific de Citare din Rusia - instrumentul public gratuit de măsurare a activității de publicare a cercetătorilor și organizațiilor, un sistem național de informații analitice, acumulând peste 11 milioane de autori ruși ai publicațiilor, precum și informații despre citarea acestor publicații în mai mult de 6 000 de reviste. În această bibliotecă electronică sunt înregistrate 301 de numere ale revistei cu circa 2 650 de articole. Se atestă peste 141 400 de citări. Plenitudine în colecția Bibliotecii Științifice 100%. Adresa în Internet: <http://www.voppsy.ru/>.

Revista Academiei de Științe din Rusia „**Психологический журнал**”. Red.-șef membrul Academiei A. L. Juravlev. Serialul publică articole cu privire la problemele fundamentale ale psihologiei, bazele metodologice, teoretice și experimentale ale psihologiei, precum și rezultatele studiilor legate de problemele aplicative ale vieții sociale și științifice.

Publicația este înregistrată în baza de date SCOPUS, biblioteca electronică eLIBRARY.RU. Adresa web: <http://www.ipras.ru/>.

Indexarea revistelor pe categorii și înregistrarea lor în diferite baze de date internaționale ne demonstrează valoarea majoră a publicațiilor respective pentru cercetarea științifică.

Cu apariția noilor cerințe față de procesul de studiu crește semnificativ interesul față de publicațiile periodice. Se introduc noi discipline, neacoperite încă suficient cu literatură științifică și didactică (manuale/note de curs, documente metodice). Fapt ce schimbă atitudinea față de seriale, ele devenind principalele izvoare de obținere a informației pentru studiu și cercetare.

Referințe bibliografice:

1. BULUȚĂ, Gheorghe. *Periodice și cărți. In: Biblioteca. 2005, nr 12, pp. 382-383. ISSN 1220-3386.*
2. *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială. Bălți, 2006. 234 p. ISBN 978-9975-931-02-1*
3. *Instrument Bibliometric Național [on-line]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/journals_view. [accesat la 15.01.20].*

CZU [027.7(478):050]

ЖУРНАЛ «ВЕСИ»: ПРЕЗЕНТАЦИЯ ИЗДАНИЯ

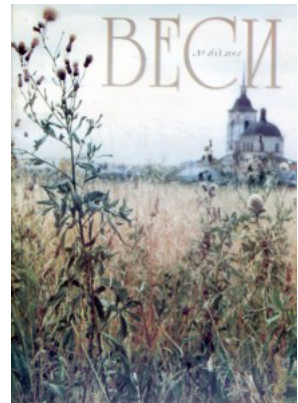
BECI (VESI) MAGAZINE: PRESENTATION OF THE PUBLICATION

Marina ȘULMAN

Abstract: *In this article the authors presents an original magazine, which gives users beautiful opportunity to get acquainted with modern prose and poetry. Publishers have an attractive conception about edition. The magazine „BECI” is excellently illustrated. All authors are with specific mentality features and different literary styles. Many of them come from Bălți and another moldovan cities and villages.*

Keywords: *literary magazine, Russian writers , literary styles, modern university library*

Научная библиотека Бельцкого университета располагает экземплярами трёх номеров журнала «Веси» (№№ 7, 8 и 9 за 2017 год, а также № 1 в двух частях за 2019 год). По одному экземпляру журналов за 2017 год хранится в читальном зале Филологических наук и в депозитаре. Абонемент научной и художественной литературы располагает шестью экземплярами издания (по 2 экземпляра 7, 8 и 9 номеров за 2017 год). Заинтересованный читатель может не только получить доступ к содержанию издания в читальном зале, но и взять журнал надом и читать его, удобно расположившись в собственной квартире. С точки зрения источника приобретения перед нами донация. В издании нередко публикуются бельчане. В Бельцах родился и проживал и художник, прозаик, а также замечательный иллюстратор Стэф Садовников. Библиотека располагает его книгами: «У черты чернильной очутиться...» (Москва, 2012), «Город, которого нет... : Иллюстрированное путешествие» (2010) и «Опрокинутые в небо глаза» (Москва, 2011). Номера журнала «Веси» получены при содействии господина Садовникова. Выражаем искреннюю благодарность редакционной коллегии журнала, главному редактору Татьяне Богоиной, а также лично господину Стэфу Садовникову за дар в надежде на полноценное сотрудничество в дальнейшем.

Издание выходит в Екатеринбурге с 2002 года по десять раз в год под патронатом Всемирной федерации ассоциаций, центров и клубов ЮНЕСКО, Российской библиотечной ассоциации и Российского представительства ТИССИН (Международный Комитет по сохранению индустриального наследия. Российское представительство).

Название журнала звучит интригующе. В памяти русскоговорящего человека сами собой высветляются крылатые слова: «**ПО ГОРОДАМ И ВЕСЯМ**». Не сразу вспоминаешь, что присловье является аналогом древнеримского выражения «**URBI ET ORBI**» (перевод: городу и миру). С этих именно слов начинали гордые римляне самые важные сообщения, касавшиеся всех граждан великого

города Рима. Древнеримский поэт Овидий задумал элегическую поэму «Фасты» («Календарь»). Каждому месяцу должна была соответствовать отдельная книга. До изгнания Овидий успел сочинить шесть книг. В провинции он не смог завершить свой замысел. Во второй книге поэмы есть строфы: «GENTIBUS EST ALIIS TELLUS DATA LIMITE CERTO: ROMANAE SPATIUM (E)ST URBIS ET ORBIS IDEM» (р. 683-684). Перевести фразу можно следующим образом: «Другим народам даны на земле определённые границы. У римского народа протяжённость города и мира совпадают». Выражение пережило город Рим. В 13 веке «Urbi et orbi» вошло в формулу благословения вновь избранного Папы Римского. Во время празднования Пасхи и Вознесения, а также в Страстной четверг именно так и в 21 веке обращается глава католического мира к католикам всех стран и национальностей. Подчёркивается преемственность по отношению к Древнему Риму, оставившему неизгладимый след в истории европейцев.

Сопоставление римского и русского аналогов позволяет увидеть некоторые черты сходства и различия менталитетов обоих народов. Варварские пламена должны были считаться с юридической искусностью римлян, подкреплённой их несокрушимой военной мощью. В русском выражении не «город», а «города» во множественном числе. На Руси боролись за власть Москва и Тверь, соперничали Москва и Петербург. Всегда было несколько крупных городов, центров торговли и культуры. Слово «веси» означает «селения, деревни». Россия осмысливала себя как государство с большим количеством сельских жителей. Важные сообщения касались жителей городов и сёл. Общим моментом являются напоминания об огромных географических просторах, а также о пространствах интеллектуальных. В подтексте воспоминание об Овидии вызывает мысли об изгнании, разлуке или эмиграции. Можно сказать, что название журнала многозначно. С точки зрения приёма перед нами своеобразная аллюзия, требующая работы памяти, а также предельной активизации читательской мысли. Вероятно, избрав именно такое название журнала, создатели издания декларируют интеллектуальность, открытость, транспарентность, а также приглашают к творческому восприятию своих публикаций.

Глянцевая обложка издания приятна на ощупь, уровень публикуемых материалов достаточно высок, а иллюстрации неизменно притягательны. В журнале публикуются прозаические и поэтические творения жителей разных городов и стран. Всех их объединяют любовь и благодарность к родному русскому языку, ностальгические воспоминания, а также незаменимое в 21 веке умение выживать в нелегких жизненных ситуациях.

Особенно хочется отметить обилие публикаций сограждан: нынешних и бывших жителей Бельц. Можно познакомиться с трагической новеллой Стэфа Садовникова «Эшелон», романтическим рассказом Бориса Сандлера «День памяти в городке Амнезия», критическим откликом Михаила Местера «Светлый след», лукаво-грустными стихами Моисея Мильгрота («Сквозь щели глаз струится обаянье, И девочки нас слушают вздохом...»). Читатели могут испытать ни с чем не сравнимую радость встречи с давно знакомыми лицами и стихами

Розалии Бланк, Алзиры Мардиросевич, Людмилы Фрадлис-Гольдштейн, Инны Симхович, Галины Маламант, Риммы Фельман. Надеюсь, они захотят улыбнуться, читая юмористические строки Григория Верожинского

и Николая Чернецкого. Любители собак, а их немало в Бельцах, оценят поэтическое сравнение родного города с «добрым и преданным псом» (Юрий Фока) и почувствуют Анатолию Ланцману, автору строфы («Здесь дуют незнакомые ветра В мой парус, оказавшийся на суше»). Никуда не уехавшие жители Бельц сердечным трепетом откликнутся на строки Александра Токарева: «Я лучшего пути не знаю, Чем возвращение домой». Приятно увидеть на страницах «Весей» произведения выпускников Бельцкого университета Марии Веселовской-Томаш («Кумэтрия»), поэта Григория Бермана и др.

Выискивая творения бельчан, читателям из Бельц захочется, в то же время, выразить глубокую благодарность известным авторам из других городов. Среди них Рудольф Ольшанский, Эфраим Баух, Виктор Пеленягрэ, Александра Юнко, Моисей Лемстер.

Поэма израильянина «В тишине», пронизанная мотивами дождя и полёта, принадлежит перу бывшего бельчанина Михоэла Фельзенбаума. Читываясь в поэтические строки, невольно вспоминаешь полотна Марка Шагала. Художника и поэта объединяют нежность, лирическая прозрачность, тонкость восприятия и богатство фантазии. Родство живописи, графики и литературы – одна из главных, с блеском воплощённых в реальность, идей создателей «Весей». Каждый номер иллюстрирован одним или двумя художниками. На фоне новелл и стихов работы воспринимаются сердцем, а не только зрением. Они звучат как своеобразный камертон номера, способствуя восприятию его индивидуального «лица» и неповторимого настроения. Назовём имена некоторых художников: Аркадий Антосяк, Стэф Садовский, Михаил Бруня, Григорий Потоцкий, Геннадий Васильев и др.

В целом, содержание журнала позволяет сделать вывод о гибкости и глубине мысли создателей концепции издания. Желаем членам редколлегии, а также авторам и иллюстраторам «Весей» дальнейших успехов в творческой и редакционной работе.

CZU 027.7(478)

VOCATIE ȘI DEVOTAMENT PROFESIEI: BIBLIOGRAFUL ELENA SCURTU 75

THE BIBLIOGRAPHER ELENA SCURTU: VOCATIONAL DEVOTION TO PROFESSION

Anișoara NAGHERNEAC

Abstract: *The article reflects the professional activity of the bibliographer Elena Scurtu (born Grama), a recognized personality, who dedicated the most beautiful years of her life of service with faith and passion to the Book and Library where she worked for more than half a century. Rich professional experience in the bibliological field places her in the gallery of distinguished librarians who have written a beautiful page in the biography of the USARB Scientific Library.*

Keywords: *bibliographers, USARB Scientific Library, information and research activity, passion for books*

În galeria distinșilor bibliotecari care au înscris o pagină frumoasă în prodigioasa activitate a Bibliotecii Științifice USARB se regăsește și doamna Elena Scurtu (născută Grama), personalitate binecunoscută a acestei instituții, un exemplu demn de urmat pentru membrii breslei din care face parte.

A venit în această lume în ziua a doua a lunii răpaciune, într-o familie de țărani, dintr-un sat pitoresc (din Nordul Moldovei, Țaul), bănuim, o zi frumoasă cu mult soare, chiar dacă în jur se mai deslușeau ecoul obuzelor. Era anul 1944, era război...

Fata cea bălaie a demonstrat pasiune pentru carte din fragedă copilărie. A învățat să citească singură din *cartea mamei* (manual de clase primare cu caractere latine din care a învățat și mama). Era prinsă de multe ori pe la poartă cu cartea în mână, fugind la școală. Chipul blând și senin al mamei, care era harnică, responsabilă, înțeleaptă, a călit-o și i-a cultivat calități necesare, i-a transmis dragostea pentru frumos și sacru, dăruindu-se în orice lucru pe care l-ar face. Deși era severă (a educat-o de una singură, pe tata l-a pierdut în război), i-a pus în trăistuța sufletului bunătate, responsabilitate, înțelepciune și dragoste.

Modestă, sociabilă, inteligentă și exigentă cu sine și cu cei din jur, d-ei dă valoare la tot ce face.

Este omul de la care ai ce învăța. Noi vă iubim și vă respectăm inteligența, căci o aveți implantată în orice gest, în orice cuvânt și faptă. Imaginea doamnei Elena Scurtu impresionează prin totala dăruire Bibliotecii, întrucât, începând cu întâi iulie 1967, (după absolvirea Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți) și-a consacrat cei mai frumoși ani ai vieții slujirii cu credință și pasiune Cărții – o lume fabuloasă plină de mister și înțelepciune, care a iubit-o cu desăvârșire.

Studiile de specialitate, făcute la Moscova în una din cele mai prestigioase instituții de cultură, s-au dovedit a fi *de bun augur*, pentru aprofundarea cunoștințelor și formare a bibliografului, devenit Nr. 1, de acum jumătate de secol în Biblioteca universității bălțene. A fost în fruntea celui mai prestigios și valoros serviciu al Bibliotecii,

manifestând vocație, talent și profesionalism mai bine de patru decenii.

A desfășurat o vastă activitate de informare și cercetare, de studiere a intereselor de lectură ale studenților, inițiind orele de cultură a informației, fiind *prima bibliotecară - cadru didactic* în grupele de instruire la zi și la frecvență redusă. Tenace și consecventă, disciplinată și bine informată cu experiență profesională bogată în domeniul bibliologic, are în palmares peste 130 de lucrări de autor și coautor, care înscriu o pagină valoroasă în patrimoniul bibliografiei naționale.

Recunoașterea activității profesionale îndelungate sunt și zecile de diplome și premii din partea ABRM, Rectoratului USARB și a Administrației Bibliotecii pentru înalt profesionalism, consecvență și calitate în activitatea bibliotecară, promovarea imaginii Bibliotecii și a Bibliotecarului prin elaborarea publicațiilor științifice și biobibliografice.

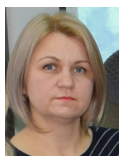
Toate realizările pe care le-a obținut de-a lungul anilor izvorăsc din lumina sufletului curat, cu care a înzestrat-o Providența. Până și prenumele Elena a conspirat la strălucirea diademei din buchetul vieții (în limba greacă semnificând *rază de soare*). Se zice că sonoritatea numelui pe care îl porți cere anumite vocative, în acest sens numele i se potrivește uimitor. Elena este numele bunului simț în fapte și în vorbe esențiale. Fiind la această vârstă onorabilă, dumneaei acceptă fără menajamente aforismul lui Diderot, precum că: *Munca face ziua mai scurtă și viața mai lungă*, continuându-și cu stoicism vocația, fiind mereu la datorie.

Să aveți încredere că schimbarea prefixului în șapte „plus”, înseamnă doar un plus de înțelepciune și experiență, nicidecum senectute!

Toamnele care vor sosi în calea Dumneavoastră să Vă bucure la nesfârșit cu frumusețea cromatică a culorilor, cu bogăția lor nemărginită. Să fiți sănătoasă, să Vă dea bunul Dumnezeu încă mulți ani senini și luminoși înainte, ca să savurați bucuriile vieții alături de oamenii dragi sufletului (credem că și noi colegii suntem printre ei). Vă mulțumim din suflet pentru tot ce ați făcut în profesia de bibliotecar.

La mulți ani cu multe bucurii pământești!

Autorii

ABABILILIA LILIA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: ababililia@gmail.com

CECAN SVETLANA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. BȘ USARB
e-mail: svetlana.cecان@gmail.com

CIOBANU SILVIA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: sciobanu64@gmail.com

CRISTIAN ELENA - șef serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. BȘ USARB
e-mail: elena.cristian12@gmail.com

CUCU ADELA - bibliotecar principal, serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. BȘ USARB
e-mail: cucuaadella@gmail.com

DASCĂL OLGA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: dascăl.olga@gmail.com

HARCONIȚA ELENA - directorul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: elena.harconita@mail.ru

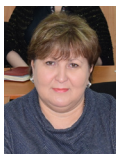
HĂBĂȘESCU ANGELA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: angelahabasescu@gmail.com

IULIC MARGARITA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: rita.iulic@gmail.com

LUCHIANCIUC NATALIA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: nataaxenti@mail.ru

MIHALUȚA LINA - director adjunct al Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți
e-mail: aculina12@mail.ru

NAGHERNEAC ANA - bibliotecar principal, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: anita_ray@freemail.ru

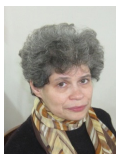
POGREBNEAC TATIANA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: tatianapogrebneac@gmail.com

SECRIERU VASILE - Preot

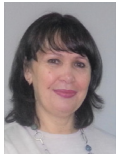
STAVER MIHAELA - bibliotecar principal, Centrul Informatizare și Activități în Rețea. BȘ USARB
e-mail: stavstar@mail.ru

ȘULMAN MARINA – bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: raysablumina@gmail.com

ȚURCAN ELENA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: elturcan@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA - bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor. Programe infodocumentare. Marketing. BȘ USARB
e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

Autorii

ZADAINOVA SNEJANA – bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor.
Programe infodocumentare. Marketing. BŞ USARB
e-mail: snejanazadainova@gmail.com